Jaarverslag

Werkingsverslag 2012
Werkingsplan 2013

vbjk
Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen

Werkingsverslag 2012

vbjk

Inhoudstafel

Werkingsverslag 2012

1 Ontwikkelen van een pedagogie voor voorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders 6
1.1 Oudercrèches en coöperaties: het project coKO 6
1.2 Buurtgerichte buitenschoolse opvang met nest- en webfunctie 7
1.2.1 Begeleidingsopdracht Brusselse initiatieven buitenschoolse opvang (IBO) 7
1.2.2 DVD 'Knopjesman. Keuzes maken in buitenschoolse opvang' 8
1.3 TOY International Learning Project 8
1.4 Documenteren van de pedagogische praktijk: het boek 9
2 Toegankelijkheid van de voorzieningen voor jonge kinderen vergroten 10
2.1 Kinderopvang met sociale functie 10
2.1.1 Begeleiding intervisietrajecten sociale functie 10
2.1.2 Versterking van de sociale functie van kinderopvang en voorbereiding van het lokaal loket kinderopvang Brussel 10
2.1.3 Experiment centrale toewijzing van opvangvragen 11
2.2 Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders: een kans voor iedereen 12
2.3 Improvement of Preschool Education in Serbia (Impres) 13
3 Ouders ondersteunen in hun opvoedingsrol 14
3.1 Ontmoetingsfunctie Huizen van het Kind 14
3.2 Huizen van het Kind Brussel 15
3.3 Programmaleiding STOP 4-7 15
3.4 STOP 4-7 16
4 Professionaliteit van de medewerkers die werken met jonge kinderen en hun ouders verhogen 18
4.1 Onthaalouderacademie 18
4.1.1 Kennismakingsmodule 18
4.1.2 De opleiding Onthaalouderacademie i.s.m. de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO) 18
4.1.3 Begeleiden van onthaalouders 19
4.2 Wanda 20
4.3 Vernieuwing en ondersteuning opleiding Kinderzorg 21
4.4 Voorbereiding en ondersteuning bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind 22
4.5 Kinderopvang en opvoedingsondersteuning in het universitair onderwijs 23
4.6 Gender en diversiteit 24
5 Onderzoek 26
5.1 PhD onderzoek – De warme overgang kinderopvang – kleuterschool 26
5.2 SBO project Rewarding healthy food choices 27
5.3 SBO-project SEED 27
5.4 Study on the effective use of Early Childhood Education in preventing Early School Leaving (commissioned by the European Commission) 28
5.5 Opvolging CoRe research 28
6 Internationale netwerken 31

6.1 Transatlantic Forum on Inclusive Early Years 31
6.2 Eurochild 31
6.3 World Forum 32
6.4 International Step by Step Association (ISSA) 32
6.5 DECET 33
7 Tijdschriften 34
7.1 KIDDO 34
7.2 Kinderen in Europa 34
8 Evenementen en bezoeken 36
8.1 VBJK organiseert evenementen 36
8.1.1 Organisatie van studiedagen in Vlaanderen 36
8.1.2 Organisatie van Internationale congressen en bezoeken 40
8.2 VBJK levert bijdrage aan evenementen 42
8.2.1 Keynotes op conferenties in België en Nederland 42
8.2.2 Lezingen, workshops en debatten in België en Nederland 42
8.2.3 Keynotes op internationale studiedagen en congressen 45
8.2.4 Workshops en lezingen op internationale studiedagen en congressen 45
8.2.5 Trainingen en gastcolleges binnen opleidingen en vorming 47
8.2.6 Adviesverlening 48
8.2.7 Interviews 48
8.3 VBJK neemt deel aan evenementen 48
8.3.1 Bijwonen conferenties, studiedagen en studiebezoeken 48
8.3.2 Opleiding 50
9 Publicaties 51
9.1 Boeken 51
9.2 Brochures 51
9.3 Wetenschappelijke artikelen 51
9.4 Artikelen/hoofdstukken in vaktijdschriften en boeken 51
9.5 Artikelen in KIDDO 52
10 Adviesverlening 54
10.1 BIEM 54
10.2 BKK 54
10.3 Kinderopvangfonds 54
10.4 Lokaal Overleg Kinderopvang Gent 54
10.5 Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning Brussel 54
10.6 Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid 54
10.7 Begeleidingscommissie onderzoeksproject 'taalstimulering in de voorschoolse opvang' 55
10.8 Competentiebeleid Kinderopvang 55
10.9 Resonansgroep Inclusieve Kinderopvang 55
10.10 Denktank buitenschoolse opvang 55
10.11 Intervisie Baboes 55
10.12 Externe Adviesgroep Project Participatie van Kind en Gezin 56
10.13 Werkgroep natuur 56
10.14 Stuurgroep sociale functie 56
10.15 Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders 56
10.16 Doctoraatsjury 56

11 Communicatie 57
11.1 Sociale media 57
11.2 Huisstijl 58
11.3 Bibliotheek 59
11.4 Website 59
12 Overzicht van de verkoop en verspreiding van trainingsmaterialen 68
12.1 Audiovisueel materiaal 68
12.2 Boeken, vorming- en trainingsmaterialen 68
12.3 Tijdschriften 70

Werkingsplan 2013

1 Ontwikkelen van een pedagogie voor voorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders 75
1.1 Buurtgerichte buitenschoolse opvang met nest- en webfunctie 75
1.2 TOY International Learning Project 75
1.3 Projectvoorstellen in aanvraag 76
1.3.1 Pedagogisch documenteren: uitwisseling Vlaanderen - Italië 76
1.3.2 Oudercrèches en coöperaties 77
2 Toegankelijkheid van de voorzieningen voor jonge kinderen vergroten 78
2.1 Kinderopvang met sociale functie 78
2.1.1 Begeleiding intervisietrajecten sociale functie 78
2.1.2 Versterking van de sociale functie van kinderopvang en voorbereiding van het lokaal loket Kinderopvang Brussel 79
2.1.3 Experiment centrale toewijzing van opvangvragen 80
2.2 Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders: een kans voor iedereen 80
2.3 Warme overgang opvang – onderwijs 82
2.4 Improvement of Preschool Education in Serbia (Impres) 82
3 Ouders ondersteunen in hun opvoedingsrol 83
3.1 Programmaleiding Stop 4-7 83
3.2 STOP 4-7 83
3.3 Ontmoetingsfunctie Huizen van het Kind 83
3.4 Huizen van het Kind Brussel 84
3.5 Verhogen van de betrokkenheid van ouders en hen betrekken bij kwaliteit/kwaliteitsopvolging in het belang van hun kinderen 85
4 Professionaliteit van de medewerkers die werken met jonge kinderen en hun ouders verhogen 86
4.1 Onthaalouderacademie 86
4.1.1 Kennismakingstraject gezinsopvang 86
4.1.2 De opleiding Onthaalouderacademie i.s.m. de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO) 86
4.1.3 Begeleiden van onthaalouders 87
4.2 Wanda 88
4.3 Vernieuwing en ondersteuning opleiding Kinderzorg 89
4.4 Voorbereiding en ondersteuning bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind 89
4.5 Kinderopvang en opvoedingsondersteuning in het universitair onderwijs 89

4.6 Projectvoorstellen in aanvraag 90
4.6.1 Gender en diversiteit binnen opleidingen: toeleiding van mannen naar opleidingen voor jonge kinderen 90
5 Onderzoek 91
5.1 PhD onderzoek: Re-conceptualiseren van zorg in Kinderopvang en eerste jaar kleuteronderwijs 91
5.2 Strategisch Basisonderzoek over gezonde voedingskeuzes bij jonge kinderen 91
5.3 Spreekkansen 92
5.4 Belevingsonderzoek bij kinderen 93
5.5 Valorising Linguistic Diversity in Multiple Contexts 93
5.6 Early Childhood Education and Early School Leaving 94
5.7 Projectvoorstellen in aanvraag 94
5.7.1 Strategisch Basisonderzoek (SBO) over armoede en jonge kinderen 94
5.7.2 Marie Curie project: Children living away from home 95
6 Internationale netwerken 96
6.1 Transatlantic Forum on Inclusive Early Years (TFIEY) 96
6.2 Eurochild 96
6.3 World Forum 97
6.4 International Step by Step Association (ISSA) 97
6.5 DECET 97
6.6 Children in Europe 98
7 Publicaties 99
7.1 Boek Documenteren 99
7.2 Draagkrachtmap voor (kandidaat)onthaalouders 99
7.3 Handboek STOP 4-7 (versie II) 100
7.4 Gepeuter in Kleur 100
7.5 Handboek voor bachelor pedagogie van het jonge kind 100
8 Tijdschriften 101
8.1 KIDDO 101
8.2 Kinderen in Europa 102
9 Evenementen en bezoeken 103
9.1 KIDDOdagen 103
9.2 Kippenvel 104
10 Adviesverlening 105
10.1 Lokaal Overleg Kinderopvang Gent 105
10.2 Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning Brussel 105
10.3 Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid 105
10.4 Competentiebeleid Kinderopvang 105
10.5 Stuurgroep sociale functie 105
10.6 Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders 105
10.7 Intervisie Baboes 106
10.8 Externe Adviesgroep Project Participatie van K&G 106
10.9 Pleegouders versterken in Opvoeden (PVO) 106
10.10 Expertentafel kinderarmoede: warme overgang opvang-onderwijs 106
10.11 Kinderopvangfonds Nederland 106
10.12 Bureau Kwaliteit Kinderopvang (BBK) 106
10.13 Brugfiguren en Intra-Europese Migratie (Biem) 107

10.14 Huizen van het Kind 107
11 Communicatie 108
11.1 Bibliotheek 108
11.2 Website 108

Voorwoord

Het 'Vormingscentrum voor de Begeleiding van het Jonge Kind' werd omgedoopt tot 'Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen', een nieuwe naam maar de acroniem VBJK bleef behouden. De nieuwe benaming omschrijft veel beter de huidige werking van het centrum en na 26 jaar was het tijd voor een nieuwe naam en nieuw logo.

In Vlaanderen ging veel energie naar het aanmaken van materialen die de concrete invulling van het nieuwe decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters mogelijk moeten maken. De Onthaalouderacademie en het Wanda project zijn twee geslaagde voorbeelden van projecten die de sector kunnen ondersteunen in het implementeren van de vereisten van het decreet (met name pedagogische ondersteuning en kwalificatieverhoging), die beiden bekroond werden met de titel ESF Ambassadeur. Dat VBJK in de prijzen viel met projecten die door jonge medewerkers werden geleid is bijzonder goed nieuws en een garantie voor de toekomst van het centrum. Er werd eveneens geïnvesteerd in het behalen van het ESF kwaliteitslabel, dat op 22 mei dan ook aan VBJK werd toegekend. Een andere belangrijke vernieuwing die door Kind en Gezin werd doorgevoerd, met name de Huizen van het Kind, kreeg eveneens veel aandacht binnen de VBJK werking. Ook binnen het project coKO, een project over oudercrèches en coöperaties, werden aantrekkelijke materialen ontwikkeld voor ouders die een kinderdagverblijf willen starten, die hopelijk veel jonge ouders zullen enthousiasmeren om aan de slag te gaan. Daarnaast is er de nieuwe bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, die zijn tweede jaar inging. VBJK heeft opnieuw veel geïnvesteerd om de know-how die binnen het centrum over de thema's kinderopvang en opvoedingsondersteuning aanwezig is, door te geven aan deze nieuwe opleidingsinstituten. Gevolg gevend aan de aanbevelingen van de Communicatie van de Europese Commissie en van de VLOR (2011) werden ook initiatieven genomen rond het thema 'Warme Overgang Kinderopvang-Kleuterschool'. Het belangrijkste is zonder twijfel een PhD-onderzoek over dit thema dat door een VBJK medewerkster werd aangevat. Vervolgens willen we vermelden dat afgelopen jaar dank zij het Wanda-project ook een belangrijke doorbraak werd gerealiseerd naar de zelfstandige sector. De samenwerking met de zelfstandige initiatieven binnen Wanda verliep bijzonder goed en opent perspectieven voor de professionalisering van deze groeiende sector.

Ook wat de internationale activiteiten betreft was 2012 een belangrijk jaar. VBJK werd voor het eerst gevraagd om zijn expertise over toegankelijkheid, die in projecten in Brussel werden opgedaan, in te zetten in landen buiten de EU. Het IMPRES project in Servië is daar een mooi voorbeeld van. De Koning Boudewijn Stichting vroeg VBJK om zes high level bijeenkomsten te houden over Migratie en ECEC voor beleidsmakers en onderzoekers. Dit Transatlantic Forum for Inclusion in the Early Years zal ook filmmateriaal en documenten uitgeven, waarin het belang van ECEC voor kinderen uit kansarme milieus voor beleidsmakers wordt uitgelegd. Daarnaast was VBJK een veelgevraagde spreker op congressen in Europa en daarbuiten om de resultaten van het CoRe onderzoek dat in oktober 2011 werd afgesloten te gaan voorstellen. Er was niet alleen de indrukwekkende lijst van medewerkers die bijdragen leverden op studiedagen, ouderavonden en internationale congressen, de medewerkers waren ook bijzonder productief wat betreft het publiceren van wetenschappelijke artikelen en hoofdstukken in boeken en er waren ook talrijke publicaties voor een breed publiek. Dankzij de steun van ESF, de Europese Commissie en de Bernard van Leer Foundation werd de verspreiding van een groot aantal recent aangemaakte didactische materialen (Wanda, Competenties voor beroepen voor jonge kinderen, Valuing the Workforce, CoRe) mogelijk.

Begin 2012 verlieten twee medewerkers het secretariaat van VBJK, waarop twee nieuwe medewerkers werden aangeworven. Dit gaf aanleiding tot het volledig herdenken van de secretariaatswerking. Er werd een samenwerking opgezet tussen beide secretariaten van VBJK en VCOK, die als bijzonder succesvol werd ervaren. Tot slot werd een begin aangevat van de integratie van het subproject STOP4-7 binnen de werking van VBJK. Beide deelorganisaties hebben een eigen werking, cultuur en historiek en deze samenbrengen is een hele uitdaging.

2012 is alvast een productief jaar geworden en we zijn bijzonder trots dat de grote inzet van het team gedurende het afgelopen jaar onder meer bekroond werd met een ESF Kwaliteitslabel en Ambassadeurschap.

Jan Peeters,
Coördinator VBJK

Organisatiestructuur

Algemene Vergadering

Mevr. Heide-Marie Piette	Kinderopvang De Duizendpoot vzw
Mevr. Mady Van Herreweghe	Landelijke Kinderopvang
De Heer Danny Verdonck	Stad Gent, Dienst Kinderopvang
+ leden van de Raad van Bestuur	

Raad van Bestuur

Prof. Michel Vandenbroeck, Voorzitter	Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek
Prof. Remi Baekelmans	Expert
Mevr. Mia Brumagne	Landelijke Kinderopvang
Mevr. Min De Caigny	Vlaamse Werkgroep Diensten voor Opvanggezinnen
Mevr. Dany Depreitere	UNIEKO
Mevr. Barbara Devos	Vlaams Welzijnsverbond
De Heer Peter Masschelein	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
Mevr. Jeannine Vanden Broucke	Vlaams Welzijnsverbond
Mevr. Sabine Van Houte	Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek
De Heer Marc Verbeke	Gemeentelijke en stedelijke kinderdagverblijven
Mevr. Barbara Vrijdags	Kinderdagverblijven KULeuven

Waarnemers

De Heer Jan Peeters	Vertegenwoordiger personeel VBJK
Mevr. Katleen Govaert (vanaf september)	Vertegenwoordiger Kind en Gezin
Mevr. Geert Keersmaekers	Vertegenwoordiger Kind en Gezin

Personeel

Coördinator	
Jan Peeters	Coördinator/onderzoeker
Educatief/onderzoeksteam	
Caroline Boudry (100%)	Educatief medewerker
Renilde Claesen (ziekteverlof)	Educatief medewerker/onderzoeker
Wendy De Weyer (100%)	Onderzoeker/ beleidsondersteuner
Hester Hulpia (90%)	Educatief medewerker/onderzoeker
Brecht Peleman (100%)	Educatief medewerker/onderzoeker
Greet Poelvoorde (80%)	Educatief medewerker
Ellen Rutgeerts (80%)	Educatief medewerker/redacteur
Ankie Vandekerckhove (90%)	Educatief medewerker/onderzoeker
Sandra Van der Mespel (80%)	Educatief medewerker/onderzoeker
Katrien Van Laere (100%)	PhD onderzoeker
Veerle Vervaet (50% vanaf 1 september, vanaf 1 november 70%)	Educatief medewerker/onderzoeker
STOP team	
Wim De Mey (70%)	Coördinator/trainer/onderzoeker
Sven Bussens (50%)	Trainer
Lien Capelle (80%, vanaf 8 mei zwangerschapsverlof	Trainer

en moederschapsbescherming)	
Els Merlevede (50%)	Trainer/onderzoeker
Vera Messiaen (100%)	Trainer
Tine Neyens (vanaf 1 mei 80%)	Trainer
Susy Winters (50%)	Trainer
Administratie	
Joske Buyle (vanaf 1 juni 80%)	Administratief medewerker
Mike De Cloedt (60%)	Administratief medewerker
Ilvira Vildanova (60% tot 15 juni)	Administratief medewerker
Veroniek Willaert (50% in loopbaanonderbreking)	Administratief medewerker

1 Ontwikkelen van een pedagogie voor voorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders

1.1 Oudercrèches en coöperaties: het project coKO

Doelstelling	Concepten voor voorzieningen voor jonge kinderen uitwerken waarin ouders mee participeren en nagaan of coöperaties een bruikbaar middel zijn om dit te realiseren.
Resultaat	Dit project liep ten einde in 2012 en resulteerde onder meer in een website, een (online) startersgids, de studiedag 'Wil jij ook de sleutels van je eigen kinderopvang?' en een aantal publicaties. De startersgids bestaat uit drie delen: • Sleutel 1: Het wat, waarom en hoe van oudercrèches • Sleutel 2: Coöperatief ondernemen in de kinderopvang • Sleutel 3: Regelgeving, nog meer pedagogiek en startersadvies Hiermee kunnen ouders en andere initiatiefnemers zich informeren over het oprichten van een oudercrèche, een coöperatie in de kinderopvang of een combinatie van beide. Er werd eveneens een website ontwikkeld, opgebouwd rond de drie sleutels, waardoor de startersgids online beschikbaar is. De drie sleutels staan niet alleen voor drie onderdelen van de startersgids, het is eveneens het campagnebeeld: een sleutelbos in de vorm van een kinderspeeltje verwijst tegelijkertijd naar kinderen én naar mede-eigenaarschap. De baseline bij dit campagnebeeld en de titel van de studiedag luidt: 'Wil jij ook de sleutels tot je eigen kinderopvang?'. Het verwijst naar initiatiefnemerschap en mede-eigenaarschap in de kinderopvang, zorgt voor herkenbaarheid en is ook in de toekomst bruikbaar voor vervolgacties. Op de website is ook filmmateriaal ter beschikking: 'Waarom oudercrèches' (door VBJK), 'Hoe werken oudercrèches' (door VBJK) en 'Oudercrèches en coöperaties gecombineerd' (door Plantijn Hogeschool i.o.v. Cera) (zie ook www.vimeo.com/vbjk). Onder de downloadables staan verder een lijstje met artikels en interviews over dit thema in populaire media en een presentatie met bijhorende notities om te gebruiken op een startersvergadering of een infomoment dat initiatiefnemers zelf organiseren. Daarnaast is er een ambassadeurspagina, een pagina met linken naar andere relevante websites en een contactpagina. De website is via twee url's beschikbaar: www.oudercreches.be en www.cooperatievekinderopvang.be Op 4 oktober vond een ronde tafel over oudercrèches en coöperatief ondernemen in de kinderopvang plaats. Hierop waren 18 mensen aanwezig uit zowel de sector kinderopvang, de twee Vlaamse oudercrèches en mensen met plannen voor het oprichten van een oudercrèche, Gezinsbond, Agentschap Ondernemen en Kind&Gezin.

	Het project werd afgesloten met de studiedag 'Wil jij ook de sleutels van je eigen kinderopvang?' te Brussel op 29 november, waarop 180 deelnemers ingeschreven waren (zie verder). Er verschenen verschillende artikels in populaire media en toegankelijke vakbladen: • De Bond (2012): De opvoeding van onze kinderen stopt niet aan de deur van de crèche. Op bezoek in oudercrèche 't Sjokkepoeike, door Geert Van Hecke. • De Bond (2012): Wilt u ook de sleutel van de opvang?, door Lutgard Vrints, studiedienst Gezinsbond. • De Morgen (2012): Mama's en papa's baas in de crèche, door Kim Herbots. • KIDDO (2012): Mama en papa in de crèche, oudercrèches in Vlaanderen en Nederland, door Ellen Rutgeerts. • Weliswaar (2012): De ouders zijn de crèche. Bijdrage in een reeks over coöperaties, door Stefanie Van den Broeck. • Tijdschrift voor Welzijnswerk (2012): Oudercrèches. Het voordeel van de thuismatch. Een interview met Lieve Jacobs en Ellen Rutgeerts door Stéphanie De Smet. • Cooplabo (2012): Coöperatieve kinderopvang. Verslag van een rondetafelgesprek door Stéphanie De Smet.
Projectcoördinatie	Jan Peeters, Ellen Rutgeerts
Projectuitvoering	Ellen Rutgeerts
Financiering	Coopburo, het Steunpunt voor Coöperatief Ondernemen van CERA

1.2 Buurtgerichte buitenschoolse opvang met nest- en webfunctie

1.2.1 Begeleidingsopdracht Brusselse initiatieven buitenschoolse opvang (IBO)

Doelstelling	(1) Expertise inzake buurtgerichte buitenschoolse opvang ontwikkelen. Deze expertise kan inspirerend zijn voor een toekomstig decreet 'buitenschoolse- en vrijetijdsopvang voor schoolgaande kinderen' (2) Verankeren van de visie op buurtgerichte buitenschoolse opvang (nest- en webfunctie)
Resultaat	Sinds 2009 begeleidt VBJK zeven initiatieven buitenschoolse opvang (IBO) in Brussel bij het uitbouwen van een kwalitatieve buurtgerichte werking, gestoeld op een pedagogische visie die de nest- en webfunctie integreert. In 2012 was die begeleiding tweeledig. Enerzijds begeleidde VBJK een Werkgroep Initiatieven Buitenschoolse Opvang (WIBO). Het WIBO kan gezien worden als een themagerichte intervisie waar pedagogische coachen, vestigingsverantwoordelijken en/of coördinatoren van de Brusselse IBO's praktijkervaringen uitwisselen. De werkgroep fungeert als een 'critical learning community' en vond in 2012 zes maal plaats.

	Anderzijds is er individuele begeleiding voor alle Brusselse IBO's vanuit VBJK. Dit betreft 6 organiserende besturen voor Nederlandstalige buitenschoolse opvang in Brussel, met verschillende vestigingsplaatsen: IBO KIK (2 vestigingen), IBO De Buiteling (4 vestigingen), IBO De Rivieren, IBO De Puzzel (2 vestigingen), IBO Nekkersdal en IBO De Verliefde Wolk (2 vestigingen). In 2012 kaderden de individuele trajecten ook in de ontwikkeling van een DVD 'Knopjesman. Keuzes maken in buitenschoolse opvang' (zie verder). Naast deze begeleidingstrajecten organiseerde VBJK in samenwerking met VGC en de pedagogische begeleiders van alle Brusselse IBO's een inspiratie- en ontmoetingsdag voor alle medewerkers, genaamd 'Kippenvel' (zie verder).
Projectcoördinatie	Caroline Boudry
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Katrien Van Laere, Brecht Peleman
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie

1.2.2 DVD 'Knopjesman. Keuzes maken in buitenschoolse opvang'

Doelstelling	Ontwikkeling van een DVD die enerzijds dient als vormingsinstrument voor pedagogische coachen, docenten en vormingswerkers en alle voorzieningen voor jonge kinderen in hun vrije tijd, en anderzijds ook het belang van een kwaliteitsvolle buitenschoolse opvang met een nest- en een webfunctie in beeld brengt voor beleidsmedewerkers en initiatiefnemers.
Resultaat 	VBJK is in 2012 gestart met het voorbereiden van een DVD over de buitenschoolse opvang en de vrijetijdsopvang: 'Knopjesman. Keuzes maken in buitenschoolse opvang'. Het VBJK deed research, schreef het scenario, en er werd gedurende 8 dagen gefilmd. Daarna ging het montagewerk van start. Eind 2012 werd er een teaser voorgesteld tijdens de inspiratiedag 'Kippenvel' aan alle Brusselse IBO's . De teaser is beschikbaar via www.vimeo.com/vbjk. De lancering van de DVD is gepland in april 2013.
Projectcoördinatie	Caroline Boudry
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Katrien Van Laere, Brecht Peleman
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin, Vlaamse Gemeenschapscommissie

1.3 TOY International Learning Project

Doelstelling	Het onder de aandacht brengen van de voordelen van intergenerationeel leren voor zowel ouderen als jonge kinderen. Inspiratie en ondersteuning bieden voor bestaande en nieuwe initiatieven.
Resultaat	Het project 'Together Old and Young' (TOY), dat door het International Child Development Initiatives (ICDI) wordt geleid, vertrekt vanuit het uitgangspunt dat constructieve relaties tussen jonge kinderen en ouderen wederzijds voordelen biedt voor beide generaties, alsook ruimer voor de gemeenschap in zijn geheel.

	De specifieke doelstellingen van dit project werden als volgt geoperationaliseerd: het in kaart brengen van de voordelen van leren in gezinsverband en intergenerationeel leren in een Europese context, het samenbrengen van good practices met focus op zes domeinen (natuur, spel/spelen, vertellen/literatuur, koken, kunst/ambachten, ICT), het opzetten van proeftuinen en de disseminatie van de projectresultaten via een website en project blog, workshops en presentaties, internationale publicaties. VBJK bekijkt als associated partner binnen dit tweejarig onderzoek, de mogelijkheden om ondersteuning te bieden, vnl. in de disseminatiefase via een breed netwerk en samenwerkingsverbanden (o.a. Children in Europe). Voor VBJK biedt de deelname als associate partner de mogelijkheid om expertise op te doen over dit voor ons nieuwe thema. VBJK nam in december 2012 deel aan de driedaagse kick-off meeting in Dublin. Op de agenda stonden onder meer: kennismaking met alle partners, situering onderzoek, plan van aanpak, onderzoeksmethode, evaluatie, disseminatie.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Wendy De Weyer
Financiering	Comenius programma van de EU

1.4 Documenteren van de pedagogische praktijk: het boek

Doelstelling	Een model aanreiken van pedagogisch coachen, door de pedagogische praktijk zichtbaar en bespreekbaar te maken voor ouders, kinderen, de buurt en professionelen, met als doel het pedagogisch handelen te verbeteren en de competenties van de begeleidsters te verhogen.
Resultaat	De Zig-Zag werkgroep gaat alleen verder, zonder begeleiding vanuit VBJK. Maar voor VBJK was het belangrijk de ervaringen die binnen het Zig-Zag project werden opgedaan, vast te leggen in een publicatie. In 2012 werd daarom de vertaling van de Italiaanse publicatie 'Documentare le progettualità, nei servizi e nelle scuole per l'infanzia' (2012, Malavasi Laura & Zoccatelli Barbara) voorbereid, over het documenteren van projecten in voorzieningen voor jonge kinderen. VBJK, in samenwerking met VCOK, schreef samen met journalist Mark Gielen, een hoofdstuk over pedagogisch documenteren in Vlaanderen. Inspirerende praktijkvoorbeelden uit het Zig-Zag project worden in dit Vlaamse hoofdstuk uitgebreid besproken. VBJK stond ook in voor de bewerking van de vertaling uit het Italiaans. Het boek zal verschijnen in de zomer van 2013 en zal gebruikt worden in het derde jaar van de nieuwe bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind.
Projectcoördinatie	Jan Peeters, Caroline Boudry
Projectuitvoering	Annelies Roelandt, Caroline Boudry, Mark Gielen
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

2 Toegankelijkheid van de voorzieningen voor jonge kinderen vergroten

2.1 Kinderopvang met sociale functie

2.1.1 Begeleiding intervisietrajecten sociale functie

Doelstelling	(1) Disseminatie van de visie die in de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' werd ontwikkeld, via een vormings- en begeleidingsaanbod voor pedagogische coachen (verantwoordelijken, trainers, ...) (2) In samenwerking met de pedagogische ondersteuners 'interesting practices' bespreken, verzamelen en ontwikkelen (3) Opstart van een tweede intervisietraject
Resultaat	In 2012 organiseerde VBJK drie intervisiebijeenkomsten voor 10 pedagogische ondersteuners die zelf begeleidingsprojecten opzetten, voor het realiseren van de sociale functie binnen hun koepelorganisatie. Telkens stelde een deelnemer het eigen uitgewerkte traject voor en werd over het eigen proces gereflecteerd. Door de inbreng vertaalt de pedagogische coach de visie op sociale functie van kinderopvang naar de diverse opvangvormen (diensten voor onthaalouders, buitenschoolse opvanginitiatieven en kinderdagverblijven), binnen de organisaties waarin men werkzaam is. Een tweede intervisietraject werd opgezet voor een nieuwe groep van 15 pedagogische coachen in koepelorganisaties. Voor de geïnteresseerden werd een infomoment verzorgd, alsook een driedaagse introductie tot de essentie van sociale functie (omgaan met diversiteit, verhogen van toegankelijkheid, aandacht voor drempels, DECET principes, ...). De twee intervisietrajecten bereiken in totaal 7 koepelorganisaties waaronder het Vlaams Welzijnsverbond, Reddie Teddy, Landelijke Kinderopvang, Go!, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten,Solidariteit voor het Gezin en Kinderopvang KAV; 3 CKO's in Kortrijk, Gent en Torhout; 2 projecten waaronder Voorzet en Het Opstapje in Aalst en 4 regionale netwerken waaronder vzw de Speelberg, vzw Fabota, OCMW Roeselare en de Pedagogische Begeleidingsdienst Stad Gent.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove, Katrien Van Laere
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove, Katrien Van Laere
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

2.1.2 Versterking van de sociale functie van kinderopvang en voorbereiding van het lokaal loket kinderopvang Brussel

Doelstelling	(1) Het draagvlak vergroten en concretiseren van de sociale functie van kinderopvang binnen Brusselse kinderdagverblijven (2) Het uitwerken samen met pedagogisch coachen van een kader voor het lokaal loket kinderopvang zoals omschreven in het decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters binnen de specifieke

	Brusselse context
Resultaat	In het voorjaar van 2012 verzorgde VBJK opnieuw de introductiecursus pedagogisch coachen over sociale functie en diversiteit voor nieuwe leidinggevenden in de regiogroepen. In 2012 werden de regiobijeenkomsten met dezelfde frequentie (4 keer per jaar) in de 4 regio's (Miks, Zuidpool, Noord West, Boost) verder gezet. Ook het samenwerkingsverband CKO2 nam sinds dit jaar als 5de regiogroep deel aan dit project, weliswaar met een hogere vergaderfrequentie (zie verder). Binnen de regiogroepen kwamen onder meer volgende agendapunten ter bespreking: een evenwichtig opnamebeleid, de samenwerking rond voorrangsgroepen, het belang van diversiteit, het behouden van een sociale mix, … . Ook de samenwerking rond dringende opvangaanvragen bleef verder lopen. Er werd eveneens een bevraging gedaan van het opnamebeleid, hiervan werd een samenvatting gemaakt. Ook het samenbrengen van de denkgroep van pedagogische coachen werd in 2012 verder gezet. De denkgroep kwam in totaal vijf keer samen. Binnen de denkgroep ging in 2012 voornamelijk veel aandacht, tijd en energie naar de oprichting van een lokaal loket kinderopvang en de vereisten daarvan in de specifieke Brusselse context. In dit kader werd de vzw Samenwerken aan Kinderopvang Brussel opgericht. Deze nieuwe vzw is sinds eind december operationeel.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove, Wendy De Weyer
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove, Wendy De Weyer, Greet Poelvoorde
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie

2.1.3 Experiment centrale toewijzing van opvangvragen

Doelstelling	Experimenteren met centrale toewijzing van opvangvragen, ter inspiratie en voorbereiding van een centraal registratiesysteem in een grootstedelijke context.
Resultaat	Binnen het samenwerkingsverband CKO2 wordt, met een diverse groep van acht kinderopvanginitiatieven, geëxperimenteerd met het centraal registreren én toewijzen van opvangvragen. VBJK staat in voor de begeleiding van dit proefproject. Onder centrale toewijzing wordt begrepen: het op regelmatige tijdstippen centraal toewijzen van opvangvragen uit het centraal registratiesysteem, door een daartoe aangestelde neutrale instantie, op basis van een gezamenlijk afsprakenkader. Vanaf mei 2012 kwam het samenwerkingsverband CKO2 maandelijks samen waarbij enerzijds dezelfde thema's als in de andere regiogroepen aan bod kwamen en anderzijds ook dit experiment mee vorm gegeven werd. Sinds september werd concreet van start gegaan met de voorbereidingen voor centrale toewijzing: het opmaken van een SWOT analyse, verkennende gesprekken met alle initiatieven, maar ook de bevraging binnen de regiogroepen over het opnamebeleid en de bestaande afspraken binnen het samenwerkingsverband CKO2 dienden als basis voor de verdere uitwerking.

	Om te komen tot een gezamenlijk afsprakenkader met objectieve voorrangscriteria en een gezamenlijk moment van toewijzing werd een werkgroep opgericht met een vertegenwoordiging van alle partners binnen het samenwerkingsverband, die tijdelijk op regelmatigere basis samen kwamen. Eind 2012 kreeg het gezamenlijk afsprakenkader vorm en werd onder meer tot consensus gekomen over objectieve voorrangscriteria, moment van toewijzing, werkwijze, dringende en noodopvangvragen, communicatie, samenwerking met intermediairen,.... Begin 2013 wordt concreet van start gegaan met het experimenteren met centrale toewijzing van opvangvragen.
Projectcoördinatie	Wendy De Weyer, Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Wendy De Weyer, Greet Poelvoorde
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie

2.2 Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders: een kans voor iedereen

Doelstelling	Inzicht krijgen in de betekenissen die zowel 'kansarme' als 'kansrijke' ouders verlenen aan de ontmoetingsplaats en de mogelijke drempels die zij ondervinden.
Resultaat	Via dit actieonderzoek wil VBJK samen met vijf ontmoetingsplaatsen (Antwerpen en Brussel) bestaande en nieuwe inspirerende praktijken en methodieken om toegankelijkheid te bevorderen, onderzoeken. Ontmoetingsplaatsen kiezen ervoor om niet doelgroepgericht te werken. Deze keuze leidt echter niet vanzelfsprekend tot het werkelijk bereiken van een sociale mix. Blijvende reflectie is nodig over wie (niet-intentioneel) wordt 'in- en uitgesloten', zonder dat dit betekent dat iedereen zich moet kunnen vinden in het aanbod van ontmoetingsplaatsen. Eveneens is er aandacht voor welke elementen een bezoek en ontmoeting net faciliteren. Het actieonderzoek werd opgestart in september 2012. Er wordt gewerkt in drie fasen: verkenningsfase, actiefase en rapporteringsfase. In het najaar van 2012 werd vooral binnen de verkenningsfase gewerkt. Het onderzoek ging van start met een kick-off evenement waarin het actieonderzoek uitgebreid werd toegelicht en verantwoordelijken en medewerkers van ontmoetingsplaatsen met elkaar konden kennismaken. Hierop volgend startte het verzamelen van gegevens: wie bereiken de ontmoetingsplaatsen en wie niet? Welke elementen in de organisatie van ontmoetingsplaatsen faciliteren en/of belemmeren toegankelijkheid voor en na de deur? Welke betekenissen verlenen gezinnen aan de ontmoetingsplaats? Op deze vragen werden antwoorden gezocht via een anonieme schriftelijke bevraging van ouders die ontmoetingsplaatsen bezoeken (106 ingevulde vragenlijsten), via focusgroepen met vaders en moeders (in totaal 30 vrouwen en 3 mannen) waarbij gepeild wordt naar mogelijke drempels die ze ervaren en betekenissen die ze aan ontmoetingsplaatsen verlenen en via gesprekken met niet-gebruikers. In

	totaal vonden gesprekken met een 50-tal ouders in consultatiebureaus van Kind en Gezin en in een kinderdagverblijf plaats. Eind december - begin januari werden de verkregen gegevens verwerkt. Vanaf januari 2013 start de actiefase: op basis van de verkregen informatie uit de verkenning, werken de betrokken ontmoetingsplaatsen een eigen actieplan uit, passende binnen eigen visie en referentiekader. In de projectgroep worden actieplannen onder de loep genomen, inspirerende praktijken uitgewisseld en ervaringen met het uitproberen van nieuwe aspecten om de toegankelijkheid te bevorderen gedeeld.
Projectcoördinatie	Veerle Vervaet
Projectuitvoering	Hester Hulpia, Veerle Vervaet en Naomi Geens (UGent) in samenwerking met ontmoetingsplaatsen
Financiering	Koning Boudewijnstichting, partnerschapsakkoord, UGent

2.3 Improvement of Preschool Education in Serbia (Impres)

Doelstelling	Dit project wil de toegankelijkheid van de Preschools (3 tot 5 jaar) verhogen naar kwetsbare groepen toe.
Resultaat	VBJK werd in mei door SOFRECO (Paris) gecontacteerd om het IMPRES project in Servië te ondersteunen. IMPRES vroeg concreet aan de VBJK consultants om een brochure te schrijven over accessibility (toegankelijkheid), over programma's voor kansarme kinderen en hun familie en hoe een nieuwe aanpak naar deze doelgroepen concreet kan geïmplementeerd worden binnen de Servische context. Daarnaast werd een cursus voorbereid over deze thema's voor pedagogische coachen. In totaal verbleven de 3 VBJK medewerkers 9 weken in Servië om aan deze opdracht te werken. Een draft van deze Engelstalige brochure werd geschreven door Jan Peeters. Eind augustus en eind oktober - begin november werd door Caroline Boudry en Veerle Vervaet een driedaagse training voorbereid samen met 2 Unicef trainers. Deze cursus werd gegeven aan 67 deelnemers: pedagogische coachen van alle betrokken regio's van Servië, stafmedewerkers van het Ministerie van Onderwijs en directies van scholen. Verder werden de voorbereidingen getroffen voor de ondersteuning van de verschillende regio's door een pedagogisch coach van Unicef en de volgende tweedaagse training die in maart 2013 zal plaatsvinden.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters, Caroline Boudry, Veerle Vervaet
Financiering	Europese Commissie

3 Ouders ondersteunen in hun opvoedingsrol

3.1 Ontmoetingsfunctie Huizen van het Kind

Doelstelling	Het ontwikkelen van praktijkgerichte modellen 'ontmoetingsfunctie binnen de Huizen van het Kind'.
Resultaat	In een eerste fase werden verkennende gesprekken gevoerd in verschillende projecten die vanuit Kind en Gezin gefinancierd worden om een project uit te werken binnen de Huizen van het Kind (i.e. proeftuinen Ontmoeting, pilootprojecten Huizen van het Kind en praktijkprojecten transitie van de vrijwilligers in het kader van de Huizen van het Kind), alsook Huis van het Kind Zottegem. Er werd bewust voor gekozen om ruimer te gaan dan enkel de twee officiële proeftuinen Ontmoeting. Verkennende gesprekken in de andere projecten boden inspirerende inzichten. Na de verkennende fase werd een lerend netwerk opgezet, waar expertise en ervaringen uitgewisseld worden tussen de verschillende deelnemers van het netwerk. Dit netwerk bestaat uit medewerkers van de verschillende proeftuinen 'ontmoetingsfunctie', de praktijkprojecten en Huis van het Kind Zottegem. De uitwisseling wordt gekenmerkt door leren van en met elkaar en biedt ondersteuning aan de verschillende projecten. Het lerend netwerk vergadert steeds op locatie bij één van de partners en kwam in 2012 zes keer samen. Naast het lerend netwerk is er ook een stuurgroep, bestaande uit medewerkers van Kind en Gezin, EXPOO, de coördinatoren van de pilootprojecten in Boom en Oostende, de (ad interim) voorzitter van het Vlaams netwerk Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. In 2012 kwam de stuurgroep 3 keer samen. Op basis van de verkennende gesprekken en de input vanuit het lerend netwerk werd vanuit VBJK een visietekst omtrent de ontmoetingsfunctie binnen de Huizen van het Kind uitgewerkt. In 2012 startte VBJK de bevraging van de werking van de 2 proeftuinen Ontmoetingsfunctie (Boom en Oostende). Beide proeftuinen hebben een ontmoetingsplaats opgestart. Om de beleving omtrent deze ontmoetingsplaats in kaart te brengen, worden verschillende betrokkenen bevraagd (i.e., ouders en medewerkers). Ook worden observaties uitgevoerd binnen de twee proeftuinen Ontmoetingsfunctie in de Huizen van het Kind. Het eindrapport waarin de praktijkgerichte modellen worden toegelicht die de ontmoetingsfunctie voor kinderen en ouders binnen de Huizen van het Kind vorm geven, zal worden gefinaliseerd in 2013.
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Hester Hulpia, Liesbeth Lambert (VCOK)
Financiering	Kind en Gezin Projectfinanciering

3.2 Huizen van het Kind Brussel

Doelstelling	Dit project beoogt 2 doelstellingen. Enerzijds, het ondersteunen van twee concrete praktijkmodellen voor Huizen van het Kind in Brussel, conform de visie van Kind en Gezin. Anderzijds, het ontwikkelen van onderbouwde praktijkgerichte modellen voor Huizen van het Kind in Brussel.
Resultaat	Aanvankelijk werd één pilootproject opgezet. Op vraag van VGC werd dit in 2012 uitgebreid naar twee pilootprojecten. (1) Het eerste pilootproject werd vanuit VGC toegewezen aan Kind en Preventie, meer bepaald Huis van het Kind Nieuwland. (2) Voor het tweede Huis van het Kind werd een selectieprocedure opgestart. Op basis van een gedegen screening samen met de stuurgroep 'Brusselse Huizen van het Kind' werd het project toegewezen aan het organiserend bestuur van de VUB Jette (Huis van het Kind Jette). Samen met de coördinatoren betrokken bij het Huis van het Kind Nieuwland en Huis van het Kind Jette, werden samenwerkingsverbanden met relevante lokale partners opgezet. Samen met de betrokkenen verkende VBJK in 2012 de beginsituatie en werd gestart met een kennismakingsfase. Ook werd in 2012 een projecttekst uitgeschreven: 'Huizen van het Kind in Brussel'. Er werd een stuurgroep 'Huizen van het Kind Brussel' samengesteld, waarin het kabinet van minister Grouwels, de VGC, medewerkers van de betrokken organiserende besturen, Kind en Gezin, coördinatoren en medewerkers van relevante organisaties (i.e. opvoedingswinkel, opvoeden in Brussel, huis voor gezondheid, onderwijscentrum Brussel) zetelen. In 2012 kwam de stuurgroep 3 keer samen. In het kader van het project 'Huizen van het Kind Brussel' verzorgde VBJK een studiebezoek aan integrated family centres en educatieve voorzieningen in Zweden (9-14 sept 2012). Aan dit studiebezoek participeerden 25 deelnemers zowel uit de praktijk als het beleid. Het studiebezoek werd voorafgegaan door een infosessie, na het studiebezoek vond een reflectiemoment plaats met de deelnemers.
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Hester Hulpia
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)

3.3 Programmaleiding STOP 4-7

Doelstelling	Instaan voor de monitoring en ondersteuning van het STOP4-7 programma (en de hieraan gelinkte inzichten en vaardigheden) in Vlaanderen (en voor een deel in Nederland).
Resultaat	In september werd een 5-daagse opleiding georganiseerd voor nieuwe trainers (20 deelnemers) over de STOP4-7 methodiek. Nieuwe personeelsleden van de bestaande STOP-teams (CKG's) in Vlaanderen

	moeten opgeleid worden conform het decreet en de richtlijnen van de inspectie. Om de zes maanden is er een overleg tussen de coördinatoren van de verschillende STOP-teams in Vlaanderen. Op deze vergadering worden inhoudelijke thema's (motiveren van ouders, werken met anderstaligen, kinderen met hechtingsproblemen, ...) besproken. Er is ook – door de directies van CKG's aangesloten bij het Vlaams Welzijnsverbond – een STOP4-7 stuurgroep opgericht. De bedoeling is dat op dit overleg meer beleidsmatige thema's aan bod komen. Op deze vergadering is het afgelopen jaar o.a. gezocht naar oplossingen voor de financiering van de programmaleiding. Mede door een duidelijke communicatie vanuit Kind en Gezin is nu helder dat de programmaleiding instaat voor één opleiding voor nieuwe medewerkers per jaar en voor één coaching of overleg per locatie. In Nederland is bij de start van de samenwerking in 2003 een stuurgroep opgericht die de organisatorische en financiële aspecten van de STOP4-7 methodiek opvolgt. De Nederlandse jeugdinstellingen die het programma aanbieden (Entrea, Trajectum en het Kabouterhuis, ondersteund door Praktikon, een onderzoeksbureau geleid door Prof. Veerman), beschikken over eigen subsidies. In tegenstelling tot in Vlaanderen wordt in Nederland de keuze voor het STOP4-7 programma niet gestuurd vanuit het Ministerie voor Welzijn. Instellingen kunnen, mede op basis van gegevens beschikbaar in de databank 'effectieve jeugdinterventies', kiezen welke interventies zij gezien hun doelpubliek het meest geschikt vinden om in te zetten. Naast het overleg van de betrokken managers is er ook twee maal per jaar een vergadering van de behandelcoördinatoren die de teams begeleiden die het STOP4-7 programma aanbieden. Hierop komen inhoudelijke thema's aan bod samen met de onderzoeksresultaten. Afgelopen jaar werd een eerste aanzet gegeven voor de integratie van de programmaleiding in de werking opvoedingsondersteuning van VBJK. Er werd in dit kader een bijdrage geleverd aan de vorming voor docenten van de nieuwe bacheloropleiding PJK begin september over het STOP project (zie verder).
Projectcoördinatie	Wim De Mey
Projectuitvoering	Wim De Mey, Els Merlevede
Financiering	Programmaleiding: projectfinanciering en partnerschapsakkoord Kind en Gezin. Voor Nederland: Entrea, Trajectum en het Kabouterhuis en Praktikon

3.4 STOP 4-7

Doelstelling	Ouders en leerkrachten ondersteunen om opvoedingsproblemen (opnieuw) zelf aan te kunnen pakken. Kinderen ondersteunen in het beschikken over de nodige sociale en probleemoplossingvaardigheden om te functioneren in een klassengroep en met leeftijdsgenootjes.
Resultaat	Zowel in Lokeren als in Gent werd de STOP4-7 training twee keer aangeboden: in het voor- en najaar. In Lokeren werden hierbij 18 gezinnen bereikt (op een maximumcapaciteit van 20). Hetzelfde geldt voor Gent. De effecten van de hulpverlening worden 'gemeten' met behulp van een aantal

	vragenlijsten. De verwerking ervan gebeurt pas als ook de individuele gezinsbegeleiding (drie tot zes maanden na de groepstraining) wordt afgesloten. Voor een uitgebreid overzicht van de resultaten wordt verwezen naar de jaarlijkse verslaggeving voor Kind en Gezin die uiterlijk op 1 juli 2013 beschikbaar zal zijn.
Projectcoördinatie	Wim De Mey
Projectuitvoering	Wim De Mey, Els Merlevede, Suzy Winters, Lien Cappelle, Tine Neyens, Vera Messiaen en Sven Bussens
Financiering	Projectfinanciering Kind en Gezin

4 Professionaliteit van de medewerkers die werken met jonge kinderen en hun ouders verhogen

4.1 Onthaalouderacademie

4.1.1 Kennismakingsmodule

Doelstelling	Een kennismakingstraject gezinsopvang ontwikkelen en implementeren met als doel kandidaat-onthaalouders een goed inzicht te geven in de verwachtingen en nodige competenties voor de job en in zijn/haar talenten, draagkracht en groeikansen
Resultaat	In overleg met een werkgroep waarin diensten en vormingsinstellingen meewerkten, werd het draaiboek van het kennismakingstraject en de nodige lesmaterialen verder uitgewerkt. In september en oktober werd het kennismakingstraject twee keer proefgedraaid. VBJK begeleidde de testgroep in Gent in samenwerking met medewerkers van VVSG. Projectpartner CEGO (KULeuven) begeleidde de testgroep in Diest in samenwerking met het Centrum voor Volwasseneneonderwijs (CVO) De Oranjerie. Op basis van de evaluatiegegevens werd het draaiboek bijgestuurd. Begin 2013 wordt het draaiboek afgewerkt. Daarnaast werd de website www.gezinsopvanginfo.be voorbereid. Deze website bestaat uit twee luiken: een infoluik voor (kandidaat) onthaalouders en een infoluik voor coaches van onthaalouders (cfr. begeleiden van onthaalouders). Het infoluik voor (kandidaat) onthaalouders bevat basisinformatie over het beroep. Het doel is bestaande info (artikels, filmpjes, brochures, werkinstrumenten) vlot toegankelijk te maken voor deze doelgroep. Deze website is voorlopig nog met een toegangscode beveiligd, maar zal voor iedereen toegankelijk zijn vanaf 15 april 2013. Tenslotte werd regelmatig overleg gepleegd met beleidsmedewerkers van Kind en Gezin over de vraag op welke manier het kennismakingstraject in de toekomst kan worden geïmplementeerd.
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Brecht Peleman, Sandra Van der Mespel, Mieke Daems (CEGO), Bart Declercq (CEGO)
Financiering	Europees Sociaal Fonds

4.1.2 De opleiding Onthaalouderacademie i.s.m. de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO)

Doelstelling	(Startende) onthaalouders de vereiste competenties aanleren die nodig zijn om jonge kinderen pedagogisch te begeleiden, samen te werken met ouders en om verzorging en EHBO te kunnen toepassen, via een basisopleiding van de Centra voor Volwassenenonderwijs.
Resultaat	In 2012 werkte VBJK opnieuw met 10 CVO's samen aan de Onthaalouderacademie. De CVO's boden verschillende theoretische modules aan. Daarnaast werd in het voorjaar de module gesuperviseerde

	beroepspraktijk voorbereid. 3 CVO's (Hasselt, Mol en Diest) boden de beroepspraktijk in het najaar een eerste keer aan. VBJK ondersteunde dit door een werkgroep voor pedagogische coachen over gesuperviseerde beroepspraktijk te organiseren en het opleidingsaanbod bekend te maken, o.a. via de webpagina www.onthaalouderacademie.be. Er werd ook een facebookpagina opgestart om de Onthaalouderacademie nog meer bekendheid te geven. Daarnaast nam VBJK tweemaal deel aan het interscolair overleg over de opleiding Begeleider in de Kinderopvang. Samen met de coördinatoren werd gesproken over de voortgang en knelpunten en informeerde VBJK hen over het ESF-project Onthaalouders Sterker Maken. VBJK organiseerde ook een leerkrachtendag. Alle leerkrachten betrokken bij de Onthaalouderacademie waren hierop uitgenodigd. De dag stond in het teken van informeren en ervaringsuitwisseling. Tenslotte lanceerde VBJK begin 2012 een nieuwe materialenwebsite waarop leerkrachten lesmaterialen vinden en kunnen uitwisselen.
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Brecht Peleman, Sandra Van der Mespel
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

4.1.3 Begeleiden van onthaalouders

Doelstelling	De professionalisering van zowel de aangesloten als de zelfstandige onthaalouders vergroten via het aanmaken van twee nieuwe instrumenten – 'draagkrachtmap voor onthaalouders' en 'inspiratietool collegiaal leren' – die door de pedagogische coach/dienstverantwoordelijke kunnen gebruikt worden in de begeleiding.
Resultaat	Werkmap voor onthaalouders. Bouwen aan je eigen draagkracht. In overleg met Kind en Gezin voerde VBJK in het voorjaar een verkennend onderzoek uit naar het concept 'draagkracht'. We onderzochten hoe dit begrip wordt gedefinieerd en ingevuld in de literatuur en in de praktijk (bvb. adoptie, pleegzorg). Daarnaast werden verschillende gesprekken gevoerd met onthaalouders, coaches van onthaalouders en zorginspectie over draagkracht. We bevroegen welke elementen invloed hebben op het vermogen van onthaalouders om taken, vragen of problemen in de job te kunnen dragen. Op basis van dit verkennend onderzoek schreef VBJK een discussienota waarin we een eerste omschrijving gaven van 'draagkracht' in de gezinsopvang. Daarnaast bediscussieerden we hoe het begrip draagkracht kan worden gebruikt in de vergunning en begeleiding van onthaalouders. Het verkennend onderzoek vormde ook de basis voor de ontwikkeling van de Werkmap Bouwen aan je eigen draagkracht. Deze werkmap is een hulpmiddel voor de begeleiding van onthaalouders. Het bevat tal van oefeningen waardoor onthaalouders onderzoeken wat hun sterktes en aandachtspunten zijn. Het resultaat is een 'schets' van de eigen draagkracht en acties om de eigen draagkracht te versterken. De werkmap werd uitgebreid proefgedraaid zowel bij kandidaat-onthaalouders als bij werkende onthaalouders.

	Toolbox Netwerken van onthaalouders De werkgroep collegiaal leren die in 2011 werd opgestart, werd in 2012 verder gezet. Hieraan participeerden 14 dienstverantwoordelijken die elk een lerend netwerk van onthaalouders organiseerden en begeleidden. Zij werden hierbij ondersteund door de werkgroep die functioneerde als een lerend netwerk van dienstverantwoordelijken. De werkgroep collegiaal leren werd georganiseerd en voorgezeten door CEGO; VBJK participeerde en begeleidde mee. De ervaringen uit de werkgroep werden gebundeld in een leidraad 'Lerende netwerken van onthaalouders begeleiden'. Eveneens werden de inspirerende praktijken gedocumenteerd via praktijkverhalen en eenvoudige filmpjes. CEGO verzamelde daarnaast ervaringen van diensten voor onthaalouders die gebruik maken van meters/peters bij startende onthaalouders. Deze goede praktijken werden ook gedocumenteerd via praktijkverhalen en eenvoudige filmpjes. De ervaringen van deze diensten en de ervaring van CEGO (in het kader van het project Voorzet) werden gebundeld in de leidraad 'Meter – peterschap voor onthaalouders'. Tenslotte werd met enkele diensten ook verder geëxperimenteerd via online uitwisseling met en tussen onthaalouders. Ook deze ervaringen zullen worden gebundeld en gedocumenteerd. De leidraden, praktijkverhalen, getuigenissen en interessante bronnen en links over het thema 'netwerken van onthaalouders' zullen in 2013 ter beschikking worden gesteld via de website www.gezinsopvanginfo.be. Elk jaar bekroont het ESF-Agentschap Vlaanderen drie promotoren met de titel 'ESF Ambassadeur'. Dit jaar ging de onderscheiding naar maar liefst twee kinderopvangprojecten. Onthaalouders sterker maken, een project van VBJK in samenwerking met partners uit de sector, werd bekroond met deze titel, samen met het project Wanda, een project van Arteveldehogeschool in samenwerking met VBJK en het project Expeditie Loopbaan. Meer info www.esf-agentschap.be. ESF-Ambassadeur 2013
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Sandra Van der Mespel, Brecht Peleman, Bart Declercq (CEGO), Mieke Daems (CEGO)
Financiering	ESF onthaalouders sterker maken

4.2 Wanda

Doelstelling	Expertise inzake de Franse reflectiemethodiek 'Analyse de pratiques' (praktijkanalyse) ontwikkelen en vertalen naar begeleiders, onthaalouders en studenten in de Vlaamse kinderopvangcontext. Concreet invulling geven aan de taak van de pedagogische coach via het ontwikkelen van deze

	waarderende reflectiemethodiek, die ertoe moet bijdragen de competenties van medewerkers in voorzieningen voor jonge kinderen te verhogen en te werken aan de verdere professionalisering.
Resultaat 	In navolging van 2011, werkten ook in 2012 voorzieningen en opleidingsinstituten in de sector kinderopvang samen in een intensief lerend netwerk om te experimenteren met waarderende praktijkanalyse. Dit netwerk werd bewust divers samengesteld en bestaat uit een mix aan werkvormen en organisatiebesturen. Er werd een netwerk voor 10 voorzieningen (5 KDV, 2 DVO's, 2 IBO's, 1 ZKDV) opgericht en een netwerk voor 7 opleidingen (3 hogescholen, 2 secundaire scholen, 1 CVO en de Onthaalouderacademie).VBJK stond samen met de Arteveldehogeschool in voor de begeleiding van deze lerende netwerken om 'analyse de pratiques' of waarderende praktijkanalyse te implementeren in 19 organisaties. Op basis van de ervaringen van de twee lerende netwerken, werd in 2012 een vormingsproduct 'wa=wanda?' ontwikkeld. Deze handleiding is bedoeld voor pedagogische coachen, verantwoordelijken, docenten, vormingswerkers die pedagogische ondersteuning aan begeleiders, onthaalouders en studenten geven. De handleiding en bijhorende website (www.projectwanda.be) bevat verschillende materialen om dit proces te ondersteunen. Het productieproces werd opgevolgd door een resonansgroep. In april 2012 werd deze handleiding met succes gevalideerd door ESF. De ervaringen uit het Wanda project en met de handleiding werden verspreid op 5 studiedagen (mentorendag Karel de Grote-Hogeschool, VLOR conferentie, studiedag Vlaamse DVO's en pools, ISSA/DECET conferentie, EECERA conferentie). Ook werden twee succesvolle WANDA studiedagen georganiseerd in Arteveldehogeschool en in de Kind en Gezin-Academie (zie verder). De resultaten van het Wanda project werden beschreven in een KIDDO-artikel en in een artikel voor het Tijdschrift voor Welzijnswerk. Dit artikel zal later dienen als hoofdstuk voor een handboek voor de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind. Ook het project Wanda werd bekroond met de titel 'ESF Ambassadeur'. Samen met het project Onthaalouders Sterker Maken, werd VBJK samen met de betrokken partners van beide projecten, twee keer verkozen als 'ESF Ambassadeur 2013'. Meer info www.esf-agentschap.be. ESF-Ambassadeur 2013
Projectcoördinatie	Katrien Van Laere
Projectuitvoering	Katrien Van Laere, Ellen Rutgeerts
Financiering	Europees Sociaal Fonds

4.3 Vernieuwing en ondersteuning opleiding Kinderzorg

Doelstelling	De opleiding Kinderzorg/begeleider Kinderopvang aanpassen aan de huidige

	eisen van het werkveld, onderzoek en beleid.
Resultaat	In het voorjaar van 2012 werd Vlaanderen via de media opgeschrikt door enkele schandalen in de sector. Daarop volgend verschenen een aantal interviews in de pers waarbij verwezen werd naar een rapport dat in 2010 werd opgesteld door Kind en Gezin en waarin de tekorten van de opleiding Kinderzorg werden blootgelegd. De coördinator van VBJK werd gevraagd om hierop te reageren in Het Nieuwsblad. In dit artikel werd toegelicht wat volgens het rapport precies de tekorten van de opleiding waren. Dit gaf aanleiding tot nog andere artikelen in verschillende dagbladen (De Standaard en De Morgen), alsook een reportage in het VTM nieuws. Enkele geëngageerde leerkrachten en mensen uit de sector waren ontstemd over de negatieve manier waarop de opleiding Kinderzorg in het nieuws kwam. Andere directies van scholen namen contact op en vroegen om een debat over de opleiding. VBJK publiceerde op zijn website een tekst om toelichting te geven bij het rapport van Kind en Gezin, waarin zowel vanuit onderwijs als vanuit de sector kinderopvang nagenoeg dezelfde standpunten werden ingenomen. Omwille van verschillende redenen (het vele werk o.m. in de ondersteuning van de nieuwe bacheloropleiding, langdurige afwezigheid wegens ziekte van een opleidingsspecialist binnen Kind en Gezin) werden na de persberichten geen verder acties ondernomen om een debat over de opleiding op te starten. VBJK maakt reeds enkele jaren deel uit van de beroepscommissie van de Syntra opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang. In het najaar van 2011 vond intern bij het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming Syntra Vlaanderen een personeelswissel plaats, waardoor de beroepscommissie een tijdlang niet werd bijeengeroepen. Pas in het najaar van 2012 werd door de nieuwe adviseur een eerste beroepscommissie bijeen geroepen, waarin de draad terug werd opgepikt na de laatste vergadering daterend van het voorjaar van 2011.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters, Wendy De Weyer
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

4.4 Voorbereiding en ondersteuning bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind

Doelstelling	Via het ondersteunen van de nieuwe bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind (PJK) de expertise van VBJK ter beschikking stellen om de functie van pedagogisch coach invulling te geven.
Resultaat	De inzet vanuit VBJK voor de nieuwe opleiding PJK was bijzonder groot. Jan Peeters was actief in het overleg van de drie hogescholen en in twee van de opleidingsadviesraden, met name Arteveldehogeschool en Karel de Grote-Hogeschool. Caroline Boudry was actief in de opleidingsadviesraad van de Erasmushogeschool. Daarnaast gaven verschillende VBJK-medewerkers ook les binnen deze opleidingen. De coördinator van VBJK ondersteunde de hogescholen ook in het uitbouwen

	van Europese contacten (Erasmus programma). Zo werd in samenwerking met Karel de Grote-Hogeschool en Nederlandse collega's een Nederlands-Vlaamse expertenmeeting over het thema 'Professionalisering en Kwaliteitszorg in de kinderopvang' georganiseerd dat doorging in de Karel de Grote-Hogeschool in Antwerpen (zie verder). Ook tijdens de ISSA-DECET conferentie in Opatija (Kroatië) werden opleidingscoördinatoren en docenten van de hogescholen door VBJK in contact gebracht met buitenlandse partners (zie verder). Michel Vandenbroeck en Jan Peeters organiseerden in september, net voor de start van het tweede opleidingsjaar, een vormingsdag voor de docenten van de drie hogescholen over het thema 'Opvoedingsondersteuning' (zie 8.1.1.4.). De voorzitter stelde hiervoor een bundel met teksten samen over deze thematiek, die een leidraad kan zijn voor de docenten die dit vak in het tweede jaar onderwijzen. De coördinator van VBJK was ook promotor van twee masterproeven, waarbij de studenten van het eerste jaar binnen de opleiding werden doorgelicht. Op basis van deze twee masterproeven werd een rapport uitgegeven, dat op de studiedag werd uitgedeeld aan de docenten. Afgelopen jaar (de opstart van het tweede opleidingsjaar van de opleiding PJK) was voor de docenten een bijzonder zwaar jaar. Om die redenen was er nauwelijks tijd vrij om vanuit de opleiding mee te werken aan het handboek voor de opleiding PJK. Vanuit de Féderation Bruxelles-Wallonie was eveneens veel belangstelling voor de nieuwe opleiding PJK. De coördinator gaf twee lezingen om de bacheloropleiding breder bekend te maken in het andere deel van ons land, met name een lezing op de conferentie 'Baccalauréat Petite Enfance: Démarrage d' une nouvelle formation initiale' in Brussel op 9 februari en een keynote op de conferentie 'Présentation du nouveau cursus de bachelier en pédagogie du jeune enfant 0-12 ans' op 'Deuxième journée d' etude: Les compétences professionnelles nécessaires dans les métiers de l' enfance face aux enjeux de professionalisation' in Brussel (ONE) op 17 april.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Katrien Van Laere
Financiering	Partnerschapsakkoord

4.5 Kinderopvang en opvoedingsondersteuning in het universitair onderwijs

Doelstelling	Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het universitair onderwijs opdat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak en kinderopvang zou worden erkend als onderzoeksterrein.
Resultaat	De vakgroep Sociale Agogiek heeft een vak 'Kinderzorg' ingeschreven in het leerplan van het voorbereidingsprogramma en het schakelprogramma tot de academische master sociaal werk. Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o.m. Gezinspedagogiek en Professionaliteit aan de UGent). Het vak werd voor de achtste maal gegeven

	in 2012. Er werd een programmahervorming doorgevoerd, waardoor het vak in 2012 onder de naam 'Early Childhood Education and Care' gedoceerd werd aan alle studenten pedagogiek.
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck
Projectuitvoering	Michel Vandenbroeck
Financiering	UGent

4.6 Gender en diversiteit

Doelstelling	In een gendergesegreerde sector als de kinderopvang het belang van vaders en van mannen als opvoeders een plaats geven
Resultaat	Afgelopen jaar werd in binnen- en buitenland regelmatig beroep gedaan op de expertise binnen VBJK inzake gender en voorzieningen voor jonge kinderen. Vanuit VBJK werd het accent vooral gelegd op lichamelijke integriteit en gender, een thema dat ook door de collega's van VCOK werd opgenomen. Zij waren namelijk de auteurs van het speciaal voor de sector kinderopvang geschreven Raamwerk 'Seksualiteit en Beleid', uitgegeven door Sensoa. VBJK publiceerde in het tijdschrift Children in Europe in 15 verschillende taaledities een artikel over emoties en aanrakingen in voorzieningen voor jonge kinderen, getiteld 'Mannen moeten voorzichtig zijn!'. De coördinator van VBJK nam onder meer ook deel aan een paneldiscussie op de studiedag van Sensoa: 'Seksualiteit en lichamelijke integriteit. Handen en voeten voor een integraal beleid'. Verder organiseerde de coördinator samen met collega's op 28 september een Open Space session op de 'Men in Early Childhood Education Conference' in Berlijn: 'Towards ECEC practitioners that can gear their emotions and physical contact to what is good for the child.' De coordinator verzorgde ook volgende key-notes op EAFE/AWO Fachtagung 'Mehr Männer in Tageseinrichtungen für Kinder- Vision or Illusion' te Kiel-Oslo op 28 maart over 'Men in Kindergarten or the need for a new interpretation of the profession' en op de 'Children in Scotland' conferentie: 'A Man's place: including and engaging fathers and male carers', te Glasgow over: 'The role of men as fathers and in childcare as role models for children and each other'. De coördinator van VBJK fungeerde ook als moderator van een workshop van het Prinses Mathilde Fonds over 'De kracht van Vaders in de opvoeding' op 21 mei en nam deel aan het debat op de studiedag 'Mijn papa is op het werk. Werk en ouderschap verzoenen, een uitdaging voor bedrijven' ingericht door Minister van Sociale Zaken Monica Deconinck te Brussel op 19 november. En er werd ook een hoofdstuk in het boek 'Nadenken over opvoeden' onder redactie van Hilde Haerden gepubliceerd over ' Durven dromen over vaderen en moederen? Wie gelooft die pedagogen nog?'. De fakkel werd eveneens doorgegeven aan een medewerker van VBJK, Brecht Peleman, die in 2012 reeds enkele activiteiten omtrent het thema 'Mannen in de Kinderopvang' ondernam. In 2012 stond dit vooral in het teken van het inwerken en inlezen over het onderwerp en de deelname aan conferenties, waaronder de Europese Conferentie 'The Innovators', georganiseerd door het Men in Childcare-netwerk in juni te Edinburgh. Daarnaast werd eveneens geparticipeerd aan een diversiteitsconferentie te

	Brussel op 21 juni, georganiseerd door Actiris ('Stonehenge: M/V; de clichés voorbij?'). Op deze conferentie werd een korte lezing gegeven over de innoverende projecten van VBJK over mannen in de kinderopvang ('Een mentaliteitsverandering op gang brengen'). Tenslotte was er nog de begeleiding van een online discussiegroep met enkele klassen uit het middelbaar onderwijs over het thema vaderschap. Dit online debat kaderde in de voorbereiding van een workshop van het Prinses Mathildefonds over 'De kracht van vaders in de opvoeding'.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters, Brecht Peleman
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin, congresorganisatoren

5 Onderzoek

5.1 PhD onderzoek – De warme overgang kinderopvang – kleuterschool

Doelstelling	Concrete voorstellen lanceren in de geest van de aanbevelingen van de Europese Commissie (februari 2011) en de VLOR (april 2011) om de overgang van kinderopvang naar kleuterschool voor de kinderen en de ouders in de best mogelijke omstandigheden te laten verlopen.
Resultaat	In 2008 werd in een studie over professionalisering in de kinderopvang (Peeters, 2008) voorspeld dat Vlaanderen in de komende jaren voor de keuze gesteld zou worden van een mogelijke integratie van kinderopvang en kleuterschool. Twee jaar later pleitte het advies van het UNESCO onderzoek 'Caring and Learning together' (2010) waar ook VBJK aan deelnam, voor een integratie van kinderopvang en kleuterschool. In 2011 kwam de Europese Commissie met een Communicatie over Early Childhood Education (februari 2011) waarin gesteld wordt dat een geïntegreerde aanpak van kinderopvang en kleuterschool wenselijk is. De Vlaamse Onderwijsraad reageerde snel op het Communicatie van de Europese Commissie en publiceerde op 6 april 2011 een advies waarin de VLOR stelt het moeilijk te hebben met een integratie, maar wel te willen investeren in stelsels die zorgen voor aansluiting van opvang en onderwijs en die vertrekken van een gemeenschappelijke visie. Daarom nam de VLOR het initiatief om vertegenwoordigers van de sector kinderopvang en kleuterschool samen te brengen op een conferentie in het Vlaams Parlement rond het thema: 'Aansluiting Kinderopvang-Kleuterschool'. VBJK participeerde actief aan deze studiedag via het modereren van een workshop over: 'Observeren en reflecteren: pedagogische reflectie bij het werken met jonge kinderen' . Daarnaast publiceerde de coördinator over dit thema, de integratie van zorg en onderwijs, een artikel in het tijdschrift Zorgbreed: 'Kinderopvang en kleuterschool: naar een holistische benadering van zorg en opvoeding' en een hoofdstuk in het boek 'Maatschappelijk engagement: een besef van kwetsbaarheid' getiteld: 'De Deense voorzieningen voor jonge kinderen: geen onderscheid tussen zorg en welzijn'. In beide artikelen wordt inspiratie aangereikt om deze warme overgang vorm te geven binnen de Vlaamse context. Maar het belangrijkste initiatief vanuit VBJK was het voorstel om een doctoraatsstudie te maken over 'The Conceptualisations of Care and Education' door Katrien Van Laere. In deze studie zal nagegaan worden wat de visies en betekenisverleningen zijn van beleid, ouders, kindbegeleid(st)ers, kleuterleid(st)ers, zorgcoördinatoren en directies kleuterschool over de eerste jaren van de kleuterschool. Binnen dit onderzoek zullen ook producten aangemaakt worden die gebruikt kunnen worden om de warme overgang voor te bereiden samen met ouders. Een eerste wetenschappelijk artikel over deze doctoraatsstudie is in december gepubliceerd in de European Journal of Education.
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck, Jan Peeters
Projectuitvoering	Katrien Van Laere, Jan Peeters
Financiering	Universiteit Gent

5.2 SBO project Rewarding healthy food choices

Doelstelling	Ontwikkeling van nieuwe strategieën om gezonde voedingskeuzes bij jonge kinderen te bevorderen.
Resultaat	Het Strategisch Basisonderzoeksproject 'Rewarding Healthy Food Choices', gefinancierd door het Instituut voor Wetenschap en Technologie (IWT), is een multidisciplinair project met als doel nieuwe strategieën te ontwikkelen om de eetgewoonten van kinderen en adolescenten te verbeteren. Het project wordt geleid door een wetenschappelijke stuurgroep vanuit vier universitaire faculteiten (Psychologie en Pedagogische Wetenschappen UGent, Bio-Ingenieurswetenschappen UGent, Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen UGent en Communicatiewetenschappen KULeuven). In 2012 werd voornamelijk ingezet op de voorbereidingen, met het oog op de goedkeuring van dit project. Het project bestaat uit verschillende werkpakketten, waaronder Work Pack 1 (WP1) die een studie met peuters en kleuters omvat. Er vonden op regelmatige tijdstippen overlegmomenten plaats over WP1, waar VBJK als actieve partner aan zal meewerken, onder meer voor het opzetten van verschillende focusgroepen en het aanmaken van didactische materialen. VBJK nam in 2012 ook steeds deel aan de stakeholdersvergaderingen betreffende het project als geheel. Het project werd eind 2012 goedgekeurd en gaat begin 2013 van start.
Projectcoördinatie	Prof. Caroline Braet (UGent)
Projectuitvoering	Jan Peeters, Wendy De Weyer
Financiering	IWT- Universiteit Gent – Vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkheids- en Sociale Psychologie, KULeuven.

5.3 SBO-project SEED

Doelstelling	Basisvoorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders toegankelijker maken.
Resultaat	In januari 2012 werd voor het eerst een aanvraag ingediend voor een SBO-project over armoede en jonge kinderen door de vakgroep Sociale Agogiek, de vakgroep Sociologie en VBJK. Deze aanvraag werd toen niet weerhouden. Op basis van de feedback van de reviewers werd een nieuwe aanvraag ingediend. Hierbij werd uitgebreid aandacht besteed aan de samenwerking en engagementsverklaringen van de valorisatiepartners. De rol van VBJK binnen dit SBO-project zal onder meer zijn: het toeleggen op de valorisatie van dit onderzoek en het ontwerpen en dissemineren van instrumenten die basisvoorzieningen toegankelijker maken voor kinderen en hun ouders die in armoede leven op basis van de onderzoeksresultaten.

	Begin januari 2013 werd het aangepast voorstel ingediend, bij goedkeuring start het SBO begin 2014.
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck, Ronam Van Rossem, Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters, Veerle Vervaet
Financiering	Instituut voor Wetenschap en Technologie (IWT) indien goedkeuring in 2013

5.4 Study on the effective use of Early Childhood Education in preventing Early School Leaving (commissioned by the European Commission)

Doelstelling	Van deze studie wordt verwacht dat ze evidentie naar voor brengt over de relatie tussen het gebruik van voorschoolse voorzieningen en ongekwalificieerd schoolverlaten en het werk van de Commissie en dat deze studie de lidstaten ondersteunt binnen het Education and Training programme (E&T 2020).
Resultaat	Het Public Policy and Management Institute uit Litouwen vroeg VBJK om als ECE key-expert mee te stappen in het proposal voor dit ECE-ESL onderzoek. Eind 2012 werd bericht gegeven dat deze proposal het gehaald heeft. Het project zal in 2013 opgestart worden.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters , Hester Hulpia, Wim De Mey, Katrien Van Laere
Financiering	Europese Commissie

5.5 Opvolging CoRe research

Doelstelling	De resultaten van het CoRe onderzoek in opdracht van de Europese Commissie verspreiden via publicaties in verschillende talen (zowel wetenschappelijke en meer vakgerichte publicaties) en verder verfijnen door het aanmaken van materialen die het mogelijk maken om de aanbevelingen concreet te gaan toepassen, het organiseren van congressen en evenementen en het geven van lezingen op studiedagen.
Resultaat CoRe	Het CoRe onderzoek naar welke competenties nodig zijn om te werken met jonge kinderen stelde op 7 oktober 2011 zijn resultaten voor, maar ook in 2012 was er bijzonder veel interesse voor deze studie. VBJK trachtte aan deze verwachtingen te voldoen door de resultaten van deze studie verder te verspreiden via diverse publicaties en conferenties. Verschillende VBJK-medewerkers werkten mee aan drie wetenschappelijke publicaties: twee Engelstalige publicaties in the European Journal of Education: 'Towards competent systems in early childhood education and care: implications for policy and practice' en 'The education and care divide: the role of the early childhood workforce in 15 European countries', alsook in één Franstalig tijdschrift , Petite Enfance: 'A la recherche des systèmes compétents : conclusions et recommandations de CoRe un projet de recherche européen sur les compétences requises en EAPE'. Daarnaast schreven drie medewerkers van het CoRe-onderzoek het achtste dossier van

Children in Europe, waarin de resultaten van CoRe besproken worden (Van Laere, K., Peeters, J. & Lund, S.' Valuing the workforce: a 0-6 profession and parity with school teachers').

Er werden talrijke lezingen gegeven over de CoRe studie door verschillende VBJK medewerkers:

- Kennissessie over 'Waarderende praktijkanalyse als onderdeel van een competent systeem' op de Wanda Lanceringsdag op 11 september.
- Keynote door de voorzitter van VBJK op de Childcare International Conferentie over 'Resultaten van het CoRe – onderzoek' en workshop door de coördinator van VBJK te Antropia, Driebergen op 13 maart.
- Lezing door de coördinator van VBJK op de conferentie 'Accueil de l'Enfance: nouveaux besoins, nouveaux défis' georganiseerd door La FILE a 20 ans in Wavre op 28 november.
- Key-notes over de CoRe studie door de coordinator: 'How practitioners learn?' in Warschau op 15 maart, op de annual Conference van Early Childhood Ireland over: ' The benefit of continuing professional development in motivating and encouraging staff to meet and embrace change' in Dublin op 21 april en op de conferentie: 'Enrichment of Preschools in a Perspective of Social Inclusion in the University of Aarhus' over: 'Staff Competences Requirements in ECEC' in Kopenhagen op 24 mei.
- De coördinator werd eveneens uitgenodigd om drie lezingen te geven in Brazilië over de resultaten van de CoRe studie.

Om de resultaten van de CoRe studie te verspreiden organiseerde VBJK in samenwerking met Nederlandse collega's de expertenmeeting: 'Professionalisering en kwaliteitszorg in voorzieningen voor jonge kinderen (0-6 jaar'), te Antwerpen op 17 februari 2012, waar ook twee lezingen door VBJK-medewerkers werden gegeven (zie verder).

Het grootste event was zonder twijfel de ISSA-DECET conferentie 'Co-constructing Professional Learning'. Samen met Mihaela Ionesco maakte de coördinator van VBJK deel uit van het hoofd van het program comittee. Tijdens de conferentie was er de gesmaakte key-note van Michel Vandenbroeck, vier workshops over het CoRe onderzoek en werd er ook een paneldiscussie gemodereerd door de coördinator van VBJK over het thema van CoRe. Op dit congres werd ook het dossier van Children in Europe, 'Valuing the workforce' gelanceerd dat voornamelijk op de recommendations van CoRe gebaseerd was en dat door twee medewerkers van VBJK werd samengesteld.

Valorisatie van de CoRe resultaten: Katrien Van Laere publiceerde in samenwerking met de Arteveldehogeschool 'Wanda', wat een concrete invulling is geworden van hoe je de resultaten van de CoRe studie via een

	concreet bruikbaar product valoriseert. Jan Peeters gaf een lezing over CoRe op de bijeenkomst van het Bureau Kwaliteit Kinderopvang in januari en dit had tot gevolg dat CoRe bijzonder succesvol gevaloriseerd werd door het Bureau Kwaliteit Kinderopvang dat 1 miljoen uittrok voor het ondersteunen van tien projecten over de lerende organisatie/ competent systeem. De coördinator van VBJK zetelde in de jury voor het toekennen van de projectgelden.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Katrien van Laere, Jan Peeters, Michel Vandenbroeck
Financiering	Bernard van Leer, Bureau Kwaliteit Kinderopvang, organisatoren van conferenties, partnerschapsakkoord

6 Internationale netwerken

6.1 Transatlantic Forum on Inclusive Early Years

Doelstelling	Organisatie en inhoudelijke uitwerking van zes internationale fora voor beleidsmakers over een periode van drie jaar i.s.m. het Migration Policy Institute (US) over verschillende thema's inzake ECEC in de context van armoede en migratie.
Resultaat	In 2012 werd een overzicht uitgetekend van de thema's die onderwerp zullen zijn van de internationale high level panels voor de komende drie jaar, die met het adviescomité van de ondersteunende Foundations besproken werden. Als thema's werden voor de komende conferenties volgende keuzes gemaakt en beargumenteerd: toegankelijkheid, opleiding/training en curriculum, participatie van ouders, meertaligheid en meervoudige persoonlijkheid, geïntegreerde systemen en (eventueel) de vereiste beleidsacties voor de toekomst. De eerste bijeenkomst, gepland in januari 2013, werd voorbereid in het najaar van 2012 en zal handelen over het thema toegankelijkheid (of het gebrek daaraan) voor kwetsbare gezinnen in kinderopvang en andere gezinsondersteunende voorzieningen. In overleg met het MPI stond VBJK in voor het uitwerken van het programma, selecteren en contacteren van de sprekers en ontwikkeling van achtergrondmateriaal. Gezien de conferentie in Gent zou plaatsvinden, investeerde VBJK ook veel in de praktische voorbereidingen en de invulling van de bezoeken op het werkterrein. In het kader van deze voorbereiding ging veel tijd en energie naar het zoeken en contacteren van de meest aangewezen sprekers, het samenstellen van relevante achtergrondteksten, het voeren van telefoonconferenties met het MPI en de KBS. Het 3-daagse programma werd opgesteld met aandacht voor zowel het academisch als het meer praktische luik (interesting practices) en een debat over het beleid terzake.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Jan Peeters, Ankie Vandekerckhove, Michel Vandenbroeck
Financiering	Koning Boudewijnstichting

6.2 Eurochild

Doelstelling	Netwerking, ontvangen en verspreiden van informatie over ECEC binnen Europa.
Resultaat	Sinds 2011 is VBJK lid van dit Europees netwerk. In dit netwerk vinden meer dan 100 organisaties elkaar in de interesse voor belangenbehartiging voor (de rechten van) kinderen en jongeren. Voor VBJK is dit een relevant kanaal voor informatie over de werking van andere Eurochild leden en ook over de voortgang in het beleid inzake ECEC op EU niveau. Eurochild heeft zich ontwikkeld tot een sterk en gewaardeerd netwerk binnen de Europese instellingen en kan een belangrijke rol spelen in beleidsadvisering inzake

	ECEC. Via de wekelijkse nieuwsbrief blijft VBJK op de hoogte van de activiteiten van Eurochild en van het beleid van Europese instanties op het vlak van ECEC. VBJK nam deel aan de Algemene Vergadering op 26-27 juni, met ECEC als centraal thema en aan de Ronde Tafel ECEC in Leiden op 27-28 november.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

6.3 World Forum

Doelstelling	Contacten buiten Europa onderhouden over evoluties in ECE.
Resultaat	Afgelopen jaar was er geen congres van het World Forum for ECE, maar Bonnie Neugebauer, één van de leiders van het World Forum, kwam op bezoek in Gent. VBJK bereidde een bezoek aan kinderdagverblijf Tierlantuin en kleuterschool De Vlieger voor en stond in voor de begeleiding van deze bezoeken.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

6.4 International Step by Step Association (ISSA)

Doelstelling	Via samenwerking met ISSA partners de noodzakelijke partners vinden uit nieuwe EU-landen voor Europese onderzoeks- en innovatieprojecten en VBJK uitbouwen als een centrum dat zijn expertise inzet in niet EU-landen.
Resultaat	Het lidmaatschap van de Board van ISSA opende in het afgelopen jaar de deuren voor VBJK naar consultancy opdrachten in niet EU-landen. Meer concreet werd de coördinator van VBJK en Caroline Boudry voorgedragen als key-experts voor een EU-project in Servië (zie IMPRES). Via ISSA kwam de coördinator ook in contact met vertegenwoordigers van internationale organisaties zoals UNICEF en Wereldbank die actief zijn in ECEC. Dit zou o.m. leiden tot een uitnodiging voor een UNICEF conferentie in januari 2013 in Istanbul over de Post 2015 Agenda. Deze contacten zijn veelbelovend om in de toekomst VBJK actief te laten worden in consultancy-opdrachten voor internationale organisaties. De coördinator van VBJK werd als lid van de Board ook uitgenodigd in Kirgizië en nam er deel aan bijeenkomsten met het Ministerie van Onderwijs en gaf daar ondermeer ook een workshop. De belangrijkste samenwerking was de conferentie in Opatija , waar de coördinator samen met de program director van ISSA het program committee leidde.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters
Financiering	Open Society Foundation, Bernard van Leer Foundation, lonen

	partnerschapsakkoord

6.5 DECET

Doelstelling	Met de Europese partners, via samenwerking en delen van informatie, werken aan diversiteit binnen de voorzieningen voor jonge kinderen. Daarbij staan de DECET principes centraal: • iedereen heeft het gevoel dat hij/zij erbij hoort • iedereen wordt gestimuleerd om alle aspecten van zijn/haar identiteit te ontwikkelen • iedereen kan leren van elkaar over culturele en andere grenzen heen • iedereen kan participeren als actieve burger • iedereen gaat bewust om met vooroordelen via een open communicatie en leergierigheid • iedereen werkt samen om institutionele vormen van vooroordelen en discriminatie te bestrijden
Resultaat	VBJK was actief betrokken bij de interne herstructurering en aanpassing van de statuten om het netwerk op een meer efficiënte wijze te organiseren. Op de Algemene Vergadering van 20-21 maart werden de nieuwe statuten goedgekeurd en werd VBJK als lid van de Raad van Bestuur verkozen. In 2012 stond DECET i.s.m. ISSA (Internationals Step by Step Association) mee in voor de organisatie van de conferentie 'Co-constructing professional learning: pathways towards quality, equity and respect for diversity in ECEC' in Kroatië, Optija op 15-17 oktober (zie verder). VBJK verzorgde tevens een workshop over taal en meertaligheid op een Europese Train the Trainers georganiseerd door DECET partners in Barcelona op 11-12 mei. Daarnaast worden DECET materialen (waaronder brochures over diversiteit, professionele competenties, …) verspreid op het werkveld van de kinderopvang.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove, Jan Peeters, Katrien van Laere en de internationale partners binnen DECET
Financiering	• Alle onkosten: Bernard van Leer Foundation • Lonen: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

7 Tijdschriften

7.1 KIDDO

Doelstelling	KIDDO wil hét pedagogisch vakblad zijn voor onthaalouders, begeleid(st)ers en leidinggevenden in de kinderopvang, en ook voor studenten en docenten. Elke uitgave bevat een evenwichtige mix van artikels die aandacht hebben voor pedagogiek én praktijk. Via verhelderende en verdiepende artikels, reportages en interviews wil KIDDO 'interesting practices' zichtbaar maken voor iedereen die betrokken is bij de kinderopvang.
Resultaat KIDDO PEDAGOGISCH VAKBLAD VOOR DE KINDEROPVANG	In 2012 werden acht tijdschriften uitgegeven van 40 à 44 pagina's in full color. Na evaluatie en overleg tussen de Vlaamse en Nederlandse redactieraad werd besloten om volgende rubrieken stop te zetten: Kind & Natuur, Kinderopvang Spreekt, Nederlandse Okiddo 4-12 over muziek, Kind en Media. Deze rubrieken werden in 2012 vervangen door: • Binnengluren bij • Filosoferen • Nederlandse Okiddo 4-12 i.s.m. www.samenspelopdebso.nl • De verbeelding en Column Maaike In 2012 kwam de redactieraad vijf keer samen om de artikels inhoudelijk te bediscussiëren, de planning uit te zetten voor de komende nummers en andere agendapunten te bespreken. Met SWP Nederland waren er in 2012 in totaal vier overlegmomenten. Daar komen volgende vaste agendapunten aan bod: lay-out en opmaak van voorbije nummers, inhoudelijke samenstelling en planning van volgende nummers, praktische timing en deadlines van volgende nummers, de onderlinge werkwijze en taakverdeling tussen SWP en VBJK. Daarnaast was er een brainstorm over de verfrissing van de nieuwsrubriek, het uitwerken van een nieuwe reeks 'de pedagogische visie van', het idee om meer te werken met Vlaamse kaderstukjes in Nederlandse artikels en vice versa, en ook de veranderingen naar aanleiding van de nieuwe GO! katern voor Nederland.
Projectcoördinatie	Ellen Rutgeerts
Projectuitvoering	Ellen Rutgeerts, Caroline Boudry, Wendy De Weyer
Financiering	SWP (redactionele uitgaven), Partnerschapsakkoord Kind & Gezin

7.2 Kinderen in Europa

Doelstelling	Interessante voorbeelden van 'interesting practice' uit andere Europese landen verspreiden in Vlaanderen en Nederland.
Resultaat KINDEREN IN EUROPA	Er vonden in 2012 twee redactieraden plaats in Warschau en Utrecht. In Warschau werd de redactieraad gekoppeld aan een conferentie waar VBJK een presentatie verzorgde over het CoRe onderzoek. Afgelopen jaar werden twee nummers uitgegeven, één over de transitie kinderopvang - onderwijs en één over gender in voorzieningen voor jonge kinderen.

	De coördinator van VBJK schreef een artikel voor het tweede nummer over de lichamelijkheid en mannen in ECE. In overleg met de Nederlandse partners werd besloten om te anticiperen op het stopzetten van de financiële ondersteuning door de Bernard van Leer Foundation en te kiezen voor een goedkopere uitgave. Het tweede nummer van 2012 werd reeds onder deze vorm uitgegeven. Tevens werd besloten om een Vlaamse redactieraad op te richten, bestaande uit Hester Hulpia, Ankie Vandekerckhove en Jan Peeters.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters, Hester Hulpia
Financiering	Bernard van Leer Foundation, Childcare International, partnerschapsakkoord

8 Evenementen en bezoeken

8.1 VBJK organiseert evenementen

8.1.1 Organisatie van studiedagen in Vlaanderen

8.1.1.1 KIDDOdag Beeldig kind – Kijken naar en werken met kinderen vandaag, Gent: Vormingscentrum Guislain, 21 april en 3 mei

Doelstelling	Professionele opvoeders, ouders, docenten en studenten krijgen de kans tot reflectie over - en laten zich inspireren door - de pedagogische kwaliteit in de opvoeding van jonge kinderen.
Resultaat 	Inspirerend voor KIDDOdag 2012 was de tentoonstelling 'Gevaarlijk Jong. Kind in gevaar, kind als gevaar'. Inspelend op deze unieke kans, werden de KIDDOdagen 2012 dit keer in Gent georganiseerd, in het Vormingscentrum Guislain, waarbij een geleide wandeling en/of een vrij bezoek aan deze tentoonstelling opgenomen werd als deel van het programma. Kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen bracht de Key-note 'Gevaarlijk jong: zijn kinderen in gevaar of vormen ze een gevaar?'. Daarnaast konden de deelnemers kiezen tussen 9 verschillende workshops en 3

	lezingen: • Opvoeden vanuit de Apothekerskast, Stijn Van Heule • Ik tel mee!, door Chris De Bruyne • Denken over Kinderen, door Michel Vandenbroeck Op zaterdag 21 april telde de KIDDOdag 170 inschrijvingen, op donderdag 3 mei werden 250 deelnemers geteld. VBJK bereikt op de KIDDOdagen onder meer medewerkers en verantwoordelijken kinderdagverblijven (erkend en zelfstandig), medewerkers en verantwoordelijken buitenschoolse opvang, onthaalouders, dienstverantwoordelijken, studenten en docenten.
Projectcoördinatie	Caroline Boudry, Ellen Rutgeerts
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Ellen Rutgeerts, Wendy De Weyer, Mike De Cloedt
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

8.1.1.2 Inspiratiedag voor Brusselse initiatieven voor buitenschoolse opvang 'Kippenvel 2012: Camera loopt, en… actie!', 7 december

Doelstelling	Het organiseren van een ontmoetingsdag en studiedag voor alle medewerkers van de Brusselse initiatieven voor buitenschoolse opvang.
Resultaat	Tijdens verschillende workshops werden ervaringen uitgewisseld betreffende de pedagogische kwaliteit in het initiatief voor buitenschoolse opvang en konden de deelnemers nieuwe ideeën opdoen om activiteiten te begeleiden. Begeleiders van verschillende Brusselse IBO's toonden aan elkaar hoe zij concreet hun maatschappelijke opdracht vorm geven om kwaliteit voor kinderen, ouders en buurt in een grootstedelijke context te realiseren. Er werden 95 inschrijvingen geteld uit alle Brusselse IBO's.
Projectcoördinatie	Caroline Boudry
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Brecht Peleman, Wendy Gettemans (VGC)
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie

8.1.1.3 Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse, Gent: Arteveldehogeschool, 11 september en 7 november

Doelstelling	Disseminatie van de ervaringen van het Wanda project en het bijhorend vormingsproduct binnen de sector kinderopvang.
Resultaat Wanda	In samenwerking met de Arteveldehogeschool werd op 11 september een eerste Wanda lanceringsdag georganiseerd te Gent, campus Kantienberg. Gezien het grote succes van deze eerste lanceringsdag, werd een tweede studiedag georganiseerd op 7 november te Brussel in de Kind en Gezin-Academie. Op beide studiedagen konden deelnemers kiezen tussen een aantal lezingen en verschillende interactieve workshops (kennissessies, kunstsessies en kijksessies), waar deelnemers aan het Wanda project uit voorzieningen en opleidingen hun ervaringen deelden. Op het einde van de dag werd het vormingsproduct 'wa=Wanda?' voorgesteld en uitgedeeld aan de deelnemers.

	De twee studiedagen slaagden erin om 320 deelnemers te bereiken.
Projectcoördinatie	Katrien Van Laere
Projectuitvoering	Katrien Van Laere, Mike De Cloedt, Wendy De Weyer
Financiering	Europees Sociaal Fonds

8.1.1.4 Gezamenlijke vorming voor docenten, Brussel: Kind en Gezin-Academie, 13 september

Doelstelling	De docenten van de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind (PJK) voorbereiden en ondersteunen.
Resultaat	VBJK heeft zich geëngageerd om elk jaar voor het begin van het academiejaar een training voor docenten te organiseren. In 2011 werden de docenten uitgenodigd op de CoRe conferentie. In september 2012 werd een volledige vormingsdag georganiseerd over het thema opvoedingsondersteuning , een belangrijke sector waar de afgestudeerden zullen in tewerkgesteld worden. De dag startte met een uiteenzetting door Jan Peeters over de resultaten van een onderzoek naar het profiel van de studenten PJK. Alle deelnemers ontvingen een brochure met de resultaten van deze studie, die in samenwerking met twee afgestudeerden van de Master Sociaal Werk werd samengesteld. Michel Vandenbroeck verzorgde daarna een tweedelige uiteenzetting over (1) gangbare definities en onderzoek van de vraag wat opvoedingsondersteuning is/kan zijn en (2) historische en actuele maatschappelijke trends in opvoedingsondersteuning. Hij stelde hiervoor een tekstbundel samen, getiteld: 'Opvoedingsondersteuning. Achtergrond bij de gezamenlijke vorming docenten PJK'. Het tweede deel van de vormingsdag bestond uit vijf presentaties: • De Centra voor Kind en Gezinsondersteuning, een case over modulering, evidence based werken en de complexiteit van voorstructurering van de opvoedingsondersteuning, door Sabine Van Houte (Karel de Grote-Hogeschool) • De Ontmoetingsplaatsen voor Ouders en Kinderen als nieuwe werkvorm, gericht op informele sociale steun, door Naomi Geens (Vakgroep Sociale Agogiek, UGent) • Ouders als onderzoekers, een experiment dat ouders zelf wil laten bepalen wat het 'probleem' is, door Katelijne De Brabandere (VCOK) • STOP4-7, een programma voor kinderen met ernstige gedragsmoeilijkheden, door Els Merlevede (VBJK) • De Huizen van het Kind, een nieuw concept inzake preventieve gezinsondersteuning en opvoedingsondersteuning, door Wannes Blondeel (Kind en Gezin). De coördinator van VBJK fungeerde als dagvoorzitter en bracht een verslag van een onderzoek naar het profiel van de studenten PJK. De hogescholen evalueerden deze dag over opvoedingsondersteuning als

	bijzonder informatief en coherent. In totaal waren 32 docenten uit de drie hogescholen die de bacheloropleiding PJK aanbieden (Arteveldehogeschool Gent, Erasmushogeschool Brussel en Karel de Grote-Hogeschool Antwerpen) aanwezig, samen met de opleidingscoördinatoren.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Michel Vandenbroeck, Wendy De Weyer
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin, UGent

8.1.1.5 Denkdag Coöperatieve Kinderopvang. 'Wil jij ook de sleutels van je eigen opvang?' Brussel: Vlaams Parlement, 29 november

Doelstelling	Voorstellen van concepten voor voorzieningen voor jonge kinderen waarin ouders mee participeren en de mogelijkheden die coöperaties bieden.
Resultaat 	Als partnerorganisatie van CoopConsult binnen het project coKO, werkte VBJK mee aan deze studiedag over oudercrèches en coöperaties in de kinderopvang. Jan Peeters gaf een presentatie getiteld 'Inspiratie uit het buitenland over coöperatieve kinderopvang', onder meer over gebruikerscoöperaties (oudercrèches), werknemerscoöperaties en multistakeholdercoöperaties in de kinderopvang in Italië, Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen. De presentatie getiteld 'Pedagogische code voor coöperatieve kinderopvang', over de pedagogische principes van oudercrèches en de coöperatie als een ondernemingsvorm die hier goed bij aansluit, werd gegeven door Ellen Rutgeerts. Verder kwamen nog belangrijke sprekers als Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen, coördinator Coopburo Lieve Jacobs, stafmedewerker Kind en Gezin Bart Reel, hoofd studiedienst ACW Sandra Rosvelds en algemeen directeur Vlaams Welzijnsverbond Frank Cuyt aan bod. De studiedag werd afgesloten met een interactieve markt bestaande uit sleutelactoren als standhouders, waaronder VBJK, VCOK, Coopburo, Kind en Gezin, Agentschap ondernemen, De Gezinsbond, PCBO en twee oudercrèches: De Kleine Berg en 't Sjokkepoeike. In totaal waren 180 deelnemers ingeschreven voor de studiedag.
Projectcoördinatie	Ellen Rutgeerts
Projectuitvoering	Ellen Rutgeerts, Jan Peeters, Wendy De Weyer
Financiering	Coopburo - steunpunt coöperatief ondernemen Cera

8.1.2 Organisatie van Internationale congressen en bezoeken

8.1.2.1 Professionalisering en kwaliteitszorg in voorzieningen voor jonge kinderen (0-6 jaar), Antwerpen: Karel de Grote-Hogeschool, 17 februari

Doelstelling	Verspreiden van de resultaten van de CoRe studie binnen Vlaanderen en Nederland, aandacht vragen voor het belang van het uitbouwen van een competent systeem binnen de sector
Resultaat	Op de conferentie naar aanleiding van het Hongaars voorzitterschap van de EU in 2011,werd contact gelegd met het Kohnstamm Instituut, ECO3 en het Nederlands Jeugdinstituut en werd het idee geopperd om een disseminatie-event te organiseren tussen Nederland en Vlaanderen voor experten in de opvoeding van jonge kinderen. Daaropvolgend werden de voorbereidingen getroffen voor de organisatie van de conferentie 'professionalisering en kwaliteitszorg in voorzieningen voor jonge kinderen (0-6 jaar)' op 17 februari. Het doel van de expertmeeting was onder meer: • Bekendheid geven aan de resultaten uit de Europese studie naar competentie-vereisten in verschillende Europese landen (CoRe) • Beleid, werkveld, opleiders en wetenschappers uit Vlaanderen en Nederland met elkaar in gesprek brengen over professionalisering en kwaliteitszorg in voorzieningen voor jonge kinderen • De nationale blik verruimen en verrijken met inbreng van ervaringen uit zowel Vlaanderen als Nederland Op het programma stonden onder meer drie lezingen: (1) 'Wat kunnen Vlaanderen en Nederland leren uit Europees Onderzoek over professionaliteit voor beroepen voor jonge kinderen', door Michel Vandenbroeck; (2) 'Pedagogische en educatieve kwaliteit vraagt om professionalisering', door Paul Leseman en (3) 'De situatie in Nederland en Vlaanderen: relevante ontwikkelingen in voorzieningen voor jonge kinderen en wat betekenen deze voor het personeel', door Ferre Laevers en Anke Boon-van Duyn, gevolgd door drie discussiegroepen. De dag werd afgesloten met een reflectie op de bevindingen en beleidsaanbevelingen. Er namen ruim 60 genodigden uit Nederland en Vlaanderen deel aan deze expertmeeting te Antwerpen. De genodigden voor deze conferentie waren werkzaam bij ministeries, universiteiten/hogescholen, adviesbureaus of kinderopvangorganisaties.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters, Wendy De Weyer
Financiering	Partnerschapsakkoord

8.1.2.2 Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step Croatia, 15th-17th October

Doelstelling	De resultaten van het CoRe onderzoek internationaal dissemineren
Resultaat	Bij het CoRe onderzoek waren de drie internationale netwerken ISSA, DECET en Children in Europe betrokken. In het voorjaar van 2011 werd het idee geopperd door ISSA en DECET om een gezamenlijke conferentie op te zetten. Hiervoor werd het centrale thema uit het CoRe-onderzoek naar voor geschoven, namelijk een systemische benadering van professionalisering. In 2012 werd het voorstel ook concreet gemaakt, de conferentie werd voorbereid en gepland in oktober. Ook Children in Europe deed een bijdrage aan de conferentie door zijn dossier 8 over professionalisering grotendeels aan CoRe te weiden en op de conferentie te lanceren. De coördinator van VBJK werd aangesteld als hoofd van het program committee. In samenwerking met de andere leden van het program committee werd ervoor kozen om deze conferentie te focussen op de systemische aspecten van professionalisering (competent system). Deze 3-daagse conferentie bestond uit drie key-notes: (1) 'Experimenters, Critical Thinkers and Democrats: The Role of Educators in a World of Conflicting Alternatives', door Peter Moss; (2) 'Moving beyond individual competences to competent systems in contexts of diversity and unpredictability', door Michel Vandenbroeck en (3) 'The learning community: overcoming the gap between theory and practice', door Edita Slunjski. Daarnaast werden er een honderdtal interactieve sessies georganiseerd waaronder interactieve workshops, presentaties gevolgd door discussie, debatten. De conferentie werd afgesloten met een plenaire paneldiscussie 'What are critical success factors for professional learning in a context of diversity?', gemodereerd door Jan Peeters. Tijdens de conferentie stonden twee medewerkers van VBJK, Caroline Boudry en Brecht Peleman, in voor het maken van een korte film 'Inside the conference…' over de ervaringen, bedenkingen en dromen van de deelnemers aan de conferentie. Deze film werd tijdens het slot voorgesteld. De 3-daagse conferentie werd een groot succes: er waren in totaal 340 deelnemers uit 47 verschillende landen. De evaluaties waren bijzonder positief. VBJK engageerde zich om met zoveel mogelijk deelnemers vanuit VBJK (9 medewerkers) en andere Vlaamse organisaties (15 deelnemers) te participeren aan deze conferentie. Partnerorganisaties waaronder Kind en Gezin, de hogescholen bacheloropleiding PJK, Pedagogische Begeleidingsdienst Stad Gent, DVO De Blauwe Lelie, … waren vertegenwoordigd op de conferentie.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Brecht Peleman, Katrien Van Laere
Financiering	Bernard van Leer Foundation, lonen partnerschapsakkoord Kind en Gezin

8.2 VBJK levert bijdrage aan evenementen

8.2.1 Keynotes op conferenties in België en Nederland

Peeters, J., Baccalauréat Petite Enfance: Démarrage d' une nouvelle formation initiale, Keynote à la conférence sur la Matinée-rencontre, Brussel, 9 februari

Peeters, J., Présentation de la recherche CORE, Keynote Deuxième journée d'étude: 'Les compétences professionnelles nécessaires dans les métiers de l' enfance face aux enjeux de professionnalisation', Brussel : ONE, 17 april

Peeters, J., Présentation du nouveau cursus de bachelier en pédagogie du jeune enfant 0-12 ans, Keynote Deuxième journée d'étude: 'Les compétences professionnelles nécessaires dans les métiers de l' enfance face aux enjeux de professionnalisation', Brussel : ONE, 17 april

Peeters, J., Lerende Organisaties in de Kinderopvang. Keynote op BKK Conferentie 'Kinderopvang werkt'. Nederland/Amersfoort: Leerhotel Het Klooster, 23 november

Peeters, J., Accueil de l'Enfance: nouveaux besoins, nouveaux défis, Keynote à la conférence La FILE a 20 ans, Waver, 28 november

Peeters, J., Inspiratie uit het Buitenland over coöperatieve kinderopvang, Keynote op denkdag 'Wil jij ook de sleutels van je eigen opvang?', Brussel: Vlaams Parlement, CoopConsult - VBJK, 29 november

Rutgeerts, E., Pedagogische code voor coöperatieve kinderopvang, Keynote op denkdag 'Wil jij ook de sleutels van je eigen opvang?', Brussel: Vlaams Parlement, CoopConsult - VBJK, 29 november

Vandenbroeck, M., Resultaten van het CoRe onderzoek, Keynote op Conferentie Childcare International 'De pedagogisch medewerker bepaalt de kwaliteit, MITS...!', Nederland/Driebergen: Antropia, 13 maart

Van Laere, K., Wanda. Waarderende Praktijkanalyse in een notendop. Keynote op studiedag 'Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse', Gent: Arteveldehogeschool, 11 september & Brussel: Kind en Gezin-Academie, 7 november

Vervaet, V., Kan kinderopvang bijdragen tot het versterken van het sociale netwerk van gezinnen en tot meer sociale rechtvaardigheid?, Keynote op studiedag 'Samenwerken aan toegankelijke kinderopvang', Gent: Dienst Kinderopvang en Pedagogische begeleidingsdienst Stad Gent, 14 december

8.2.2 Lezingen, workshops en debatten in België en Nederland

Boudry, C., Taalbeleid met aandacht voor de sociale functie van de kinderopvang. Vorming VCOK, Brussel: VGC, 9 februari, 16 maart, 21 mei & 5 juni

Boudry, C.,Ouderbeleid met aandacht voor de sociale functie van de kinderopvang. Vorming VCOK, Brussel: VGC, 13 september, 28 september, 11 oktober & 25 oktober

Boudry, C., Taal is emotie, workshop op Inspiratiedag taalstimulering en meertaligheid bij baby's en peuters 'Kiezen voor ta(a)l(en)!', te Leuven, Antwerpen, Brugge, Brussel & Gent, 12 oktober, 16 november, 17 november, 22 november & 29 november

Boudry, C., Strengthening the quality of practices through documentation, Nederland/Leiden: ISSA,24-25 april

Bussens, S., Voorstelling LIFT en Traject 8, Sint-Niklaas: Opvoedingswinkel, MPI 't Zonneke, 15 november

De Mey, W.,Omgaan met gedragsproblemen op de basisschool, Beveren:Scholenoverleg Beveren, 19 januari

De Mey, W., Hanteren van gedragsproblemen in het bijzonder onderwijs., Spa: Symposium Directies BuBaO, 9 februari

De Mey, W., Zinvolheid onderscheid opvoedingsondersteuning – preventie – hulpverlening?,OOCamp, Brussel: Expoo, 8 juni

De Weyer, W., Kinderopvang: een plaats waar kinderen, ouders, medewerkers en buurt elkaar ontmoeten, Workshop op inspiratiedag 'Rondom Gezinnen', Antwerpen/Elzenveld: Steunpunt Opvoedingswinkel, 10 mei

Hulpia, H., Huizen van het Kind in Brussel. Presentatie voor organiserende besturen, Brussel: VGC, 6 maart

Hulpia, H., & Van der Mespel, S., To meet or not to meet? Het belang van ontmoeting binnen de Huizen van het Kind als opvoedingsondersteuning, presentatie OOCamp, Brussel: Expoo, 8 juni

Hulpia, H., Huizen van het Kind in Brussel. Presentatie Werkgroep Kinderopvang, Brussel: VGC, 3 juli

Hulpia, H., Ontmoetingsfunctie binnen de Huizen van het Kind. Presentatie Ontmoetingsmoment Opvoedingsondersteuning Peuterspeelpunten en andere ontmoetingsplaatsen, Geel: Cultureel Centrum, 6 november

Merlevede, E. & Bussens, L., Workshop Oplossingsgericht werken met ouders., Gent: Hogeschool Gent, 16 mei

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school., Gent: Basisschool Onderstraat, 8 februari

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school, deel 2., Overmere: Basisschool Schoolstraat, 8 maart

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school., Oostakker/Gent: Basisschool Goedlevenstraat, 18 juni

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school., Ronse: Basisschool College, 8 oktober

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school., Wachtebeke: Basisschool Dorp, 17 oktober

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school, deel 2., Wachtebeke : Basisschool Dorp, , 21 november

Messiaen, V., Positief omgaan met moeilijk gedrag op school, deel 2., Gent: Basisschool Onderstraat, 5 december

Peeters, J., Reacties op bevindingen en beleidsaanbevelingen, Lezing op expertmeeting 'Professionalisering en kwaliteitszorg voorzieningen voor jonge kinderen (0 tot 6 jaar)', Antwerpen: Karel de Grote-Hogeschool, 2 februari

Peeters, J., Observeren en reflecteren: pedagogische reflectie bij het werken met jonge kinderen, voorzitter workshop op studiedag 'Aansluiting Kinderopvang – Kleuteronderwijs', Brussel/Vlaams Parlement: VLOR , 3 februari

Peeters, J., workshop over CoRe onderzoek op Conferentie Childcare International 'De pedagogisch medewerker bepaalt de kwaliteit, MITS…!', Nederland/Driebergen: Antropia, 13 maart

Peeters, J., Vaders en professionelen van de kinderzorg, moderator debat workshop op studiedag 'De Kracht van Vaders in de opvoeding, Prinses Mathilde Fonds, 21 mei

Peeters, J., Waarderende praktijkanalyse als onderdeel van een competent systeem, kennissessie op studiedag 'Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse', Gent: Arteveldehogeschool, 11 september & Brussel: Kind en Gezin-Academie, 7 november

Peeters, J., deelname debat op studiedag 'Mijn papa is op het werk. Werk en ouderschap verzoenen, een uitdaging voor bedrijven.', Brussel: ingericht door Minister van sociale Zaken Monica Deconinck, 19 november

Peeters, J., Inhoudelijke verdieping op basis van een toelichting van good practices, deelname paneldiscussie vanuit sector kinderopvang aan studiedag 'Seksualiteit en lichamelijke integriteit. Handen en voeten voor een integraal beleid', Brussel: SENSOA, 17 december

Peleman, B. & Van der Mespel, S., De Onthaalouderacademie: groeikansen voor onthaalouders. Workshop op Landdag 'Dienstverantwoordelijken in beweging', Malle: VVSG, 17 april

Peleman, B., Een mentaliteitsverandering op gang brengen. Lezing op studiedag 'Diversiteit op de Brusselse Arbeidsmarkt', Brussel: Actiris, 21 juni

Peleman, B., WANDA is W.A.T. voor Onthaalouders. Workshop op studiedag 'Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse', Gent: Arteveldehogeschool, 11 september & Brussel: Kind en Gezin-Academie, 7 november

Rutgeerts, E., Ouders in de kinderopvang: meer dan de kers op de taart?!, Lezing op info avond PCBO 'Kinderopvang & co', 9 januari

Rutgeerts, E., dagvoorzitter UPP Colloquium Ouders als Onderzoekers, 19 maart

Rutgeerts, E. & Jacobs, L., Coöperaties in de social profit: case Crèches Parentales, workshop op Cera studiedag 'Coöperaties, speel uw troeven uit!', 23 maart

Rutgeerts, E., Coöperatieve modellen in de kinderopvang, Cooplabo, 4 oktober

Rutgeerts, E., Kijksessie 4: Waarderende praktijkanalyse in het secundair onderwijs, workshop op studiedag 'Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse', Gent: Arteveldehogeschool, 11 september

Vandekerckhove, A., Kinderopvang en (kans)armoede. Lezing op het overleg van Het Opstapje, Aalst, 8 en 13 maart

Van Laere, K., Wa=Wanda?, Workshop op ontmoetingsdag 'Dienstverantwoordelijken in beweging',Malle: Provinciaal Vormingscentrum, 17 april

Van Laere, K., Aan de slag met Wanda., Workshop op studiedag 'Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse', Gent: Arteveldehogeschool, 11 september & Brussel: Kind en Gezin-Academie, 7 november

8.2.3 Keynotes op internationale studiedagen en congressen

Peeters, J., How practitioners learn?, Keynote at the Comenius conference, Warschau, 15th of March

Peeters, J., Men in Kindergarten or the need for a new interpretation of the profession. Keynote op EAFE/AWO Fachtagunung 'Mehr Männer in Tageseinricvhtungen für Kinder - Vision or Illusio', Oslo: Kiel, 28 März

Peeters, J., The benefit of continuing professional development in motivating and encouraging staff to meet and embrace change, Keynote on the Annual Conference on Early Childhood Ireland, Dublin: Ballsbridge, 21thApril.

Peeters, J., Staff Competences Requirements in ECEC, Keynote at Enrichment of Preschools in a Perspective of Social Inclusion, Kopenhagen: University of Aarhus, 24th May

Peeters, J., The role of men as fathers and in childcare as role models for children and each other. Keynote on conference Children in Scotland 'A Man's place: including and engaging fathers and male carers', Glasgow Mariott Hotel, 20th November

8.2.4 Workshops en lezingen op internationale studiedagen en congressen

Boudry, C. & Peeters, J., Documentation through Observation. Workshop International Step by Step Association. Thematic Meeting 'Strengthening the Quality of Practices through Documentation', The Netherlands: Leiden, 24 April

Boudry, C., & Van Laere, K., The tale of language. Language stimulation in a multilingual environment, workshop on Training of trainers. Inclusion in practice: implementing equity and respect for diversity in early childhood settings, ISTA, Barcelona: Rosa Sensat, 11-12 mei

Boudry, C., De Schepper, B., Van Laere, K., Gotlin, B., Burić, H., Professional reflective methodologies: Building a Stronger Bond Between Parents and Practitioners. Workshop on

ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step, 15-17th October

Peeters, J., Competences development and organizational learning. Workshop on Conference 'Enrichment of Preschools in a Perspective of Social Inclusion', Kopenhagen, 24th May

Peeters, J., How to ensure commitment of stakeholders to the principles of inclusion, diversity and the values of democracy? Moderator/expert in pedagogical workshop on the In-service training for Teachers to improve the quality of Preschool education, Bishkek Kyrgyz Republic, 4th September

Peeters, J., Towards ECEC practitioners that can gear their emotions and physical contact to what is good for the child, Open Space session at the Men in Early Childhood Education Conference, Berlin, 28thSeptember

Peeters, J., What are critical success factors for professional learning in a context of diversity, Moderator Panel discussion on ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step, 15-17th October

Peeters, J., Launching of CIE dossier, on ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step, 15-17th October

Peeters, J., Vandenbroeck, M., Van Laere, K. & Vonta, T.,The education and care divide: an analysis of the role of core practitioners and auxiliary staff in the early years, Workshop on ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step, 15-17th October

Peeters, J. & De Kimpe, C., Workshop on Competent system in Belgium, Albania and Mongolia.Workshop on ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step, 15-17th October

Peeters, J., Competence Requirements for ECEC,Lezing op de Seminario Educaçao 2012, Brasil: Cuiaba, 4th November

Peeters, J., The important role of assistants in ECEC,Lezing op de Seminario Educaçao 2012. Brasil: Cuiaba, 5th November

Peeters, J., Competence Requirements for ECEC, Lezing op de Universiteit van Maceo. Brasil, 10th November

Hulpia, H., in collaboration with Bazier, G., Camus, P. & Balduzzi, L., Meeting places for children and parents in different European contexts: Exploring conditions for professionals, symposium onon ISSA/DECET conference'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC', Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step, 15th-17th October

Vandekerckhove, A. &Van Laere, K., in collaboration with Verniers, Q. & Mony, M., A tale of 2 cities...,symposium on ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways

towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step', 15th-17th October

Boudry, C., & Peleman, B., 10 interviews on the Roma Early Childhood Development Symposium. Presentatie van een zelfgemaakte film over het belang van het Roma Early Childhood Development Symposium, Opatija: Roma Early Years Network (REYN), 14 oktober

Boudry, C., & Peleman, B., Inside the conference… Presentatie van een zelfgemaakte film over de ervaringen, bedenkingen en dromen van de deelnemers aan ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step', 15th-17th October

Van Laere, K., Professionalization and ECE staff competences in European perspective: the CoRe report, Presentatie voor RondeTafel op SIG conferentie, Utrecht, 29 augustus

Van Laere, K. in cooperation with Devos, B., Wanda project, Workshop on Stafford conference, UK: Stafford, 13-14th March

8.2.5 Trainingen en gastcolleges binnen opleidingen en vorming

Boudry,C., Pedagogisch documenteren als reflectiemethodiek, gastcollege bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, Antwerpen: Karel De Grote-Hogeschool, 3 oktober

Boudry,C., Pedagogisch documenteren als reflectiemethodiek, gastcollege bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, Gent: Arteveldehogeschool, 19 november, 27 november & 30 november

Boudry,C.(2012), Opvoeden in verscheidenheid, gastcollege bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, Brussel: Erasmus Hogeschool, 18 december

De Mey, W., Evidence-based werken. Gastcollege 1ste master klinische psychologie, Gent: UGent, 22 november

Merlevede, E., Oplossingsgerichte Therapie, Brugge: Korzybski Instituut, oktober 2011-juni 2012 (2de jaar) & oktober 2012-juni 2013 (3de jaar)

Vandekerckhove, A., Kinderrechten, gastcollege bacherloropleiding pedagogie van het jonge kind, Gent: Arteveldehogeschool, 16 februari

Van der Mespel, S., Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. Van thuis naar de wereld, gastcollege bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, Gent: Arteveldehogeschool, 12 oktober

Van Laere K., Kinderopvang in een internationaal perspectief. gastcollege bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, Antwerpen: Karel De Grote-Hogeschool, 6 februari

Van Laere, K., ECEC from an international perspective, gastcollege studenten Voorschoolse Opvoeding, Gent: UGent, 23 april

Van Laere K., Praktijkgericht onderzoek in de kinderopvang, gastcollege bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, Gent: Arteveldehogeschool, 8 oktober

Van Laere, K., ECEC from an international perspective, gastcollege Erasmus studenten opleiding pedagogische wetenschappen en opleiding sociaal werk, Gent: UGent, 19 november

8.2.6 Adviesverlening

Hulpia, H., Voorbereiding conferentie 15 mei: Gezinsbeleid in Vlaanderen. De inzet vandaag. De uitdaging morgen. Werkgroep Ondersteuning van gezinsrelaties, opvoedingsondersteuning en partnerrelaties, De Gezinsbond, Paleis der Academiën, 21 maart

Hulpia, H., Jury projectoproep ' Toegankelijke ontmoetingsruimten voor jonge kinderen en hun ouders', Koning Boudewijnstichting, Brussel: Koning Boudewijnstichting, 5 december

8.2.7 Interviews

Vandenbroeck, M., Peeters, J., et al. Een meerjarenplan voor de kinderopvang. Opiniestuk in De Standaard, 8 april

Peeters, J., interviews tussen 2 en 6 april in achtereenvolgens het Nieuwsblad, De Standaard en De Morgen en op VTM journaal en in Terzake (VRT) over de problemen binnen de opleiding naar aanleiding van de schandalen in crèches in Mechelen en Schaarbeek

Rutgeerts, E., interview in De Morgen door Kim Herbots. Mama's en papa's baas in de crèche, 27 november 2012.

Rutgeerts, E., interview in Weliswaar door Stefanie Van den Broeck. De ouders zijn de crèche. Bijdrage in een reeks over coöperaties. Weliswaar (108), nov-dec 2012, pg 8-10

Rutgeerts, E. & Jacobs, L., interview door Stéphanie De Smet in Tijdschrift voor Welzijnswerk. Oudercrèches. Het voordeel van de thuismatch. Tijdschrift voor Welzijnswerk 36 (323), april-mei 2012, pg 24-29

8.3 VBJK neemt deel aan evenementen

8.3.1 Bijwonen conferenties, studiedagen en studiebezoeken

Boudry,C., Peeters, J., Van Laere, K. & Vandekerckhove, A., studiedag 'Aansluiting Kinderopvang – Kleuteronderwijs', Brussel/Vlaams Parlement: VLOR , 3 februari

Peleman, B., De Cloedt, M., De Weyer, W., Hulpia, H., Peeters, J. & Van Laere, K., Professionalisering en Kwaliteitszorg in voorzieningen voor jonge kinderen (0-6 jaar), Antwerpen: Karel de Grote-Hogeschool, 17 februari

Boudry, C., Peleman, B., Vandekerckhove, A. & Van Laere, K., (2012), Training of trainers. Inclusion in practice: implementing equity and respect for diversity in early childhood settings, ISTA, Barcelona: Rosa Sensat, 11-12 mei

De Weyer, W., Peeters, J. & Vandenbroeck, M., Gezamenlijke vorming voor docenten, VBJK, Brussel: Kind en Gezin-Academie, 13 september

Boudry, C., De Weyer, W., Hulpia, H., Peeters, J., Peleman, B., Vandenbroeck, M., Van Laere, K., Vandekerckhove, A., Vervaet, V., ISSA/DECET conference 'Co-constructing Professional Learning: Pathways towards Quality, Equity and Respect for Diversity in ECEC, Croatia/Opatija: ISSA, DECET and Open Academy Step by Step', 15th-17thOctober

Boudry, C., De Cloedt, M., De Weyer, W., Hulpia, H., Peeters, J., Peleman, B., Vandekerckhove, A. & Vervaet, V., (2012), Wanda lanceringsdag waarderende praktijkanalyse, Gent: Arteveldehogeschool, 11 september & Brussel: Kind en Gezin-Academie, 7 november

De Weyer, W., Peeters, J., Rutgeerts, E. &Vandekerckhove, A., Denkdag Coöperatieve Kinderopvang. Wil jij ook de sleutels van je eigen opvang?, Coopconsult en VBJK, Brussel: Vlaams Parlement, 29 november

Boudry,C., Colloquium 'Naar een participatieve benadering van ouderschap in Europa? De stem van Ouders als Onderzoekers', Brussel: RIEPP, 19 maart

Boudry, C. & Peleman, B., Roma Early Childhood Development Symposium. Opatija: REYN, 14 oktober

De Cloedt, M. & Buyle, J., Studiedag Kinderopvang GO!,Denderleeuw: Lindenveld, 19 oktober

Hulpia, H., Symposium Metaforum 'Naar een nieuwe gemeenschappelijkheid voor Brussel', Leuven: Iers College, 13 februari

Hulpia, H., Familieconferenties. Eigen kracht versterken, Brussel: Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, 16 maart

Hulpia, H., Boekvoorstelling Hilde Haerden 'Nadenken over opvoeding', Genk: Bibliotheek De Ontdekking, 16 maart

Hulpia, H., Colloqium: Naar een participatieve benadering van ouderschap in Europa? De stem van 'ouders als onderzoeker', UPP, Brussel: Europees Parlement, 19 maart

Hulpia, H., Gezinsbeleid in Vlaanderen. De inzet vandaag. De uitdaging morgen, Brussel/Paleis der Academiën: De Gezinsbond, 15 mei

Hulpia, H. & Van der Mespel, S., Opening Opvoedingswinkel Nieuwland, Brussel: Nieuwland, 22 mei

Hulpia, H. & Van der Mespel, S., Reflectie- en inspiratiedag Huizen van het Kind, Jongerenwelzijn, Brugge: Hogeschool West-Vlaanderen, 23 oktober

Hulpia, H., Peleman, B. & Rutgeerts, E., Kind in Vlaanderen 2012. Brussel: Kind en Gezin, 25 oktober

Hulpia, H., Denkdag 'Evaluatie en kwaliteitzorg', Vlaams Netwerk Ontmoetingsplaatsen, Antwerpen: Ecohuis, 8 november

Hulpia, H., Overleg Gentse Huizen van het Kind, Gent: AC Portus, 13 november

Peeters, J. De collega's werken thuis. Studienamiddag over thuiswerken naar aanleiding van het verschijnen boek van Frank Van Massenhoven en Tom Auwers.

Peleman, B., The Innovators. Edinburgh: Men in Childcare, 8 juni

Peleman, B., Diversiteit op de Brusselse arbeidsmarkt. Brussel: Actiris, 21 juni

Peleman, B., The future of early learning. Amsterdam: Bernard Van Leer, 23 oktober

Poelvoorde, G., Studiedag 'Accueillir la diversité des familles'. Brussel : RIEPP, 23 oktober

Poelvoorde, G., Studiedag 'Samenwerken aan toegankelijke kinderopvang', Gent: Dienst kinderopvang en Pedagogische begeleidingsdienst Stad Gent, 14 december

Rutgeerts, E., Winst voor iedereen. Coöperatief ondernemen in de praktijk, Gent: Vooruit, 19 juni

Vandekerckhove, A., De kracht van vaders: partners in de opvoeding, Brussel/Bellevue museum: Prinses Mathildefonds, 21 mei

Vandekerckhove, A., Algemene Vergadering, Eurochild, Brussel: Bedford hotel, 25-26 juni

Vandekerckhove, A., Round table discussion Early Years, Eurochild, Leiden: Kinderrechtenhuis, 27-28 november

8.3.2 Opleiding

Boudry, C., Peleman, B., Vandekerckhove, A. & Van Laere, K., (2012), Training of trainers. Inclusion in practice: implementing equity and respect for diversity in early childhood settings, ISTA, Barcelona: Rosa Sensat, 11-12 mei

9 Publicaties

9.1 Boeken

Van Laere, K., Devos, B., De Schepper, B. & Rutgeerts, E. (ed.) (2012), Wa=Wanda?, Brussel: ESF

9.2 Brochures

Van Laere, K., Peeters, J. & Lund, S. (2012). Dossier: Valuing the workforce : a 0-6 profession and parity with school teachers. Brussels: Children in Europe

Van Laere, K. (ed.) (2012).Diversiteit en Sociale Inclusie. Een verkenning van Competenties voor beroepen voor jonge kinderen, Brussel – Budapest: DECET - ISSA

9.3 Wetenschappelijke artikelen

Urban, M., Vandenbroeck, M., Van Laere, K., Lazzari, A. & Peeters, J. (2012). Towards competent systems in early childhood education and care : implications for policy and practice. EUROPEAN JOURNAL OF EDUCATION, 47(4) 508-526 (http://dx.doi.org/10.1111/ejed.12010)

Peeters, J. & Vandenbroeck, M. (2012). A la recherche des systèmes compétents : conclusions et recommandations de CoRe un projet de recherche européen sur les compétences requises en EAPE. PETITE ENFANCE, 107 79-86

Van Laere, K., Peeters, J. & Vandenbroeck, M. (2012).The education and care divide : the role of the early childhood workforce in 15 European countries. EUROPEAN JOURNAL OF EDUCATION, 47(4) 527-541 (http://dx.doi.org/10.1111/ejed.12006)

Vandenbroeck, M.; Roets, G. & Roose, R. (2012). Why the evidence-based paradigm in early childhood education and care is anything but evident. *European Early Childhood Education Research Journal, 20*(4). 537-552.

9.4 Artikelen/hoofdstukken in vaktijdschriften en boeken

Cauwels, V., Fredericks, K., De Schepper, B., Van Laere, K. (2012) Wa = wanda? Hoe waarderende praktijkanalyse een Meerwaarde is voor Kinderopvang. *Tijdschrift voor welzijnswerk* 36, no 328: 36-45.

Peeters, J. (2012). Childcare Professionalism in Flanders: An Inside-Outside Perspective. In Miller, Dalli & Urban Early Childhood Grows up. Towards a Critical Ecology of the Profession. Dordrecht, Heidelberg, London, New York: Springer.

Peeters, J. & Vandenbroeck, M. (2012). Childcare practitioners and the process of professionalization. In: Miller, L., Dury, R. & Cable, C. eds. Extending professional practice in the early years. Sage/ Open University

Peeters, J. (2012). Durven dromen over vaderen en moederen? Wie gelooft die pedagogen nog? In Haerden, H. ed. Nadenken over opvoeden. Antwerpen, Apeldoorn: Garant

Peeters, J; (2012). De Deense voorzieningen voor jonge kinderen: geen onderscheid tussen zorg en welzijn. In De Bie, M., Roose, R. & Vandenbroeck, M. Maatschappelijk engagement: een besef van kwetsbaarheid. Gent: Academia Press.

Peeters, J. (2012). De neerwaartse spiraal doorbroken : de professionaliteitsdiscussie in de kinderopvang. In: Van Leeuwen, K. & Van Crombrugge, H. eds. Gezinnen in soorten. Garant

Peeters, J. & Vandenbroeck, M. (2012). Freinet en de Kinderopvang : opnieuw in de wereld geloven. In: Heyerick, L. ed. 25 jaar Freinet. Departement Onderwijs en Opvoeding Stad Gent.

Peeters, J. & Vandenbroeck, M. (2012). Freinet et l'accueil d'enfants : à nouveau croire au monde. In: Heyerick, L. ed. 25 ans d'enseignement Freinet à Gand. Département de l'Enseignement et de l'Education.

Peeters, J. (2012). La Question des compétences et la formation des professionnels dans l' accueil de la diversité. In: M. Mony& D. Malleval. Penser la l' education avec la diversité. Lyon. Chronique sociale, pp 29-34

Peeters, J. (2012) The Gender divide. Children in Europe 23 (2) 12-13.Edinburgh : Children in Scotland

Peeters, J. (2012). Kinderopvang en kleuterschool. ZORGBREED (Antwerpen), 9(35) 22-27

Peeters, J. & Vandenbroeck, M. (2012). Tewerkstelling in de kinderopvangsector : grote uitdagingen voor de komende jaren. ACV

Van der Mespel, S. (2012). Stimulation linguistique des tout-petits. Le Furet, no 68: 24-25.

9.5 Artikelen in KIDDO

Boudry,C., OKIDDO Aan de slag in de keuken, KIDDO 1

Boudry,C., OKIDDO Koffiedik kijken,KIDDO 2

Boudry,C., OKIDDO Lopen, springen en dansen, KIDDO 3

Boudry,C., OKIDDO Kettingen en kralen, KIDDO 4

Boudry,C., OKIDDO Zwierige lijnen van reuzenpotloden, KIDDO 5

Boudry,C., OKIDDO Muziek in de wilgenhut, KIDDO 6

Boudry,C., OKIDDO Tekenen in en met zand, KIDDO 7

Boudry,C., OKIDDO Zaklampen, KIDDO 8

Boudry,C., Binnengluren bij Pia Snauwaert, KIDDO 6

De Weyer, W., Nieuwsrubriek en agenda, KIDDO 1-KIDDO 8

Peleman, B., Balanceren tussen werk en gezin. Hoe combineer je thuiswerken met thuis? KIDDO 7

Rutgeerts, E. & De Potter, S., De kracht tussen jong en oud. Generaties ontmoeten elkaar, KIDDO 4

Rutgeerts, E., KIDDOdag 2012. Een verslag in woord en beeld, KIDDO 5

Rutgeerts, E. & Lannoye, F., Over lint- en blokstages. Wie zijn de toekomstige pedagogische coaches?, KIDDO 6

Rutgeerts, E., Wanda. Een nieuwe methode om samen te reflecteren., KIDDO 6

Rutgeerts, E. & Willems, B., Huiswerk. Moet je dat begeleiden?, KIDDO 7

Rutgeerts, E., Papa en mama in de opvang! Oudercrèches in Vlaanderen en Nederland, KIDDO 8

Rutgeerts, E. & Van Laecke, N., De knepen van het vak. Waar leer je het?KIDDO 8

Van Laere, K., Op visite. Ouders maken kennis met de buurt, KIDDO 3

10 Adviesverlening

VBJK bouwt expertise op, maar stelt deze kennis en inzichten ook ten dienste van de sector. De disseminatie van kennis gebeurt onder meer via tal van adviesgroepen waaraan de sector participeert. Deze adviesgroepen functioneren als leergemeenschappen waarbij theoretische inzichten aan de praktijk getoetst worden en vertegenwoordigers van praktijk en onderzoekers gezamenlijk zoeken naar nieuwe praktische kennis.

10.1 BIEM

BIEM staat voor Begeleiding van Inter-Europese Migrantenkinderen binnen het basisonderwijs. Door de recente immigratie uit Oost-Europese landen en de daarmee gepaard gaande instroom van vooral kinderen uit Bulgarije, Roemenië en Slovakije (waaronder naar schatting de helft Roma kinderen) hebben het Katholiek Basisonderwijs en de Stad Gent een project ingediend bij de Bernard van Leer Foundation om brugfiguren op te leiden voor deze doelgroepen. Jan Peeters werd gevraagd om in de stuurgroep te zetelen vanuit zijn engagement in het ISSA netwerk. Dit netwerk heeft veel expertise opgebouwd over het werken met Roma kinderen.

10.2 BKK

Jan Peeters werd vanuit zijn ervaring binnen het CoRe onderzoek gevraagd om te zetelen in de jury voor de toekenning van 1 miljoen euro aan projecten die te maken hebben met lerende organisaties. In november werden de eerste resultaten op een conferentie voorgesteld en eind december werd het project geëvalueerd. Op beide bijeenkomsten gaf Jan Peeters ook een lezing over CoRe en Wanda.

10.3 Kinderopvangfonds

Vanuit VBJK zetelt Jan Peeters in het kinderopvangfonds. Er werden twee bijeenkomsten bijgewoond en de projecten die door het fonds werden gelanceerd, werden opgevolgd.

10.4 Lokaal Overleg Kinderopvang Gent

Jan Peeters is voorzitter van dit LOKO en hij zat afgelopen jaar drie vergaderingen voor.

10.5 Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning Brussel

Sandra Van der Mespel is voorzitter van het Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning Brussel. Er vonden in 2012 drie overlegmomenten plaats.

10.6 Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid

Kind en Gezin startte in 2009 een adviesgroep taalstimulering en meertaligheid op. Deze adviesgroep werd in 2012 verder gezet. Caroline Boudry en Hester Hulpia participeerden aan deze adviesgroep.

10.7 Begeleidingscommissie onderzoeksproject 'taalstimulering in de voorschoolse opvang'

Arteveldehogeschool (Gent) en Karel de Grote-Hogeschool (Antwerpen) werkten samen aan een onderzoeksproject over taalstimulering in de voorschoolse kinderopvang. Vanuit de nieuwe bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind en de bacheloropleiding kleuteronderwijs, werd onderzocht hoe kindbegeleiders ondersteund kunnen worden bij het stimuleren van taalontwikkeling van jonge kinderen. Caroline Boudry maakte deel uit van deze begeleidingscommissie. Dit project werd in 2012 afgerond. De ervaringen binnen dit project en de resultaten van dit project werden tijdens de provinciale studiedagen van Kind en Gezin over 'Taal en Meertaligheid' zichtbaar gemaakt.

10.8 Competentiebeleid Kinderopvang

De werkgroep competentiebeleid kwam afgelopen jaar voor het eerst samen om een nieuw beroepsprofiel te ontwikkelen voor de begeleider kinderopvang. De werkgroep trachtte een profiel samen te stellen dat zou voldoen aan de aanbevelingen die in de CoRe studie werden naar voor gebracht. Later op het jaar werd de werkgroep opnieuw samengeroepen, dit keer om een profiel voor de begeleider buitenschoolse opvang op te stellen. Tijdens de vergaderingen bleek er grote onduidelijkheid te bestaan over het nieuwe systeem ROME dat uit Frankrijk door de SERV werd overgenomen. Dit systeem laat enkel bijzonder technische en eenvoudige profielen toe. Vanuit het adviserend comité werd daarom geopteerd dat Kind en Gezin een eigen profiel zou maken waarin de reflectieve competenties wel een plaats krijgen. Katrien Van Laere en Jan Peeters namen deel aan deze werkgroep.

10.9 Resonansgroep Inclusieve Kinderopvang

Kind en Gezin organiseerde in 2012 driemaal een resonansgroep om de kinderopvangsector te ondersteunen in het implementeren van inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Katrien Van Laere en Ankie Vandekerckhove participeren in deze resonansgroep. Tijdens het werkjaar 2012 stond het nieuwe decreet centraal: de resonansgroep discussieerde over de meest gewenste invulling van de nieuwe decretale principes ter voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten.

10.10 Denktank buitenschoolse opvang

De denktank is in 2012 eenmaal samengekomen om de BVR van 27 april 2012 over vakantieopvang te bespreken. Katrien Van Laere participeert in deze denktank. VBJK heeft op basis van de BVR een visienota geschreven en aan Kind en Gezin overhandigd.

10.11 Intervisie Baboes

Op maandelijkse basis reflecteren de begeleiders over eigen handelen, visie en organisatie van de ontmoetingsplaats. Veerle Vervaet begeleidt sinds september 2012 deze intervisies van het team Baboes. Baboes heeft twee ontmoetingsplaatsen in Brussel.

10.12 Externe Adviesgroep Project Participatie van Kind en Gezin

Deze adviesgroep werd in november 2012 door Kind en Gezin opgestart. Kind en Gezin wil een kadertekst schrijven over participatie van gezinnen die geldt voor kinderopvang, de Huizen van het Kind, PGO-voorzieningen en Kind en Gezin zelf. Men wil hierbij ook een inventaris opmaken van good practices. Veerle Vervaet participeert in deze adviesgroep.

10.13 Werkgroep natuur

De werkgroep natuur werd opgericht binnen het project 'Avontuur in de natuur' met als doelstelling expertise te ontwikkelen en goede praktijkvoorbeelden samen te brengen als inspiratie voor voorzieningen voor jonge kinderen. De werkgroep is nu een initiatief van de Pedagogische Begeleidingsdienst Stad Gent en is er voor de stedelijke voorzieningen voor jonge kinderen. Binnen de werkgroep natuur wordt informatie uitgewisseld over evenementen en worden inspirerende ideeën naar elkaar doorgespeeld, via bezoeken of contact via e-mail. Caroline Boudry volgt deze werkgroep mee op en neemt een adviserende rol op.

10.14 Stuurgroep sociale functie

Kind en Gezin startte in 2009 een stuurgroep om de kinderopvangsector te ondersteunen in het implementeren van de sociale functie. Katrien Van Laere en Ankie Vandekerckhove participeren in deze stuurgroep. Tijdens het werkjaar 2012 stond het nieuwe decreet centraal: de stuurgroep discussieerde over de meest gewenste invulling van de nieuwe decretale principes ter voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten. Wat VBJK betreft wordt ten volle verder geïnvesteerd in het beleid inzake voorrangsgroepen. Vanuit VBJK wordt hier ook waar nodig informatie ingebracht uit het begeleidingstraject sociale functie.

10.15 Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders

Het Vlaams netwerk 'Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders' (VNO) beoogt het samenbrengen van de inrichters van verschillende ontmoetingsplaatsen in Vlaanderen en Brussel. Het netwerk fungeert als een inhoudelijke denktank voor de ontmoetingsplaatsen, waar informatie uitgewisseld wordt over de visie van ontmoetingsplaatsen, de werkingsprincipes, het doelpubliek, en de samenwerking met andere organisaties. Daarnaast wil het netwerk een gemeenschappelijk kader ontwikkelen. Het wil nadenken over de eigenheid van ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders, over gemeenschappelijke kenmerken en over de beleidsdomeinen waarbinnen de ontmoetingsplaatsen zich situeren. Ook wil het netwerk een breed draagvlak creëren m.b.t. ontmoetingsplaatsen, het wil de belangen verdedigen en ontmoetingsplaatsen op de kaart van de gezinsondersteuning zetten. Tot slot, tracht het netwerk structurele verankering van ontmoetingsplaatsen te bewerkstelligen. Op vraag van de sector participeren Sandra Van der Mespel en Hester Hulpia vanuit VBJK aan dit netwerk met het oog op inhoudelijke uitwisseling en ondersteuning.

10.16 Doctoraatsjury

Jan Peeters zetelde in de doctoraatsjury van Eunice Lumsden van de Northampton University (UK) op 7 februari : 'The Early Years Professional: A New Professional or a Missed Opportunity'

11 Communicatie

11.1 Sociale media

Doelstelling	Disseminatie van digitale projectresultaten.
Resultaat	In 2012 startte VBJK met het verkennen van de mogelijkheden van het gebruik van sociale media. Zo werd een online videokanaal op VIMEO (www.vimeo.com/vbjk) aangemaakt om pedagogische, informatieve en inspirerende videofragmenten online bij te houden en eenvoudig te kunnen verspreiden. Het beheer van zo'n digitaal platform laat toe om al dan niet selectief videofragmenten te delen en eenvoudig te koppelen aan verschillende websites. In de realisatie en disseminatiefase van de huidige projecten worden innovatieve producten en instrumenten immers alsmaar meer digitaal en online aangeboden via websites die in dat kader ontwikkeld worden. VBJK wil de kansen hieraan verbonden optimaal benutten en verdere mogelijkheden verkennen. Volgende filmpjes zijn online beschikbaar: - Teaser: Een film over kinderen in hun buitenschoolse opvang - Oudercrèches en coöperaties gecombineerd - Wanda voor onthaalouders - Wanda voor begeleiders uit zelfstandige kinderdagverblijven - Inside the conference… Film ISSA-DECET conference Ook in het kader van het ESF project Onthaalouders Sterker Maken wordt geëxperimenteerd met sociale media. De projectmedewerkers richtten een facebookpagina op om de sector van de gezinsopvang te informeren over de realisaties van het project: (http://www.facebook.com/pages/Onthaalouderacademie/277577998944119) VBJK beschikt over een bijzonder groot en rijk fotoarchief. In functie van een goed beheer en gebruik van het fotomateriaal, alsook voor het gemakkelijk delen en toegankelijk maken van dit archief voor medewerkers, wordt gebruik gemaakt van Sharepoint.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Brecht Peleman
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

11.2 Huisstijl

Doelstelling	Een nieuwe huisstijl uitbouwen voor VBJK, alsook voor verschillende subprojecten
Resultaat	In 2012 ging het geselecteerde bureau Sterrenwekker aan de slag met de ontwikkeling van een nieuw logo en nieuwe huisstijl voor de organisatie, alsook voor verschillende subprojecten. Er werden twee voorstellen voorgelegd aan de werkgroep, bestaande uit de voorzitter, de coördinator van VBJK, een vertegenwoordiging van het STOP-team en een vertegenwoordiging van het VBJK-team. De beslissing viel uiteindelijk in het voorjaar: het nieuwe logo was gekozen. De voorzitter Michel Vandenbroeck, ontwierp de nieuwe naam van VBJK, Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen. Volgende aspecten werden onder meer ontwikkeld door het bureau Sterrenwekker: sjabloon voor verslag, rapport, PPT, briefpapier, e-mailhandtekening, visitekaartjes, groetenkaart, adresstickers en een congresmap. Verschillende huisstijltoepassingen werden zowel in het Nederlands opgemaakt, als voor internationaal gebruik (Engelstalig en Franstalig). Voor de verschillende subprojecten, Onthaalouders Sterker Maken en STOP 4-7, werden eveneens verschillende huisstijltoepassingen ontwikkeld. Op 1 september werd het nieuwe logo gelanceerd en in gebruik genomen.
Projectcoördinatie	Wendy De Weyer
Projectuitvoering	Wendy De Weyer
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

11.3 Bibliotheek

Doelstelling	Actuele en gespecialiseerde documentatie aanbieden over kinderopvang en opvoeding van kinderen van 0 tot 12 jaar voor medewerkers en verantwoordelijken uit het werkveld, studenten en docenten, … iedereen die interesse heeft in het werken met jonge kinderen
Resultaat	Het documentatiecentrum werd ook in 2012 rijkelijk aangevuld met recent verschenen boeken, brochures, rapporten, audiovisueel materiaal en andere publicaties over kinderopvang en opvoedingsondersteuning in verschillende Europese talen. Het documentatiecentrum werd in 2012 aangevuld met 263 publicaties. Geïnteresseerden kunnen zowel fysiek en op afspraak de bibliotheek komen bezoeken, als digitaal via de website. Het geautomatiseerde systeem zorgt voor een goede administratieve opvolging en een eenvoudig uitleenbeleid. Gemiddeld tellen we 2 à 3 ontleningen per week, waarbij er wekelijks een 8 à 10 boeken of andere publicaties ontleend worden. Ook het downloadcenter werd aangevuld met heel wat interessante publicaties die op deze manier gratis ter beschikking zijn voor alle bezoekers aan de website. Aan de hand van interne mailings wordt de uitbreiding van de collectie van het documentatiecentrum op regelmatige tijdstippen kenbaar gemaakt bij de medewerkers binnen de eigen organisatie, met als doel het verbreden van de know-how en de medewerkers op de hoogte te houden van de meest recent verschenen publicaties over thema's binnen kinderopvang en opvoeding. Deze werkwijze zorgt ervoor dat nieuwe publicaties onmiddellijk op de werkvloer circuleren. Dit laat zich voelen aan de vraag van medewerkers die meteen na aankondiging via mail nieuwe publicaties reserveren en ontlenen.
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Mike De Cloedt
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

11.4 Website

Doelstelling	Via een up-to-date, gebruiksvriendelijke, duidelijke en aantrekkelijke website in het Nederlands en in het Engels publicaties, materialen, films en resultaten van projecten en opdrachten verspreiden naar zoveel mogelijk professionelen, studenten, docenten en andere geïnteresseerden.
Resultaat	De homepage werd up-to-date gehouden via het online plaatsen van actuele nieuwsberichten, (internationale) studiedagen, recente publicaties, projectoproepen, … . Zowel interne als externe berichten uit de sector werden gepubliceerd op de startpagina. De website biedt eveneens actuele informatie over VBJK en over de werking via de projectpagina's en de evenementenpagina's. Deze laatste werden eveneens actief gebruikt voor de organisatie van Vlaamse en Internationale conferenties. Het downloadcenter werd aangevuld met heel wat recent verschenen artikels, documenten, brochures, rapporten, … in het Nederlands, Frans, Engels en

	Duits, die gratis ter beschikking werden gesteld van de gebruiker. De eigen publicaties en tijdschriften kunnen snel en eenvoudig besteld worden via een online bestelformulier onder de publicatiepagina. In 2012 bezochten 30.086 unieke bezoekers de website van VBJK. De meeste bezoekers komen uit Vlaanderen, maar de website werd eveneens door tal van internationale bezoekers geraadpleegd uit maar liefst 137 verschillende landen. Voor een meer gedetailleerd overzicht verwijzen we naar de statistieken over de website (zie verder: p. 60 t.e.m. 66).
Projectcoördinatie	Jan Peeters, Wendy De Weyer
Projectuitvoering	Mike De Cloedt
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Doelgroepoverzicht

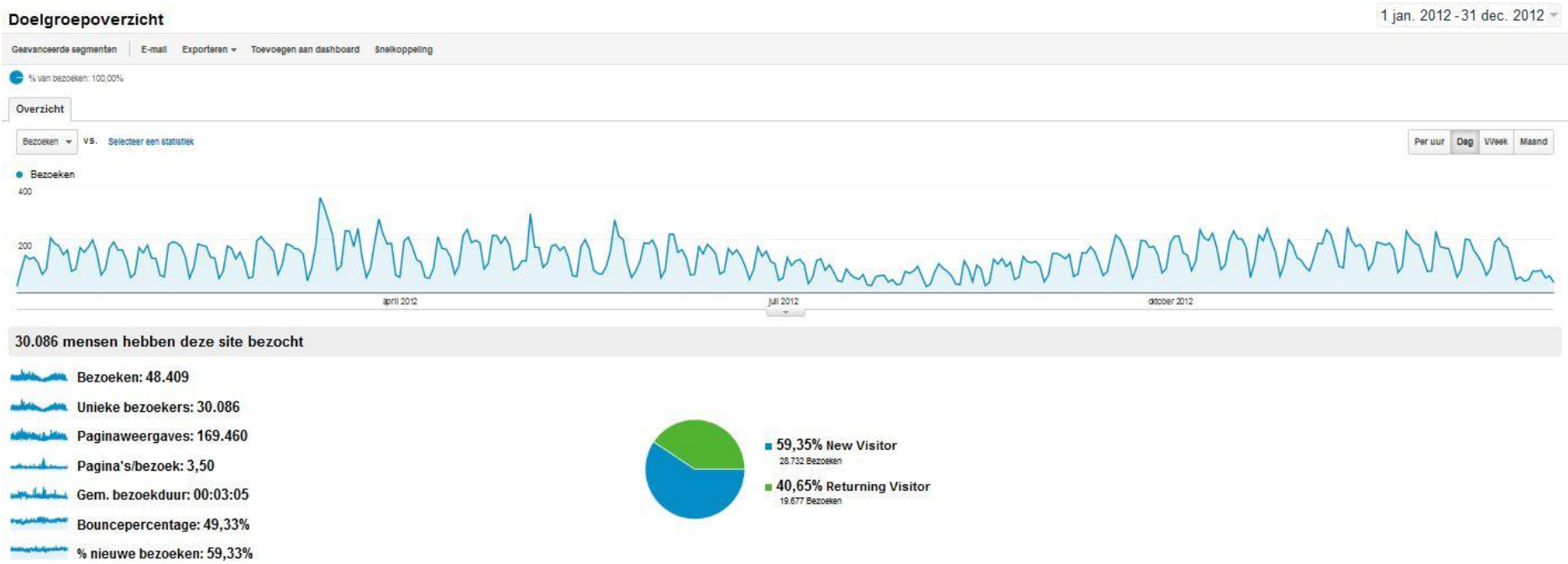

Locatie

1 jan. 2012 - 31 dec. 2012

Geavanceerde segmenten | Aanpassen | E-mail | Exporteren | Toevoegen aan dashboard | Snelkoppeling

% van bezoeken: 100,00%

Kaartoverlay | Verkenner

Sitegebruik | E-commerce

Bezoeken

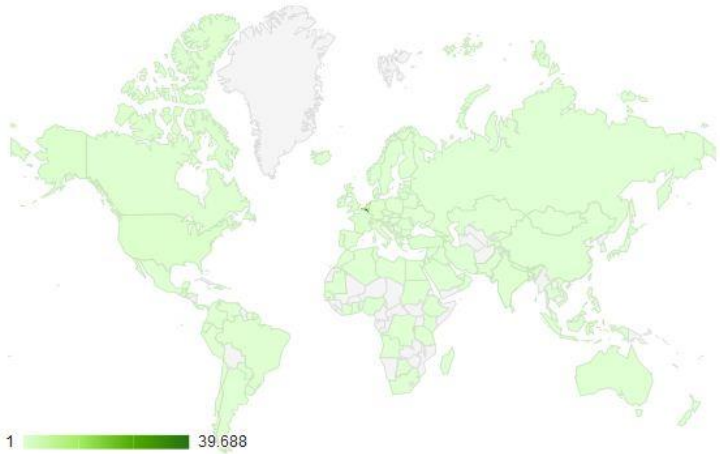

Bezoeken	Pagina's/bezoek	Gem. bezoekduur	% nieuwe bezoeken	Bouncepercentage
48.409	**3,50**	**00:03:05**	**59,33%**	**49,33%**
% van totaal: **100,00%** (48.409)	Sitegem: **3,50** (0,00%)	Sitegem: **00:03:05** (0,00%)	Sitegem: **59,33%** (0,00%)	Sitegem: **49,33%** (0,00%)

	Land/gebied	Bezoeken ↓	Pagina's/bezoek	Gem. bezoekduur	% nieuwe bezoeken	Bouncepercentage
1.	Belgium	39.688	3,76	00:03:28	54,78%	45,68%
2.	Netherlands	3.206	2,40	00:01:20	80,32%	64,00%
3.	United States	776	1,55	00:01:01	67,91%	77,96%
4.	France	607	2,52	00:01:19	85,01%	62,60%
5.	United Kingdom	389	1,92	00:01:19	86,63%	69,92%
6.	Germany	310	3,03	00:01:49	80,00%	58,06%
7.	Italy	269	3,43	00:02:30	68,77%	51,67%
8.	Turkey	238	1,63	00:00:18	96,22%	69,33%
9.	Brazil	196	1,61	00:01:04	80,61%	77,55%
10.	Canada	162	2,35	00:04:01	85,80%	67,28%
11.	Croatia	144	2,01	00:01:54	25,00%	65,97%
12.	Serbia	133	4,05	00:02:36	36,09%	63,16%
13.	Ireland	125	2,80	00:01:42	68,80%	54,40%
14.	(not set)	125	2,03	00:00:49	93,60%	62,40%
15.	Australia	101	2,10	00:00:57	93,07%	66,34%
16.	Switzerland	99	4,25	00:02:32	72,73%	51,52%
17.	Vietnam	96	1,39	00:00:10	95,83%	78,12%
18.	Spain	80	3,09	00:02:30	83,75%	62,50%
19.	India	78	1,41	00:00:10	100,00%	73,08%
20.	New Zealand	73	2,07	00:01:10	82,19%	75,34%
21.	Philippines	62	1,81	00:00:18	96,77%	77,42%
22.	Poland	61	2,57	00:02:20	86,89%	62,30%
23.	Morocco	56	1,39	00:00:05	100,00%	82,14%
24.	Norway	48	2,06	00:02:27	56,25%	56,25%
25.	Romania	48	3,31	00:02:22	87,50%	62,50%
26.	Algeria	47	1,60	00:00:06	97,87%	74,47%
27.	Portugal	43	2,79	00:02:57	81,40%	58,14%
28.	Slovenia	43	2,74	00:01:36	51,16%	46,51%
29.	Japan	39	4,74	00:04:26	66,67%	46,15%

30.	Finland	38	2,87	00:01:23	81,58%	55,26%
31.	Tunisia	38	1,58	00:00:06	86,84%	71,05%
32.	Denmark	36	2,42	00:00:36	77,78%	63,89%
33.	Indonesia	36	1,22	00:00:19	97,22%	86,11%
34.	Pakistan	34	1,74	00:00:13	91,18%	70,59%
35.	China	32	1,69	00:01:17	90,62%	59,38%
36.	Egypt	31	1,81	00:00:37	77,42%	67,74%
37.	Sweden	31	3,65	00:02:03	90,32%	35,48%
38.	Austria	29	3,07	00:02:01	82,76%	62,07%
39.	Greece	29	2,03	00:00:18	96,55%	65,52%
40.	Saudi Arabia	29	1,48	00:00:51	100,00%	82,76%
41.	Hungary	26	2,35	00:00:53	80,77%	57,69%
42.	Ukraine	26	1,23	00:00:12	96,15%	80,77%
43.	Mexico	25	1,56	00:00:13	92,00%	72,00%
44.	Suriname	24	2,04	00:00:31	87,50%	54,17%
45.	Netherlands Antilles	23	2,48	00:01:20	91,30%	69,57%
46.	Argentina	23	1,30	00:00:05	100,00%	86,96%
47.	Venezuela	23	1,35	00:00:04	100,00%	73,91%
48.	Iran	22	1,32	00:00:42	100,00%	72,73%
49.	Chile	21	1,19	00:00:04	100,00%	85,71%
50.	Russia	21	2,00	00:00:55	90,48%	66,67%
51.	Luxembourg	20	6,15	00:03:56	80,00%	40,00%
52.	Thailand	20	1,90	00:01:51	95,00%	75,00%
53.	Bulgaria	19	1,95	00:00:22	100,00%	57,89%
54.	Colombia	19	1,58	00:00:14	94,74%	68,42%
55.	Lithuania	18	1,89	00:01:53	55,56%	77,78%
56.	Malaysia	18	1,72	00:01:47	100,00%	66,67%
57.	Albania	16	1,06	00:00:00	43,75%	93,75%
58.	South Africa	16	1,12	00:00:04	100,00%	81,25%

58.	South Africa	16	1,12	00:00:04	100,00%	81,25%
59.	United Arab Emirates	15	1,67	00:00:18	80,00%	53,33%
60.	Peru	15	2,60	00:00:28	100,00%	66,67%
61.	Israel	13	1,23	00:00:02	100,00%	76,92%
62.	Réunion	13	2,46	00:01:13	84,62%	38,46%
63.	South Korea	12	1,33	00:00:06	100,00%	75,00%
64.	Azerbaijan	11	1,45	00:00:02	100,00%	63,64%
65.	Slovakia	11	3,73	00:01:12	100,00%	72,73%
66.	Moldova	9	2,00	00:02:26	88,89%	66,67%
67.	Macedonia [FYROM]	9	1,44	00:00:10	100,00%	66,67%
68.	Mauritius	9	3,00	00:03:03	66,67%	44,44%
69.	Bosnia and Herzegovina	8	1,12	00:00:01	100,00%	87,50%
70.	Hong Kong	8	2,88	00:03:06	100,00%	62,50%
71.	Iceland	8	2,25	00:00:19	75,00%	75,00%
72.	Singapore	8	1,38	00:00:16	87,50%	75,00%
73.	Czech Republic	7	1,43	00:01:20	100,00%	71,43%
74.	Iraq	7	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
75.	Oman	7	1,00	00:00:00	85,71%	100,00%
76.	Senegal	7	6,43	00:04:24	14,29%	28,57%
77.	Georgia	6	1,33	00:00:01	100,00%	83,33%
78.	Lebanon	6	1,00	00:00:00	83,33%	100,00%
79.	Bangladesh	5	2,00	00:00:57	100,00%	40,00%
80.	Dominican Republic	5	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
81.	Estonia	5	1,20	00:00:01	100,00%	80,00%
82.	Jordan	5	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
83.	Malta	5	1,20	00:00:10	100,00%	80,00%
84.	Taiwan	5	3,40	00:00:18	100,00%	80,00%
85.	Uruguay	5	2,80	00:00:52	100,00%	40,00%
86.	Aruba	4	8,25	00:10:49	100,00%	75,00%

86.	Aruba	4	8,25	00:10:49	100,00%	75,00%
87.	Ecuador	4	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
88.	Sri Lanka	4	1,50	00:00:06	100,00%	75,00%
89.	Armenia	3	1,33	00:00:01	100,00%	66,67%
90.	Costa Rica	3	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
91.	Cyprus	3	1,33	00:00:28	100,00%	66,67%
92.	Kenya	3	1,33	00:01:44	100,00%	66,67%
93.	Kazakhstan	3	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
94.	Latvia	3	2,33	00:00:32	100,00%	66,67%
95.	Nigeria	3	1,00	00:00:00	66,67%	100,00%
96.	Puerto Rico	3	1,33	00:00:27	100,00%	66,67%
97.	Paraguay	3	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
98.	Qatar	3	2,00	00:00:08	100,00%	66,67%
99.	Rwanda	3	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
100.	Brunei	2	1,00	00:00:11	100,00%	50,00%
101.	Belarus	2	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
102.	Congo [DRC]	2	4,00	00:03:33	0,00%	50,00%
103.	Côte d'Ivoire	2	1,50	00:00:16	100,00%	50,00%
104.	Ghana	2	1,00	00:00:00	50,00%	100,00%
105.	Guatemala	2	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
106.	Honduras	2	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
107.	Haiti	2	6,50	00:05:48	100,00%	0,00%
108.	Libya	2	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
109.	Montenegro	2	1,50	00:00:23	100,00%	0,00%
110.	Nepal	2	1,50	00:00:26	100,00%	50,00%
111.	Panama	2	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
112.	El Salvador	2	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
113.	Syria	2	1,50	00:00:09	100,00%	50,00%
114.	Trinidad and Tobago	2	3,50	00:06:48	100,00%	50,00%
115.	Tanzania	2	3,00	00:00:52	50,00%	50,00%

116.	Angola	1	2,00	00:00:13	100,00%	0,00%
117.	Barbados	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
118.	Benin	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
119.	Bahamas	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
120.	Bhutan	1	4,00	00:05:51	0,00%	0,00%
121.	Botswana	1	1,00	00:02:00	100,00%	0,00%
122.	Belize	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
123.	Dominica	1	3,00	00:00:23	100,00%	0,00%
124.	Ethiopia	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
125.	Fiji	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
126.	French Guiana	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
127.	Guernsey	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
128.	Guam	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
129.	Kyrgyzstan	1	3,00	00:00:38	100,00%	0,00%
130.	Saint Kitts and Nevis	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
131.	Madagascar	1	3,00	00:00:16	100,00%	0,00%
132.	Mongolia	1	2,00	00:00:11	100,00%	0,00%
133.	Martinique	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%
134.	Mauritania	1	8,00	00:01:14	100,00%	0,00%
135.	New Caledonia	1	2,00	00:00:09	100,00%	0,00%
136.	Sudan	1	2,00	00:00:00	100,00%	0,00%
137.	Swaziland	1	1,00	00:00:00	100,00%	100,00%

12 Overzicht van de verkoop en verspreiding van trainingsmaterialen

12.1 Audiovisueel materiaal

DVD's	2008	2009	2010	2011	2012
Het verhaal van taal		864* 6	54	130	40 17*
Flammable		15*	13	5	8
Wiegelied voor Hamza	129	126	31	31	50 9*
Childcare Stories	94 300*	95* 55	45	24 16*	45 7*
Opvangouders bouwen aan een pedagogiek	70	1	-	2	9 1*
Toowey-Toowey					
Creatief omgaan met kwaliteit	5	17	8	-	11
Uitverkochte publicaties (video, CD-rom)	*9*	*5*	-	-	-
Totaal	**607**	**1184**	**151**	**208**	**197**

*Noot: * gratis verspreide exemplaren betaald door derden*

12.2 Boeken, vorming- en trainingsmaterialen

Verkoop in België door VBJK

Publicaties/boeken	2008	2009	2010	2011	2012
Wanda (NIEUW!)					578*
Gepeuter	122	131	100	31 33*	25
De school is uit	-	114	-	10	34
Blik van de Yeti	8	10	9	6 3*	24 3*
Spiegeltje, spiegeltje	14	54	13	9 6*	23 1*
Familie	29	5	-	2	2

In verzekerde bewaring	90	93	57	31	36
Samen sterker terug op pad	16	8	15	4	2
Aanvulpakket Samen sterker terug op pad (NIEUW!)					16
Pedagogisch management	20	35	28	27	21 1*
Kinderopvang met Sociale Functie	1115	570	39	14	29 26*
Ontvlambare Vingers	234	129 40*	30	10 5*	16 11*
The Construction of a New Profession	178	4 64*	25	2	5 3*
De Warme Professional	68	98 25*	35	8 12*	8 3*
Repenser l'éducation des jeunes enfants		94	-	1	5
Uitverkochte publicaties	*20*	*73*	*6*	*14*	
Subtotaal	***1914***	***1547***	***357***	***228***	***872***
Brochures[1]					
Een verkenning van competenties voor beroepen voor jonge kinderen (NIEUW!)					118*
Competence Requirements in Early Childhood Education and Care (CoRe) (NIEUW!)					1*
Valuing the work: a 0-6 profession and parity with school teachers (NIEUW!)					400*
Ouderparticipatie: ook voor vaders	177	18 82*	20	6	72 3*
Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoeften	448*	-	-	-	16 -
Inclusion des enfants ayant des besoins spécifiques			3110	-	12
Uitverkochte publicaties	-	-	-	-	
Subtotaal	***625***	***100***	***3130***	***6***	***622***
Andere					
Andere: toolkit, e-learning map		41 342*	19 -	1	14
Uitverkochte publicaties	4	-	-	-	-
Subtotaal	***4***	***383***	***19***	***1***	***14***
Totaal	**2543**	**2030**	**3506**	**235**	**1508**

[1] Gratis ter beschikking via www.vbjk.be (downloads): Zin verlenen aan praktijk, Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoeften, Ouderparticipatie, ook voor vaders, Buurtgerichte kinderopvang, Flexibele kinderopvang, Werken met mannen en vrouwen in een gemengd team

*Noot: * gratis verspreide exemplaren betaald door derden*

Verkoop in Nederland door SWP en EPO

Publicaties/boeken	2008	2009	2010	2011	2012
Gepeuter	207	164	200	192	193
Blik van de Yeti	303	399	498	528	519
Spiegeltje, Spiegeltje	379	436	513	685	592
In verzekerde bewaring	10	113	31	47	-
Pedagogisch management	583	630	645	586	606
Samen sterker terug op pad	92	74	47	35	29
Ontvlambare Vingers	353	375	142	187	175
The Construction of a New Profession	67	11	5	-	-
Kinderopvang met Sociale Functie		151	360	217	244
Totaal	**1994**	**2353**	**2441**	**2477**	**2358**

12.3 Tijdschriften

Abonnementen KIDDO	2008	2009	2010	2011	2012
België	1750	1750	1750	1617	1500
Nederland	1906	1905	2000	1860	1690
Totaal	**3656**	**3655**	**3750**	**3477**	**3190**

Abonnementen Kinderen in Europa	2008	2009	2010	2011	2012
Totaal	**42**	**55**	**16**	**11**	**30**

Werkingsplan 2013

vbjk

1 Ontwikkelen van een pedagogie voor voorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders

1.1 Buurtgerichte buitenschoolse opvang met nest- en webfunctie

Doelstelling	Nieuwe visies en praktijken over buurtgerichte buitenschoolse opvang opbouwen en dissemineren
Proces	Tijdens het WIBO overleg (Werkgroep Initiatieven Buitenschoolse Opvang) komen de pedagogisch coachen van de Brusselse IBO's (15 vestigingsplaatsen) in 2013 een zestal keer samen. De pedagogisch coachen worden begeleid bij het introduceren van de methodiek van pedagogische documentatie als middel om te reflecteren over hun praktijk, om zo samen met de begeleiders een kwaliteitsvolle pedagogiek uit te bouwen binnen hun voorzieningen. Nieuwe initiatieven of verantwoordelijken kunnen op vraag ook deelnemen aan extra individuele ondersteuning bij het uitbouwen van de nest- en webfunctie. In het voorjaar 2013 wordt eveneens de DVD over de kwaliteit in het nest en web van buurtgerichte initiatieven buitenschoolse opvang gefinaliseerd. De filmdraaidagen vonden plaats in het najaar van 2012. Begin 2013 worden montage, alsook de bijhorende handleiding gefinaliseerd. Er wordt een lanceringsdag georganiseerd voor de bekendmaking en disseminatie van de DVD eind maart.
Beoogd resultaat	- Lancering, bekendmaking en disseminatie DVD (werktitel: Leuke tijd voor kinderen in de buurtgerichte buitenschoolse opvang) en bijhorende handleiding - KIDDO-artikelen over de thema's die in de DVD aan bod komen
Projectcoördinatie	Caroline Boudry
Projectuitvoering	Caroline Boudry en Brecht Peleman
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) (onder voorbehoud)

1.2 TOY International Learning Project

Doelstelling	Het onder de aandacht brengen van de voordelen van intergenerationeel leren voor zowel ouderen als jonge kinderen. Inspiratie en ondersteuning bieden voor bestaande en nieuwe initiatieven
Proces 	Het project 'Together Old and Young' (TOY) vertrekt vanuit het uitgangspunt dat constructieve relaties tussen jonge kinderen en ouderen wederzijds voordelen biedt voor beide generaties, alsook ruimer voor de gemeenschap in zijn geheel. De specifieke doelstellingen van dit project zijn:

	- In kaart brengen van de voordelen van leren in gezinsverband en intergenerationeel leren in een Europese context - Samenbrengen van good practices met focus op zes domeinen (natuur, spel/spelen, vertellen/literatuur, koken, kunst/ambachten, ICT) - Opzetten van proeftuinen gericht op deze zes domeinen - Disseminatie van de projectresultaten via een website en project blog, workshops en presentaties, internationale publicaties. VBJK is associated partner binnen dit onderzoek. Dit project heeft een duurtijd van 2 jaar. De kick-off meeting vond plaats in december 2012.
Beoogd resultaat	Publicaties over de projectresultaten in verschillende talen
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Wendy De Weyer
Financiering	International Child Development Initiatives (ICDI)

1.3 Projectvoorstellen in aanvraag

1.3.1 Pedagogisch documenteren: uitwisseling Vlaanderen - Italië

Doelstelling	De pedagogische praktijk zichtbaar en bespreekbaar maken voor ouders, kinderen, professionelen en de buurt, met als doel het pedagogisch handelen te verbeteren en de professionaliteit te verhogen
Proces	Publicatie over pedagogisch documenteren op basis van een vertaling van de Italiaanse publicatie 'Documentare le progettualità, nei servizi e nelle scuole per l'infanzia' (2012, Malavasi Laura & Zoccatelli Barbara) over het documenteren van projecten in voorzieningen voor jonge kinderen, met aanvullend een hoofdstuk over pedagogisch documenteren in Vlaanderen via enkele inspirerende praktijkvoorbeelden. Verdere opvolging van het Zig-Zag project door intervisie VBJK-VCOK en advies/consultancy aan de Zig-Zag werkgroepen. VBJK staat in voor de organisatie van een inleidende studiedag en terugkomdag voor de Vlaamse deelnemers aan een studiebezoek aan voorzieningen voor jonge kinderen in Pistoïa. georganiseerd door Childcare International (Nl)..
Beoogd resultaat	- Lancering, bekendmaking en disseminatie van publicatie 'Pedagogisch documenteren'. Organiseren twee bijeenkomsten ter ondersteuning van bezoeken aan Pistoïa
Projectcoördinatie	Caroline Boudry en Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry en Annelies Roelandt (VCOK)
Financiering	Publicatie: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin en Uitgeverij SWP. Begeleiding: kinderopvangvoorzieningen.

1.3.2 Oudercrèches en coöperaties

Doelstelling	Uitdragen van het concept uitgewerkt voor kinderopvang, waarin ouders mee participeren. Initiatiefnemers ondersteunen die oudercrèches en coöperaties in de kinderopvang willen oprichten.
Proces	In 2011 en 2012 werden verschillende buitenlandse modellen van coöperatieve kinderopvang onderzocht (de Franse crèches parentales, de Italiaanse coöperatieve structuren in de kinderopvang, de oudercoöperaties in Zweden en Denemarken, ...). VBJK zal de online handleiding (wat is een oudercrèche, tips voor het opstarten van een oudercrèche) verder bekend maken via artikels. Het oprichten van een oudercrèche (al dan niet coöperatief) vraagt maatwerk en VBJK zal nagaan hoe de begeleiding voor startende initiatieven kan aangepakt worden.
Beoogd resultaat	- Provinciale infoavonden over het opstarten van oudercrèches en coöperaties - Een aantal begeleidingen van startende initiatieven, in samenwerking met partners waaronder De Gezinsbond en Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen - Publicatie maken waarin wordt uitgelegd hoe coöperaties rol kunnen spelen in pedagogische begeleiding van ondermeer zelfstandige kinderdagverblijven
Projectcoördinatie	Jan Peeters en Ellen Rutgeerts
Projectuitvoering	Ellen Rutgeerts
Financiering	Onder voorbehoud

2 Toegankelijkheid van de voorzieningen voor jonge kinderen vergroten

2.1 Kinderopvang met sociale functie

2.1.1 Begeleiding intervisietrajecten sociale functie

Doelstelling	De kinderopvangsector ondersteunen in het werken aan een toegankelijke en kwaliteitsvolle kinderopvang voor alle kinderen en ouders, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare gezinnen.
Proces	Via het begeleiden van intervisiegroepen in opdracht van Kind en Gezin, wordt de sociale functie vertaald naar de praktijk van diverse opvangvormen. Samen met de pedagogisch ondersteuners uit verschillende netwerken en koepelorganisaties worden good practices ontwikkeld, verzameld en besproken. Dit baseert zich op het IEDPE model van pedagogische begeleiding: via kritische leergemeenschappen de pedagogisch coachen ondersteunen die op hun beurt hun team begeleiden. Er wordt de deelnemers een ontmoetingsforum geboden op de intervisiemomenten waarin hun eigen begeleidingstraject verder kan worden uitgebouwd en/of ondersteund en waarin ook, in voorkomend geval, relevante informatie doorgespeeld kan worden naar de stuurgroep sociale functie binnen Kind en Gezin (die zich eerder op het beleidsniveau richt). Het hele proces wordt opgevolgd door deze stuurgroep sociale functie binnen Kind en Gezin. Er wordt een tweede intervisietraject opgestart voor pedagogische begeleiders met eenzelfde opzet als het eerste traject. De deelnemers kregen reeds een introductie van 3 dagen en zullen in de loop van 2013 hun eigen trajecten en de vragen daarover inbrengen in deze intervisiegroep.
Beoogd resultaat	- Verder zetten van de begeleiding van twee intervisiegroepen sociale functie voor pedagogisch ondersteuners/coördinatoren - Pedagogische begeleiders uit verschillende netwerken en koepels organiseren zelf leergroepen voor verantwoordelijken van DVO's, IBO's en kinderdagverblijven (erkend en zelfstandig) in het werken aan toegankelijkheid en kwaliteitsvolle kinderopvang met respect voor diversiteit - Actieve deelname aan de stuurgroep sociale functie en inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte binnen Kind en Gezin
Projectcoördinatie- en uitvoering	Ankie Vandekerckhove en Katrien Van Laere
Financiering	Kind en Gezin Partnerschapsakkoord

2.1.2 Versterking van de sociale functie van kinderopvang en voorbereiding van het lokaal loket Kinderopvang Brussel

Doelstelling	Streven naar een meer toegankelijke en kwaliteitsvolle kinderopvang voor alle kinderen en ouders, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare gezinnen door ondersteuning te bieden bij het voeren van een evenwichtig opnamebeleid met bijzondere aandacht voor kansengroepen en dit in voortdurende dialoog met de kinderdagverblijven. De opstart van een Brussels lokaal loket kinderopvang.
Proces	In 2013 wordt de begeleiding van de 4 regiogroepen (Zuidpool, Miks, Noord West en Boost) en de begeleiding van het CKO_2 samenwerkingsverband verder gezet. De vergaderingen van het CKO_2 samenwerkingsverband vinden maandelijks plaats en kaderen binnen een proefproject (verdere toelichtingen zie 2.1.3). Voor elke regiogroep gaan een 4-tal vergaderingen per jaar door waarop onder meer gewerkt wordt aan: - een grotere toegankelijkheid van kansengroepen tot kinderopvang en ondersteuning van het opnamebeleid ten einde het bereiken van een gezonde sociale mix - opvolging van de actuele ontwikkelingen inzake het nieuw decreet houdende de opvang van baby's en peuters - de oprichting van het lokaal loket kinderopvang Brussel Andere thema's die aan bod komen tijdens het regio-overleg en het CKO_2 overleg zijn onder meer: delen van ervaringen over opmaak van opnameplannen, (gevoeligheden bij) communicatie over het voorrangsbeleid, behalen van de bezettingsgraad, samenwerking binnen het team over diversiteit, doorsturen van opnamevragen naar elkaar, besprekingen van variapunten op vraag van de regioleden, ... Daarnaast wordt ook de introductiecursus sociale functie voor nieuwe leidinggevenden opnieuw georganiseerd. Deze opdracht wordt ook in 2013 verder opgevolgd door de denkgroep bestaande uit een vertegenwoordiging van de verschillende regio's en CKO_2, Kind en Gezin, VGC, Kabinet, Stad Brussel. VBJK staat in voor de voorbereiding, het samenroepen op regelmatige tijdstippen en het voorzitten van deze vergadering. Naast een aantal variapunten staan telkens twee grote punten op de agenda: - voortgang lokaal loket kinderopvang Brussel en oprichting VZW - opvolging experiment met centrale toewijzing Er is een afstemming tussen de vergaderdata van het regio-overleg, het CKO_2 overleg en de vergaderingen van de denkgroep, zodat regelmatige terugkoppeling voldoende gewaarborgd kan worden.
Beoogd resultaat	- Verder zetten van de begeleiding van de regiovergaderingen en het CKO_2 overleg - Concrete oprichting en verdere invulling van de VZW lokaal loket kinderopvang Brussel

Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove, Wendy De Weyer en Greet Poelvoorde
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) (onder voorbehoud)

2.1.3 Experiment centrale toewijzing van opvangvragen

Doelstelling	Experimenteren met centrale toewijzing van opvangvragen als proefproject voor een centraal registratiesysteem en een lokaal loket kinderopvang voor alle kinderopvanginitiatieven in Brussel
Proces	Onder centrale toewijzing wordt begrepen: het op regelmatige tijdstippen toewijzen van opvangvragen uit het centraal registratiesysteem, door een daartoe aangestelde neutrale instantie, op basis van een gezamenlijk afsprakenkader. Dit proefproject betreft de centrale registratie en toewijzing van opvangvragen voor het centrum van Brussel in samenwerking met het CKO_2 samenwerkingsverband en de mogelijkheid voor andere regiogroepen en/of voorzieningen om eveneens op vrijwillige basis in te stappen in dit experiment, maar kadert in de ruimere opdracht, met name de versterking van de sociale functie van kinderopvang en de voorbereiding en begeleiding van het lokaal loket kinderopvang Brussel (zie 2.1.2) Het experiment bestaat onder meer uit volgende opdrachten: - continuering en verbetering van de centrale registratie van opvangvragen - komen tot een gezamenlijk afsprakenkader voor centraal toewijzen (objectieve opnamecriteria, bepalen van een gezamenlijk moment van toewijzing) - experimenteren met centrale toewijzing - uitwerken van een communicatieplan (voor ouders, intermediairen, …) - continueren en verbeteren van de samenwerking (met de regio's, intermediairen, Kind en Gezin: zoeken naar afstemming met de uitwerking van de kinderopvangzoeker,…)
Beoogd resultaat	Experiment met centrale toewijzing van opvangvragen
Projectcoördinatie	Wendy De Weyer en Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Wendy De Weyer en Greet Poelvoorde
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)

2.2 Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders: een kans voor iedereen

Doelstelling	Inzicht krijgen in de betekenissen die zowel 'kansarme' als 'kansrijke' ouders verlenen aan de ontmoetingsplaats en de mogelijke drempels die zij ondervinden.

Proces	Via dit actieonderzoek bestaande en nieuwe inspirerende praktijken en methodieken van 'Ontmoetingsplaatsen' onderzoeken. De Ontmoetingsplaatsen kiezen ervoor om niet doelgroepgericht te werken. Deze keuze leidt echter niet vanzelfsprekend tot het werkelijk bereiken van een sociale mix. Blijvende reflectie is nodig over wie (niet-intentioneel) wordt 'in- en uitgesloten', zonder dat dit betekent dat iedereen zich moet kunnen vinden in het aanbod van ontmoetingsplaatsen. Eveneens is er aandacht voor welke elementen een bezoek en ontmoeting net faciliteren. Daarnaast ook aanbevelingen en suggesties formuleren naar het beleid, bestaande en nieuwe initiatieven die ontmoetingspraktijken opzetten. Er wordt gewerkt in drie fasen: - Verkenningsfase: Wie bereiken de ontmoetingsplaatsen en wie niet? Welke elementen in de organisatie van ontmoetingsplaatsen faciliteren en/of belemmeren toegankelijkheid voor en na de deur? Welke betekenissen verlenen gezinnen aan de ontmoetingsplaats? Op deze vragen antwoorden proberen te formuleren via een anonieme schriftelijke bevraging van ouders, focusgroepen met ouders waarbij gepeild wordt naar mogelijke drempels die ze ervaren en betekenissen die ouders aan ontmoetingsplaatsen verlenen. Via het schrijven van de eigen monografie reflecteren de teams van de ontmoetingsplaatsen over hun visie, missie en dagelijkse werking, kunnen inspirerende praktijken gedeeld worden en mogelijke drempels voor toegankelijkheid in kaart gebracht. - Actiefase: op basis van de verkregen informatie uit de verkenning, werken de betrokken ontmoetingsplaatsen een eigen actieplan uit, passende binnen eigen visie en referentiekader. In de projectgroep worden actieplannen onder de loep genomen, inspirerende praktijken uitgewisseld en ervaringen met het uitproberen van nieuwe zaken om de toegankelijkheid te bevorderen gedeeld. - In de laatste fase volgt de rapportering met de besluiten van de bestaande en de vernieuwende praktijken en ervaringen, alsook aanbevelingen voor beleid en praktijk. Het project zal worden afgesloten met een uitwisselings- en toetsingsmoment tussen Nederlandstalige en Franstalige initiatieven.
Beoogd resultaat	Publicatie waarin bestaande inspirerende praktijken en knelpunten worden beschreven, alsook waarin mogelijks nieuw ontwikkelde praktijken worden voorgesteld en waarin aanbevelingen voor het beleid worden geformuleerd.
Projectcoördinatie	Hester Hulpia
Projectuitvoering	Hester Hulpia, Veerle Vervaet en Naomi Geens (UGent) in samenwerking met ontmoetingsplaatsen
Financiering	Koning Boudewijnstichting (KBS) en UGent

2.3 Warme overgang opvang – onderwijs

Doelstelling	Tegemoet komen aan de communicatie van de Europese Commissie (2011) over integratie kinderopvang - kleuterschool door een goede voorbereiding van de overgang tussen opvang en onderwijs
Proces	De VLOR organiseerde in februari 2012 een studiedag over het thema van de warme overgang tussen opvang en school. In Vlaanderen staat de integratie van opvang in het onderwijs systeem niet op de agenda, maar er zal wel rond die overgang worden gewerkt. VBJK zal in de komende jaren op verschillende terreinen over dit thema werken. Het belangrijkst project is het PhD onderzoek van Katrien van Laere dat loopt tot 2015 (zie 5.2) 'Re-conceptualiseren van zorg en opvoeding in kinderopvang en eerste jaar kleuteronderwijs'. Dit onderzoek zal een model met beleids- en praktijkaanbevelingen ontwikkelen waarin kinderopvang en kleuteronderwijs van elkaar leren in het werken aan toegankelijkheid en kwaliteit voor jonge kinderen en hun families. In 2013 zal daarvoor een film gemaakt worden over een dag in de kleuterschool. Deze film, die een beeld van een 'typische' eerste kleuterklas wil geven, zal kunnen gebruikt worden om met ouders uit de kinderopvang in dialoog te gaan over een warme overgang. Daarnaast is VBJK lid van de expertentafel 'warme overgang opvang-onderwijs' in het kader van de bestrijding van kinderarmoede (Minister Lieten).
Beoogd resultaat	Eerste draft versie van film van 20 min over dag in de eerste kleuterklas.
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck (promotor) en Jan Peeters (lid doctoraatscommissie)
Projectuitvoering	Katrien Van Laere
Financiering	Universiteit Gent/Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

2.4 Improvement of Preschool Education in Serbia (Impres)

Doelstelling	De Europese Commissie wil met IMPRES de toegankelijkheid van de Servische Preschools (3 tot 5 jaar) verhogen en de werking van de preschools meer afstellen op kinderen uit kansarme milieus.
Proces	De opdracht van de drie consultants van VBJK bestaat erin om een handleiding te schrijven die de kleuterleerkrachten moet motiveren en ondersteunen om de preschools toegankelijker te maken en meer aangepast aan kansarme kinderen. Daarnaast zullen de consultants een training of the trainers voor mentoren voorbereiden en mee deze opleiding geven. De medewerkers van VBJK zullen in totaal ongeveer 20 dagen werken in Belgrado in 2013.
Beoogd resultaat	- Handleiding voor kleuterleerkrachten - Training of the trainers voor mentoren
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Veerle Vervaet en Jan Peeters
Financiering	European Union

3 Ouders ondersteunen in hun opvoedingsrol

3.1 Programmaleiding Stop 4-7

Doelstelling	Het STOP4-7 programma (en de hieraan gelinkte inzichten en vaardigheden) op een kwaliteitsvolle manier implementeren in Vlaanderen (en voor een deel in Nederland)
Proces	Het STOP4-7 programma wordt uitgevoerd zoals beschreven in het handboek en ingeoefend in een opleiding voor trainers. De teams (binnen de verschillende CKG's) laten coaching toe en ervaren deze als ondersteunend. De gebruikers kunnen terugvallen op een degelijke ondersteuning via de website en de programmaleiding. Op Vlaams niveau is er regelmatig overleg tussen de betrokken coördinatoren en directies.
Beoogd resultaat	Opleiding voor trainers
Projectcoördinatie	Wim De Mey
Projectuitvoering	Wim De Mey
Financiering	Programmaleiding: partnerschapsakkoord (60%) en projectfinanciering Kind en Gezin

3.2 STOP 4-7

Doelstelling	Ouders (leerkrachten) ondersteunen in het gevoel opvoedingsproblemen (opnieuw) zelf aan te kunnen pakken. Kinderen ondersteunen in het beschikken over de nodige sociale en probleemoplossingvaardigheden om te functioneren in een klassengroep
Proces	Via het aanleren en versterken van opvoedingsvaardigheden bij ouders en leerkrachten, en het aanleren en versterken van sociale, probleemoplossing- en zelfcontrolevaardigheden van kinderen, zowel in groep als ondersteund binnen de gezins- en schoolcontext.
Beoogd resultaat	De gedragsproblemen zijn hanteerbaar voor de ouders/leerkrachten. Ouders voelen zich bekwaam om huidige en toekomstige problemen aan te pakken. Kinderen beschikken over leeftijdsadequate sociale vaardigheden, kunnen problemen constructief aanpakken en kunnen zichzelf controleren in moeilijke/frustrerende situaties.
Projectcoördinatie	Wim De Mey
Projectuitvoering	Wim De Mey, Sven Bussens,Vera Messiaen, Els Merlevede, Suzy Winters, Tine Neyens, Lien Cappelle
Financiering	Projectfinanciering Kind en Gezin

3.3 Ontmoetingsfunctie Huizen van het Kind

Doelstelling	Het ontwikkelen van praktijkgerichte modellen binnen de toekomstige Huizen van het Kind die de contacten en ontmoetingen tussen kinderen en ouders bevorderen

Proces	Via het lerend netwerk, bestaande uit medewerkers van verschillende proeftuinen 'ontmoetingsfunctie' en pilootprojecten 'Huizen van het Kind' worden expertise en ervaringen uitgewisseld tussen de deelnemers binnen dit lerend netwerk. Deze uitwisseling biedt ondersteuning aan de verschillende projecten. Daarnaast staat VBJK in voor de evaluatie van de twee proeftuinen Ontmoetingsfunctie (Boom en Oostende). Hiertoe worden de verschillende betrokkenen (i.e., ouders en medewerkers), zowel schriftelijk als mondeling, bevraagd. Alsook vinden observaties plaats binnen de twee proeftuinen Ontmoetingsfunctie binnen de Huizen van het Kind. De praktijkgerichte modellen voor de ontmoetingsfunctie binnen de Huizen van het Kind worden uitgebreid gedocumenteerd. In overleg met Kind & Gezin, wordt bepaald hoe VBJK ook na de projectperiode een ondersteunende rol kan vervullen in de verdere ontwikkeling van de ontmoetingsfunctie in de Huizen van het Kind.
Beoogd resultaat	Eindrapport met praktijkgerichte modellen die de ontmoetingsfunctie voor kinderen en ouders binnen de Huizen van het Kind vorm geven
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Hester Hulpia
Financiering	Projectfinanciering Kind en Gezin

3.4 Huizen van het Kind Brussel

Doelstelling	Het ondersteunen van twee concrete praktijkmodellen en, het ontwikkelen van onderbouwde praktijkgerichte modellen voor Huizen van het Kind Brussel conform de visie van Kind en Gezin.
Proces	Samen met de coördinatoren betrokken bij het Huis van het Kind Nieuwland en Huis van het Kind VUB Jette, samenwerkingsverbanden opzetten met potentiële lokale partners. Samen met alle betrokkenen wordt per Huis van het Kind een draaiboek uitgewerkt, die een concrete leidraad vormt voor de implementatie van de Huizen van het Kind. Eenmaal de Huizen van het Kind operationeel zijn, zal VBJK instaan voor de begeleiding van de intervisie voor de medewerkers en blijft VBJK het samenwerkingsverband van lokale partners ondersteunen.
Beoogd resultaat	Opzetten van samenwerkingsverbanden op niveau van de twee Huizen van het Kind in Brussel
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Hester Hulpia in samenwerking met Katelijne De Brabandere en Liesbeth Lambert (VCOK)
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)

3.5 Verhogen van de betrokkenheid van ouders en hen betrekken bij kwaliteit/kwaliteitsopvolging in het belang van hun kinderen

Doelstelling	Ouders een belangrijke rol geven bij de invulling van wat kwaliteit is
Proces	VBJK is betrokken bij een reeks dossiers die door Children in Europe worden uitgegeven om te komen tot een Europees kwaliteitskader. Een van deze dossiers (6), die in het Engels en Frans is verschenen, gaat over de evaluatie van kwaliteitsaspecten samen met ouders. VBJK zal deze tekst vertalen en als basis gebruiken voor een uitgave over ouders betrekken bij kwaliteit en kwaliteitsopvolging. Daarnaast zal VBJK samen werken met de Karel de Grote-Hogeschool binnen een project 'spreekkansen' (zie 5.4) dat de communicatie met de ouders uit kansengroepen wil verbeteren. Verder zal ook het systeem van ouderbetrokkenheid in Italië grondig bestudeerd worden.
Beoogd resultaat	- Uitgave in 2013 over dit thema op basis van dossier (6) van Tullia Musatti - Verschillende artikels over ouderbetrokkenheid in Italië op basis van het onderzoek
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Nima Sharmad (freelance medewerker), Veerle Vervaet en Niels D'Huyvetter (Ugent), Ellen Rutgeerts
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin / Children in Europe

4 Professionaliteit van de medewerkers die werken met jonge kinderen en hun ouders verhogen

4.1 Onthaalouderacademie

4.1.1 Kennismakingstraject gezinsopvang

Doelstelling	Kandidaat onthaalouders inzicht bieden in de verwachtingen en benodigde competenties voor de job en in zijn/haar talenten, draagkracht en groeikansen met betrekking tot de job.
Proces	De producten verbonden aan het Kennismakingstraject worden afgewerkt, m.n. het draaiboek voor opleiders, de draagkrachtmap en de website www.gezinsopvanginfo.be In samenwerking met Kind en Gezin, projectpartner CEGO en een werkgroep wordt de implementatie van het kennismakingstraject verder uitgewerkt. De uitvoeringsbesluiten van het nieuwe decreet Opvang van Baby's en peuters zullen hierbij richtinggevend zijn. Via twee introductiedagen en tijdschriftartikels wordt het nieuwe kennismakingstraject voorgesteld aan de sector. Een bekendmakingcampagne maakt het kennismakingstraject bekend bij kandidaat-onthaalouders. Voor de aanbieders van het kennismakingstraject wordt een trainingsdag voorzien waarop ze kunnen kennismaken met de inhoud, werkwijze en materialen. Ze worden verder ondersteund via het leerkrachtenplatform van de Onthaalouderacademie. Daarnaast zal in 2013 gewerkt worden aan het voorbereiden van een afsluitende studiedag, die de resultaten van het ESF project Onthaalouder Sterker Maken moet dissemineren.
Beoogd resultaat	- Draaiboek voor opleiders van het kennismakingstraject, de draagkrachtmap voor onthaalouders en de website www.gezinsopvanginfo.be is beschikbaar - Het Kennismakingstraject gezinsopvang wordt in het najaar 2013 in 10 vormingscentra aangeboden - Min. 2 tijdschriftartikels over het project Onthaalouders Sterker Maken - Afsluitende studiedag voor de sector
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Brecht Peleman, Sandra Van der Mespel, Mieke Daems (CEGO), Bart Declercq (CEGO)
Financiering	Europees Sociaal Fonds (ESF)

4.1.2 De opleiding Onthaalouderacademie i.s.m. de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO)

Doelstelling	Startende onthaalouders de vereiste competenties aanleren die nodig zijn om jonge kinderen pedagogisch te begeleiden, samen te werken met

	ouders en om verzorging en EHBO te kunnen toepassen, via een basisopleiding van de centra voor Volwassenenonderwijs (CVO).
Proces	VBJK staat in voor het organiseren van een overlegplatform tussen de 10 CVO's die de opleiding Onthaalouderacademie aanbieden. Op dit overlegplatform wordt de opleiding geëvalueerd en bijgestuurd, afspraken gemaakt over de verdere ontwikkeling en materialen doorgegeven. VBJK staat daarnaast in voor een online platform waarop de CVO's de materialen die in de opleiding worden gebruikt kunnen raadplegen en downloaden. Afstemming tussen de sector van onthaalouders en de CVO's gebeurt via de resonansgroep Onthaalouderacademie, die wordt georganiseerd en voorgezeten door VBJK. In 2013 ligt de klemtoon op: - De evaluatie, bijsturing en implementatie van de gesuperviseerde beroepspraktijk. Op basis van de ervaringen wordt de module ook geïmplementeerd in de andere CVO's. Een belangrijk aandachtspunt in de module is de begeleiding van de zelfstandige onthaalouders. - Het verankeren van de opleiding: de toekomst van de Onthaalouderacademie zal sterk bepaald worden door de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe decreet opvang van Baby's en Peuters. Op basis hiervan zal het aanbod worden bijgestuurd en een plan worden uitgewerkt om de Onthaalouderacademie in de toekomst te verankeren.
Beoogd resultaat	- Implementatie van de volledige opleiding in 10 Centra voor Volwassenenonderwijs. - Plan uittekenen hoe de opleiding naar de toekomst kan worden verankerd
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Sandra Van der Mespel, Brecht Peleman
Financiering	Kind en Gezin Partnerschapsakkoord

4.1.3 Begeleiden van onthaalouders

Doelstelling	De professionalisering van zowel de aangesloten als de zelfstandige onthaalouders vergroten via het aanmaken van twee nieuwe instrumenten –'draagkrachtmap voor onthaalouders' en 'inspiratietool collegiaal leren' – die door de pedagogische coach/ dienstverantwoordelijke kunnen gebruikt worden in de begeleiding.
Proces	De instrumenten voor de coaching van onthaalouders worden afgewerkt: de draagkrachtmap voor onthaalouders en de inspiratietool collegiaal leren. Via twee introductiedagen en tijdschriftartikels worden de nieuwe instrumenten voorgesteld aan de sector. Om de instrumenten ingang te doen vinden in de sector, organiseren we 4 lerende netwerken voor

	coaches van onthaalouders: 2 lerende netwerken over het werken met de draagkrachtmap en 2 lerende netwerken over collegiaal leren. Er wordt gestreefd naar een vertegenwoordiging van de verschillende organiserende besturen in de lerende netwerken. De ervaringen uit de lerende netwerken worden gedocumenteerd en gepubliceerd. Het ESF project Onthaalouder Sterker Maken wordt afgesloten met een studiedag voor de sector.
Beoogd resultaat	- Beschikbaar stellen van de draagkrachtmap voor onthaalouders en de inspiratietool collegiaal leren - 4 lerende netwerken over coaching van onthaalouders - Min. 2 tijdschriftartikels over het project Onthaalouders Sterker Maken - Afsluitende studiedag voor de sector
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Sandra Van der Mespel, Brecht Peleman, Veerle Vervaet, Mieke Daems (CEGO), Bart Declercq (CEGO)
Financiering	Europees Sociaal Fonds (ESF)

4.2 Wanda

Doelstelling	Het onderdeel van het decreet opvang van Baby's en Peuters over pedagogisch begeleiden concrete invulling geven en dit op een methodische en wetenschappelijk verantwoorde wijze.
Proces	In 2013 zal VBJK in samenwerking met de Arteveldehogeschool en VCOK de waarderende praktijkanalyse verder. dissemineren via aanbieden van vorming en begeleiding over de Wanda methodiek.
Beoogd resultaat 	- Wanda vormingsproduct wordt verspreid voor vormingsmedewerkers, opleiders, pedagogisch begeleiders en coördinatoren om met teams, onthaalouders en studenten aan praktijkanalyse te doen. - Nog nader te bepalen aantal vormingen en intervisies in samenwerking met Arteveldehogeschool en VCOK voor verantwoordelijken en pedagogische coachen verbonden aan DVO's, IBO's, kinderdagverblijven en aan opleiders van de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, CVO en het secondair onderwijs. - Lezingen en workshops op studiedagen. (o.a. 5 provinciale studievoormiddagen voor de zelfstandige kinderopvang) - Hoofdstuk in handboek voor Bachelor pedagogie van het jonge kind
Projectcoördinatie- en uitvoering	Katrien Van Laere en Jan Peeters
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

4.3 Vernieuwing en ondersteuning opleiding Kinderzorg

Doelstelling	Bestaande opleidingen Kinderzorg op secundair onderwijs niveau aan passen aan de regelgevingen volgens het nieuw Decreet Opvang van Baby's en Peuters
Proces	Samen met Kind en Gezin en de onderwijskoepels zal VBJK nagaan welke acties opgezet kunnen worden naar de verschillende onderwijs- en opleidingsinstellingen die de opleiding Kinderzorg organiseren
Beoogd resultaat	Verwachtingen van de sector en overheid naar opleiding Kinderzorg duidelijk stellen in rapport of artikels in vaktijdschriften
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Wendy De Weyer
Financiering	Kind en Gezin Partnerschapsakkoord

4.4 Voorbereiding en ondersteuning bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind

Doelstelling	De nieuwe bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind (PJK) afstemmen op de noden van het werkveld en het nieuw Decreet Opvang van Baby's en Peuters
Proces	VBJK zetelt in de adviesraden van elke bacheloropleiding PJK, alsook in het overleg tussen de drie opleidingen PJK. In 2013 wordt net als vorig jaar een gezamenlijke vormingsdag voor docenten PJK georganiseerd over thema's die door de docenten in het voorjaar worden aangereikt en door het overleg worden vastgelegd.
Beoogd resultaat	- Vormingsdag voor docenten PJK - Zestal advies- en overlegbijeenkomsten
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters en Caroline Boudry
Financiering	Kind en Gezin Partnerschapsakkoord

4.5 Kinderopvang en opvoedingsondersteuning in het universitair onderwijs

Doelstelling	Het in contact brengen van masterstudenten Sociaal Werk met wetenschappelijk onderzoek over ECEC
Proces	In de vakken 'Early Childhood Education and Care (ECEC)' en 'Gezinspedagogiek' worden actuele thema's van het VBJK ingebracht, deels via gastcolleges. In 2013 wordt voor het eerst ook als proef een module uitgewerkt over internationale ontwikkelingen in ECEC in het Engels ten behoeve van internationale studenten. Daarnaast worden de studenten gestimuleerd om onderzoek uit te voeren over thema's die voor VBJK en de sector relevant zijn, in het kader van de

	masterproeven
Beoogd resultaat	- Masterproeven - Diverse gastcolleges
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck
Projectuitvoering	Michel Vandenbroeck, Jan Peeters en Katrien Van Laere
Financiering	Universiteit Gent – Vakgroep Sociale Agogiek

4.6 Projectvoorstellen in aanvraag

4.6.1 Gender en diversiteit binnen opleidingen: toeleiding van mannen naar opleidingen voor jonge kinderen

Doelstelling	Oplossingen aanreiken voor het tekort aan arbeidskrachten in kinderopvang en kleuterschool via het aantrekken van mannen.
Proces	Opvang en onderwijs voor jonge kinderen is in Vlaanderen een beroep die bijna uitsluitend vrouwelijke arbeidskrachten aantrekt. Daarenboven is er op dit ogenblik binnen de sector kinderopvang en kleuteronderwijs een groot tekort aan arbeidskrachten. Een mogelijke oplossing is dit tekort weg te werken door meer mannen aan te trekken in beide sectoren. Voorgaand project 'Mannen in de kinderopvang' (ESF-project 2002-2003) boekte positieve effecten om meer mannen aan te trekken in de kinderopvang. Ondertussen werden er nieuwe projecten opgezet in Noorwegen en Duitsland die inspiratie bieden voor een nieuw project. VBJK zal een voorstel uitschrijven om een nieuwe aanvraag voor een ESF-project over deze thematiek in te dienen
Beoogd resultaat	Projectaanvraag indienen
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Brecht Peleman
Financiering	ESF (onder voorbehoud)

5 Onderzoek

5.1 PhD onderzoek: Re-conceptualiseren van zorg in Kinderopvang en eerste jaar kleuteronderwijs

Doelstelling	Een model met beleids- en praktijkaanbevelingen ontwikkelen waarin kinderopvang en kleuteronderwijs van elkaar leren in het werken aan toegankelijkheid en kwaliteit voor jonge kinderen en hun families. Het ontwikkelen van een vormingsproduct (DVD) over de diverse betekenissen die ouders en staff aan kleuteronderwijs geven
Proces	Verder bouwend op het Europese CoRe onderzoek een verdiepend onderzoek opzetten over welke betekenissen ouders, professionelen en beleid aan kleuteronderwijs toekennen. Welke conceptualiseringen van zorg en opvoeding worden gebruikt?
Beoogd resultaat	2 artikels in internationale wetenschappelijke tijdschriften
Projectcoördinatie	Doctoraatscommissie: Michel Vandenbroeck (promotor) en Jan Peeters (doctoraatscommissie)
Projectuitvoering	Katrien Van Laere
Financiering	Universiteit Gent

5.2 Strategisch Basisonderzoek over gezonde voedingskeuzes bij jonge kinderen

Doelstelling	Ontwikkeling van nieuwe strategieën om gezonde voedingskeuzes bij jonge kinderen te bevorderen
Proces 	Het Strategisch Basisonderzoeksproject 'Rewarding Healthy Food Choices' gefinancierd door het Instituut voor Wetenschap en Technologie (IWT) is een multidisciplinair project met als doel nieuwe strategieën te ontwikkelen om de eetgewoonten van kinderen en adolescenten te verbeteren. Het project wordt geleid door een wetenschappelijke stuurgroep vanuit 4 Universitaire faculteiten (Psychologie en Pedagogische Wetenschappen UGent, Bio-Ingenieurswetenschappen UGent, Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen UGent en Communicatiewetenschappen KULeuven) Het project bestaat uit verschillende werkpakketten, waaronder Work Pack 1 die een studie met peuters en kleuters omvat. VBJK werkt mee aan dit project als stakeholder, alsook als actieve partner binnen WP1 om de valorisatie binnen de sector van het jonge kind te helpen vorm geven, door het aanmaken van didactische materialen die in de sectoren van het jonge kind kunnen gebruikt worden. Uit de verschillende voorbereidende gesprekken werd de nood aan het in kaart brengen van de contextfactoren die een eetomgeving/eetklimaat voor jonge kinderen bepalen, duidelijk. VBJK werkt daarom mee aan een studie hierover. VBJK staat onder meer in voor:

	- het samenbrengen van focusgroepen in functie van de ontwikkeling van een vragenlijst - training of the trainers en het aanmaken van ruw film- en beeldmateriaal
Beoogd resultaat	Voorbereiden van didactische producten die in 2014 en 2015 zullen uitgegeven worden en door sector van het jonge kind kunnen gebruikt worden
Projectcoördinatie	Prof. Caroline Braet
Projectuitvoering	Wendy De Weyer en Jan Peeters
Financiering	IWT- Universiteit Gent – Vakgroep Ontwikkelings-, Persoonlijkheids- en Sociale Psychologie

5.3 Spreekkansen

Doelstelling	Ondersteuning van kinderopvanginitiatieven in de communicatie met ouders uit kansengroepen
Proces	VBJK is partner in een PWO-project van de Karel de Grote-Hogeschool dat kinderopvanginitiatieven wil ondersteunen in hun communicatie met ouders uit kansengroepen. Daartoe zal een handboek ontwikkeld worden dat kinderopvanginitiatieven kunnen gebruiken om communicatie met ouders uit kansengroepen te verbeteren. Het handboek formuleert aandachtspunten voor schriftelijke en mondelinge communicatie met deze doelgroep. VBJK zal de ontwikkeling van het project en handboek opvolgen en ondersteuning bieden bij de disseminatie In een eerste fase wordt informatie verzameld over kansengroepen en het gebruik van kinderopvang, en worden best practices geïnventariseerd. Er wordt een werkplan opgesteld voor het ontwikkelen van een handboek dat het rekening houdt met een lage taalvaardigheid van het Nederlands als moedertaal. In een tweede fase wordt het handboek ontwikkeld: aan bod komen onder meer de communicatiemiddelen die een opvanginitiatief kan inzetten, de tijdstippen waarop dat kan, de frequentie en de duur van de communicatie. Hiervoor zullen ondermeer korte filmpjes ontwikkeld worden. Daarnaast zullen documenten die vaak gebruikt worden in de kinderopvang door focusgroepen bestaande uit kansarmen gescreend worden: vragenlijsten over kinderen, huishoudelijke reglementen, vakantieregelingen, heen-en-weerboekjes.
Beoogd resultaat	Handboek over communicatie met ouders voor medewerkers in de kinderopvang, geïllustreerd met filmfragmenten en beter begrijpbare documenten voor ouders
Projectcoördinatie	Veerle Vervaet
Projectuitvoering	Veerle Vervaet
Financiering	Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek, Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

5.4 Belevingsonderzoek bij kinderen

Doelstelling	Een bevraging naar wat kinderen zelf van de opvang verwachten voor en na de school en gedurende schoolvrije dagen en vakanties.
Proces	Dit onderzoek, in opdracht van Kind en Gezin, kadert in de ontwikkeling van een aantal denkpistes voor een nieuwe organisatiestructuur buitenschoolse opvang. Voor het uittekenen van deze nieuwe organisatiestructuur wordt onder meer aangesloten bij voorgaand onderzoek waarin gepleit wordt voor het uitbouwen van een nestfunctie enerzijds en een webfunctie anderzijds. Het onderzoek bestaat uit drie percelen. Een eerste perceel dient het gebruik van de opvang in kaart te brengen, het tweede perceel peilt naar de beleving van kinderen zelf en in het derde perceel worden aanbieders van kinderopvang en lokale beleidsverantwoordelijken aan het woord gelaten. VBJK staat in voor het tweede perceel van het onderzoek, met name een bevraging naar wat kinderen zelf van de opvang verwachten voor en na de school en gedurende schoolvrije dagen en vakanties. Voor jonge kinderen biedt het nest een veilige haven. Actoren van buitenaf kunnen hierin binnengebracht worden. Voor oudere kinderen staat de webfunctie meer centraal. Het nest dient dan als een uitvalsbasis van waaruit andere activiteiten kunnen ondernomen worden. In dit onderzoek zal ook bekeken worden in welke mate kinderen zelf zich herkennen en zich erkend voelen in een dergelijke ambitie om een brede en dynamische visie op kinderopvang uit te bouwen. Via verschillende onderzoeksvragen wordt de betekenis van het gebruik van kinderopvang in de brede context van het kind in kaart gebracht. Kind en Gezin neemt de resultaten van die onderzoek mee in de ontwikkeling van een nieuwe organisatiestructuur voor de buitenschoolse opvang. Het onderzoek wordt opgevolgd door een stuurgroep die tevens fungeert als klankbord.
Beoogd resultaat	Onderzoeksrapport
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck (UGent)
Projectuitvoering	Brecht Peleman, Caroline Boudry
Financiering	Projectfinanciering Kind en Gezin

5.5 Valorising Linguistic Diversity in Multiple Contexts

Doelstelling	Onderzoek voeren naar talige diversiteit in Vlaamse kinderopvang en kleuterscholen
Proces	VBJK is een bescheiden valideringspartner in het Validiv-project dat staat voor Valorising Linguistic Diversity in Multiple Contexts of Primary Education. Dit project werd goedgekeurd door Instituut voor Wetenschap en Technologie (IWT) in het kader van een Strategisch Basisonderzoek (SBO). Meerwaarde van dit project is dat het de voordelen van een taalbadmodel en een meertaligheidsmodel tracht te combineren en hun tekorten wil

	proberen overstijgen. VBJK zou een rol spelen bij het toetsen op zijn bruikbaarheid van een verzameling van materialen, tips en suggesties om de eigen praktijk aan te passen aan de aanwezige talige diversiteit voor leerkrachten en opvoeders van jonge kinderen
Beoogd resultaat	De effectiviteit van de ontwikkelde Validiv-producten in komend jaar evalueren
Projectcoördinatie	Prof Van Houtte, Piet Van Avermaet Diversiteit en Leren
Projectuitvoering	Hester Hulpia
Financiering	Instituut voor Wetenschap en Technologie (IWT)

5.6 Early Childhood Education and Early School Leaving

Doelstelling	Onderzoeken van de mogelijke relatie tussen voorschoolse voorzieningen en schools presteren in het secundair onderwijs
Proces	De Europese Commissie stelde een 'tender' open voor een onderzoek 'Study of the effective use of early childhood education and care (ECEC) in preventing early school leaving (ESL)'. Vanuit het Public and Management Intitute (PPMI) uit Litouwen werd VBJK gevraagd om als onderzoekspartner hieraan mee te werken. Het doel van deze Europese studie is de mogelijke relatie tussen voorschoolse voorzieningen en schools presteren in het secundair onderwijs (zoals vroegtijdig schoolverlaten) te onderzoeken. De voorgestelde onderzoeksmethodologie zijn het uitvoeren van een literatuurstudie en het uitvoeren van case studies of het afnemen van een survey. Het project heeft een looptijd van 18 maanden
Beoogd resultaat	Beleidsaanbevelingen naar kinderopvang en kleuterschool om latere schooluitval tegen te gaan
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Hester Hulpia, Katrien Van Laere en Jan Peeters
Financiering	Europese Commissie

5.7 Projectvoorstellen in aanvraag

5.7.1 Strategisch Basisonderzoek (SBO) over armoede en jonge kinderen

Doelstelling	Basisvoorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders toegankelijker maken
Proces	In januari 2012 werd voor de eerste keer een aanvraag ingediend voor een SBO over armoede en jonge kinderen door de vakgroep Sociale Agogiek, de vakgroep Sociologie en VBJK. Deze aanvraag werd niet weerhouden. Op basis van de feedback van de reviewers zal een nieuwe aanvraag ingediend worden. De rol van VBJK binnen dit SBO is onder meer: het toeleggen op de valorisatie van dit onderzoek en het ontwerpen en dissemineren van instrumenten die basisvoorzieningen toegankelijker maken voor kinderen en hun ouders die in armoede leven op basis van de onderzoeksresultaten

Beoogd resultaat	- In januari 2013 een aangepast voorstel indienen - Indien goedgekeurd, opstart eind 2013
Projectcoördinatie	Ronam Van Rossem, Michel Vandenbroeck
Projectuitvoering	Jan Peeters, Veerle Vervaet
Financiering	Instituut voor Wetenschap en Technologie (IWT)

5.7.2 Marie Curie project: Children living away from home

Doelstelling	Deelname aan een opleidingsproject voor onderzoekers
Proces	Eind 2012 wordt een Marie Curie ITN project ingediend samen met partners uit Noorwegen, Engeland, Finland, Nederland en Italië. Indien dit project door Europa positief wordt bevonden, dan worden eind 2013-begin 2014 onderzoekers aangeworven die onderzoek zullen voeren naar de leefsituatie van kinderen buiten het gezin. Jaarlijks komen al deze onderzoekers ook samen voor een summer school. Bedoeling is dat VBJK als stageplaats voor deze onderzoekers fungeert en ook een inbreng doet voor een seminarie tijdens een van de summer schools.
Beoogd resultaat	- Twee onderzoekers lopen enkele maanden stage bij VBJK en ondersteunen daar de werking van Children in Europe - Een workshop door Jan Peeters over Children in Europe en over publiceren voor een breed publiek
Projectcoördinatie	Michel Vandenbroeck en Claire Cameron (Institute of Education, London)
Projectuitvoering	Michel Vandenbroeck en Jan Peeters
Financiering	Europa

6 Internationale netwerken

6.1 Transatlantic Forum on Inclusive Early Years (TFIEY)

Doelstelling	ECEC onder de aandacht brengen van de beleidsverantwoordelijken in Europa en de VS
Proces	De Koning Boudewijn Stichting heeft VBJK als partner opgenomen voor de inhoudelijke uitwerking van het project Transatlantic Forum on Inclusive Early Years, samen met het Migration Policy Institute (VS). In samenwerking worden 6 conferenties uitgewerkt in Europa en de VS, gericht naar beleidsmakers inzake thema's: ECEC, migratie, armoede en sociaal beleid. VBJK en MPI werkten een inhoudelijk samenhangend geheel van conferenties uit voor de periode 2013-2015. In de loop van 2013 zal VBJK in samenwerking met MPI verder inhoud en vorm geven aan de tweede en derde conferentie die zal doorgaan in de VS en Portugal en opgebouwd wordt rond het themacurriculum en professionaliteit.
Beoogd resultaat	High level meeting op januari 2013 in Gent over toegankelijkheid, tweede over professionaliteit in de VS en eventueel derde in Portugal in najaar.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove, Jan Peeters en Michel Vandenbroeck
Financiering	Koning Boudewijn Stichting

6.2 Eurochild

Doelstelling	Door het eigen lidmaatschap bij Eurochild kan VBJK enerzijds op de hoogte blijven van ontwikkeling in ECEC op Europees niveau en anderzijds mee richting geven aan het beleid van Eurochild op specifieke thema's in ECEC. Binnen dit grote netwerk kan VBJK ook contacten uitbouwen en onderhouden met relevante actoren uit heel Europa.
Proces	VBJK volgt de activiteiten van Eurochild op en neemt waar aangewezen, deel aan vergaderingen en conferenties (bijv. Ronde Tafel, 27-28 nov. 2012, Leiden over 'Early Childhood Education and Care: providing all our children with the best start for the world of tomorrow'). VBJK doet tevens een inbreng in bevragingen van Eurochild, bijvoorbeeld omtrent de te stellen prioriteiten in Early Years Education and Care. Ook Decet is lid van Eurochild en neemt daar, via Matthias Urban, een voorzittersrol op in de thematische werkgroep Early Years Education and Care.
Beoogd resultaat	Geïnformeerd blijven over en actief deelnemen in discussies en acties over ECEC binnen de context van de EU. Uitbouwen van het eigen netwerk via andere leden van Eurochild.
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove
Financiering	Kind en Gezin Partnerschapsakkoord

6.3 World Forum

Doelstelling	In contact blijven met en op de hoogte blijven van wat er leeft in de andere delen van de wereld over ECEC
Proces	Indien er externe funding voor handen is, zal VBJK participeren aan een bijeenkomst van het World Forum. Tevens zal nagegaan worden of World Forum de publicatie Ontvlambare Vingers kan uitgeven in het Engels
Beoogd resultaat	- Participatie aan bijeenkomst indien externe funding - Engelse vertaling Ontvlambare Vingers indien mogelijk
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters
Financiering	Nog onbekend

6.4 International Step by Step Association (ISSA)

Doelstelling	De actieradius van VBJK uitbreiden naar de nieuwe lidstaten van de EU en naar de kandidaat EU-lidstaten
Proces	De coördinator van VBJK is lid van de Raad van Bestuur als extern Board Member
Beoogd resultaat	Verder gaan met het opzetten van projecten in samenwerking met landen uit Oost-Europa en Midden-Azië
Projectcoördinatie	Jan Peeters
Projectuitvoering	Jan Peeters
Financiering	ISSA/ Open Society Foundations / Europese Unie

6.5 DECET

Doelstelling	Het verder verfijnen van een kader voor het werken in een context van diversiteit in voorzieningen voor jonge kinderen via de participatie aan het DECET netwerk
Proces	VBJK is lid van de Raad van Bestuur van DECET. Eind 2013 zal de financiering door de Bernard Van Leer Foundation wegvallen voor dit netwerk en de uitwerking van mogelijke scenario's voor de toekomst dringt zich daarom ook op. Hierbij dient aandacht te gaan naar de verdere verspreiding van de diverse brochures en werkmaterialen. Deze zijn onder meer via de website voor iedereen beschikbaar. De uitbouw van contacten met andere relevante netwerken dient eveneens verder ingevuld te worden, met name met ISSA (International Step by step Association), waarmee DECET een succesvolle conferentie 'Co-constructing Professional Learning' organiseerde in oktober 2012
Beoogd resultaat	- Brochures verder verspreiden (op congressen, via website, ...)

	- Een scenario voor het voortbestaan/de toekomst van de samenwerking tegen april 2013
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove
Projectuitvoering	Katrien Van Laere en Ankie Vandekerckhove
Financiering	Bernard van Leer Foundation

6.6 Children in Europe

Doelstelling	Een samenwerkingsverband opzetten tussen Europese editors van tijdschriften over de voorzieningen voor jonge kinderen (0-10 jaar) en hun gezinnen
Proces 	Het netwerk Children in Europe heeft als doel een forum te creëren voor de uitwisseling van ideeën, praktijkervaringen en informatie; de relatie tussen theorie en praktijk te verkennen; bijdragen tot de ontwikkeling van het beleid en de praktijk op Europees, nationaal, regionaal en plaatselijk niveau; diversiteit en complexiteit naar waarde te schatten; het kind zijn in Europa beter te begrijpen, in verleden, heden en toekomst. VBJK is partner van het netwerk Children in Europe.
Beoogd resultaat	Een tijdschrift Kinderen in Europa als resultaat van een samenwerkingsverband tussen tijdschriften uit 18 Europese landen.
Projectcoördinatie	Hester Hulpia
Projectuitvoering	Hester Hulpia, Ankie Vandekerckhove
Financiering	Bernard Van Leer Foundation

7 Publicaties

7.1 Boek Documenteren

Doelstelling	Een handleiding over pedagogisch documenteren ter ondersteuning van voorzieningen in het werken aan de pedagogische kwaliteit binnen de opvang
Proces	Publicatie over pedagogisch documenteren op basis van een vertaling van de Italiaanse publicatie 'Documentare le progettualità, nei servizi e nelle scuole per l'infanzia' (2012, Malavasi Laura & Zoccatelli Barbara) over het documenteren van projecten in voorzieningen voor jonge kinderen, met aanvullend een hoofdstuk over pedagogisch documenteren in Vlaanderen via enkele inspirerende praktijkvoorbeelden (zie 1.3.1)
Beoogd resultaat	Lancering, bekendmaking en disseminatie van publicatie 'Pedagogisch documenteren'
Projectcoördinatie	Caroline Boudry, Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry, Annelies Roelandt en Mark Gielen (freelance)
Financiering	SWP en Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

7.2 Draagkrachtmap voor (kandidaat)onthaalouders

Doelstelling	Een instrument voor (kandidaat)onthaalouders aanreiken dat hen helpt om de eigen draagkracht te onderzoeken via oefeningen met als resultaat een portret van henzelf en acties om de draagkracht te versterken.
Proces	Het instrument wordt in 2013 geïmplementeerd in het nieuwe kennismakingstraject gezinsopvang voor kandidaat-onthaalouders. Daarnaast wordt het geïmplementeerd in de coaching van onthaalouders. Hiervoor worden er in 2013 twee lerende netwerken van coaches van onthaalouders georganiseerd. Via deze lerende netwerken wordt ervaring opgebouwd over hoe dit instrument het beste kan worden ingezet in het coachen van onthaalouders. Deze ervaringen worden gebundeld in een handleiding en een training voor coaches van onthaalouders. Eind 2013 wordt het instrument bekend gemaakt naar de sector via een studiedag over het thema draagkracht.
Beoogd resultaat	Uitgave publicatie in maart 2013
Projectcoördinatie	Sandra Van der Mespel
Projectuitvoering	Sandra Van der Mespel, Brecht Peleman, Mieke Daems (CEGO), Bart Declercq (CEGO)
Financiering	Europees Sociaal Fonds (ESF)

7.3 Handboek STOP 4-7 (versie II)

Doelstelling	De inzichten en onderzoeksresultaten die de voorbije jaren verzameld werden over de eerste versie van het handboek STOP4-7 omzetten in een nieuw handboek
Proces	Dit nieuwe boek zal als basis dienen voor de implementatie van het programma in Vlaanderen en Nederland (opleiding, coaching, ...) In samenwerking met een redacteur van SWP zal het handboek herschreven worden.
Beoogd resultaat	Uitgave boek half 2013
Projectcoördinatie	Wim De Mey
Projectuitvoering	Wim De Mey, Sven Bussens,Vera Messiaen, Els Merlevede, Suzy Winters, Tine Neyens, Lien Cappelle
Financiering	SWP, projectsubsidie K&G

7.4 Gepeuter in Kleur

Doelstelling	Stimulansen geven om creatieve en kunstzinnige aanpak van medewerkers die met jonge kinderen werken te verhogen.
Proces	Gedurende vele jaren werd een schat aan inspirerende, creatieve en vernieuwende activiteiten gepubliceerd in het pedagogisch tijdschrift KIDDO onder de rubriek Okiddo. Een bundeling van deze rijke bron van inspiratie krijgt vorm in een nieuw boek 'Gepeuter in Kleur' (werktitel).
Beoogd resultaat	Lancering en verspreiding boek tegen eind 2013
Projectcoördinatie	Caroline Boudry, Jan Peeters
Projectuitvoering	Caroline Boudry en Ellen Rutgeerts
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

7.5 Handboek voor bachelor pedagogie van het jonge kind

Doelstelling	Invulling geven aan de nieuwe functie van pedagogisch coach
Proces	In samenwerking met een redactiecomité bestaande uit docenten van de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind zal een cursus worden uitgegeven. Na evaluatie door de docenten, zal de cursus als boek worden uitgegeven. Het boek zal zowel bruikbaar zijn in de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind als voor de pedagogisch coachen die reeds werkzaam zijn op het werkveld.
Beoogd resultaat	Cursus voor de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind
Projectcoördinatie	Ankie Vandekerckhove en Jan Peeters
Projectuitvoering	Ankie Vandekerckhove, Jan Peeters, Wendy De Weyer
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

8 Tijdschriften

8.1 KIDDO

Doelstelling	Professionaliteit van de medewerkers kinderopvang te verhogen via een vlot leesbaar en inhoudelijk sterk tijdschrift.
Proces 	KIDDO wil het pedagogisch vakblad zijn voor onthaalouders, begeleid(st)ers en verantwoordelijken in de voorschoolse en buitenschoolse opvang en voor studenten en docenten in de verschillende opleidingen voor de sector kinderopvang en opvoedingsondersteuning (secundair onderwijs, volwassenenonderwijs, onthaalouderacademie, bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind, ...). Elke uitgave bevat een mix van artikels die aandacht hebben voor pedagogiek en praktijk. Via verhelderende en verdiepende interviews en reportages, maar ook via een aantal vaste rubrieken wil KIDDO good practices zichtbaar maken, pedagogische kaders aanreiken en inspiratie bieden voor iedereen die werkt met jonge kinderen en hun gezinnen. In 2013 zullen opnieuw 8 nummers verschijnen in Vlaanderen en Nederland die volgende vaste items bevatten die de lezer ondersteunen, motiveren en inspireren bij het werken met kinderen, ouders, collega's en buurt: - Voorwoord (afwisselend VL/NL) - Nieuws en agenda (vernieuwd format) - Binnengluren bij (VL/NL) - 2 pedagogische artikels (afwisselend VL/NL minireeks) - 1 pedagogisch artikel voor de Vlaamse middenkatern - Okiddo 0-4 - Okiddo 4-12 (VL/NL) - Kinderkwesties - Filosoferen - Kinderboeken - Pedagogisch portret (nieuw) Nog meer dan voorheen zal KIDDO proberen aansluiten bij actuele thema's, mijlpalen binnen projecten en relevante studiedagen Daarnaast zal KIDDO experimenteren met de mogelijkheden die nieuwe sociale media kunnen bieden. Er werd een Twitter account aangemaakt door SWP die wordt opgevolgd.
Beoogd resultaat	In 2013 worden 8 nummers van KIDDO uitgegeven van 40 à 44 pagina's in full color
Projectcoördinatie	Ellen Rutgeerts
Projectuitvoering	Ellen Rutgeerts (hoofdredactie) Caroline Boudry (Okiddo 0-4, fotografie en redactieraad) Wendy De Weyer (nieuwsrubriek en redactieraad) Brecht Peleman (redactieraad) Hester Hulpia (redactieraad)
Financiering	Uitgeverij SWP/partnerschapsakkoord Kind en Gezin

8.2 Kinderen in Europa

Doelstelling	Leren van andere landen in Europa over voorzieningen voor jonge kinderen
Proces 	Kinderen in Europa richt zich op iedereen die werkt met jonge kinderen binnen de sector ECEC en op de studenten en lesgevers uit de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind en kleuteronderwijs. Tweemaal per jaar woont VBJK de Editorial Boards bij waarop de nummers voorbereid worden. VBJK staat onder meer in voor de editing van de vertaalde artikels en het aanleveren van artikels uit Vlaanderen. Verder besteed VBJK bijzondere aandacht aan de bekendmaking, communicatie en verspreiding van dit tijdschrift naar de sector kleuteronderwijs.
Beoogd resultaat	Uitgave van twee nummers in 16 verschillende talen waaronder een: • Themanummer over samenwerking met ouders • Thema tweede nummer moet nog bepaald worden
Projectcoördinatie	Hester Hulpia
Projectuitvoering	Hester Hulpia, Jan Peeters
Financiering	Bernard Van Leer Foundation, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

9 Evenementen en bezoeken

9.1 KIDDOdagen

Doelstelling	De KIDDOdagen hebben als doel begeleiders en verantwoordelijken, onthaalouders en dienstverantwoordelijken, studenten en docenten uit heel Vlaanderen samen te brengen rond een thema dat hen prikkelt in hun professionaliteit.
Proces	'Horen, zien en... doen!' is de titel van KIDDOdag 2013. VBJK wil iedereen in de kinderopvang prikkelen om actief aan de slag te gaan: niet in de enge zin van het woord, maar in de pedagogiek die nauw aansluit bij het sterke kindbeeld uit Italië. De KIDDOdagen vinden daarom plaats in het Brusselse ABC-huis (Art Basics for Children). Dit huis beschikt over heel wat verschillende ruimtes waar creatieve ateliers zullen doorgaan. Naast doe-workshops zullen er ook denksessies zijn waarin we focussen op de begeleiderrol en lezingen waarin onder meer het belang van de presentatie van materialen en ruimte aan bod komt.
Beoogd resultaat	De KIDDOdagen 2013 gaan door in het Brusselse ABC-huis op zaterdag 20 april en donderdag 2 mei. Er worden respectievelijk 120 en 250 deelnemers verwacht.
Projectcoördinatie	Ellen Rutgeerts en Caroline Boudry
Projectuitvoering	Ellen Rutgeerts, Caroline Boudry, Wendy De Weyer, Mike De Cloedt
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

9.2 Kippenvel

Doelstelling	Inspiratiedag voor alle medewerkers, pedagogisch coachen en coördinatoren van de Brusselse Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang
Proces	De workshops op deze studie/vormingsdag worden samen met begeleiders en pedagogisch coachen, alsook met externe experts voorbereid. De inspiratiedag wordt georganiseerd voor alle medewerkers, pedagogisch coachen en coördinatoren van de Brusselse IBO's. De inspirerende ideeën die opgedaan worden tijdens deze dag, worden meergenomen naar het eigen initiatief. De activiteiten en ervaringen van deze dag worden gebundeld in een ideeënbrochure.
Beoogd resultaat	- Inspiratiedag - Ideeënbundel
Projectcoördinatie	Caroline Boudry
Projectuitvoering	Caroline Boudry en Brecht Peleman
Financiering	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)

10 Adviesverlening

10.1 Lokaal Overleg Kinderopvang Gent

Het is voorlopig onzeker of de coördinator van VBJK het voorzitterschap van het Lokaal Overleg Gent verder zal opvolgen. Met de nieuwe schepen zal worden besproken of de verkiezing van een nieuwe voorzitter aangewezen is.

10.2 Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning Brussel

VGC organiseert het Lokaal Overleg Opvoedingsondersteuning in Brussel. Dit Lokaal Overleg brengt alle actoren die ouders ondersteunen bij de opvoeding van hun kinderen samen rond de tafel. Doelstelling is onderlinge afstemming en samenwerking op het vlak van opvoedingsondersteuning te stimuleren. Een medewerker van VBJK is voorzitter van dit overleg.

10.3 Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid

Het doel van deze adviesgroep is bestaande expertise over dit thema te bundelen en feedback en ondersteuning te geven bij het beleid van Kind en Gezin. Een medewerker van VBJK participeert aan deze adviesgroep.

10.4 Competentiebeleid Kinderopvang

Op de agenda voor 2013 staat het ontwerpen van een nieuw competentieprofiel van de medewerker buitenschoolse opvang.

10.5 Stuurgroep sociale functie

Het doel van deze stuurgroep is de bestaande expertise over dit thema te bundelen en feedback te geven op het beleid van Kind en Gezin. VBJK participeert aan deze stuurgroep. In 2013 zal de stuurgroep sociale functie voornamelijk in het teken staan van de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters.

10.6 Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders

Het Vlaams netwerk 'ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders' fungeert als een inhoudelijke denktank voor de ontmoetingsplaatsen, waar informatie uitgewisseld wordt over de visie van ontmoetingsplaatsen, de werkingsprincipes, het doelpubliek, en de samenwerking met andere organisaties. Daarnaast wil het netwerk een gemeenschappelijk kader ontwikkelen. Het wil nadenken over de eigenheid van ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders, over gemeenschappelijke kenmerken en over de beleidsdomeinen waarbinnen de ontmoetingsplaatsen zich situeren. Ook wil het netwerk een breed draagvlak creëren m.b.t. ontmoetingsplaatsen, het wil de belangen verdedigen en ontmoetingsplaatsen op de kaart van de gezinsondersteuning zetten. Tot slot, tracht het netwerk structurele verankering van

ontmoetingsplaatsen te bewerkstelligen. Op vraag van de sector participeert VBJK aan dit netwerk met het oog op inhoudelijke uitwisseling en ondersteuning.

10.7 Intervisie Baboes

Op maandelijkse basis reflecteren de begeleiders over eigen handelen, visie en organisatie van de ontmoetingsplaats. Een medewerker van VBJK begeleidt deze intervisies van het team Baboes. Baboes heeft 2 ontmoetingsplaatsen in Brussel.

10.8 Externe Adviesgroep Project Participatie van K&G

Deze adviesgroep werd in november 2012 door Kind en Gezin opgestart. Kind en Gezin wil een kadertekst schrijven over participatie van gezinnen die geldt voor kinderopvang, de Huizen van het Kind, PGO-voorzieningen en Kind en Gezin zelf. Men wil hierbij ook een inventaris opmaken van good practices.
VBJK zal in deze adviesgroep participeren.

10.9 Pleegouders versterken in Opvoeden (PVO)

De coördinator en een medewerker van het STOP4-7 team maken deel uit van de stuurgroep. Hun rol blijft beperkt tot meedenken en het geven van suggesties ter verbetering van het project.

10.10 Expertentafel kinderarmoede: warme overgang opvang-onderwijs

VBJK is lid van de expertentafel 'warme overgang opvang-onderwijs' in het kader van de bestrijding van kinderarmoede. Dit engagement kadert in een bredere actie die VBJK opzet om opvang en kleuterschool beter op elkaar af te stellen (cfr. PhD Katrien Van Laere)

10.11 Kinderopvangfonds Nederland

Door de betrokkenheid in het CoRe onderzoek werd VBJK uitgenodigd om mee te zetelen in een werkgroep over professionaliseren van Nederlandse Kinderopvangfonds. Binnen deze werkgroep wordt vooral gewerkt over observeren en documenteren. Dit kadert in de bredere werking over documenteren

10.12 Bureau Kwaliteit Kinderopvang (BBK)

Afgelopen lanceerde BKK project oproepen over het competent systeem en lerende organisaties. BKK vroeg VBJK vanuit de betrokkenheid in het CoRe-onderzoek bij de selectie van de projecten. In 2013 zal nog een opvolging van deze projecten plaats vinden en zal de coördinator van VBJK, die in deze commissie zetelt, nagaan wat de relevantie voor Vlaanderen kan zijn van de projectresultaten.

10.13 Brugfiguren en Intra-Europese Migratie (Biem)

Omwille van het engagement binnen het ISSA Netwerk dat betrokken is bij talrijke projecten voor Romakinderen, werd de coördinator gevraagd om in de stuurgroep te zetelen van een door de Bernard Van Leer Foundation ondersteund project over Brugfiguren en Intra-Europese Migratie, waar het vrij en stedelijk onderwijs van Gent aan deelneemt. In dit project worden belangrijke ervaringen opgedaan die ook de kinderopvang en de warme overgang naar de kleuterschool kunnen inspireren.

10.14 Huizen van het Kind

In verschillende projecten bouwt VBJK expertise op over de Huizen van het Kind. Ook in 2013 volgt VBJK de ontwikkelingen op vlak van Huizen van het Kind nauw op. We participeren aan overlegmomenten en studiedagen.

11 Communicatie

11.1 Bibliotheek

Doelstelling	Actuele publicaties en gespecialiseerde documentatie aanbieden over kinderopvang en opvoeding van kinderen van 0 tot 12 jaar. Het documentatiecentrum staat ter beschikking voor medewerkers, verantwoordelijken, studenten, docenten, … uit de sector kinderopvang en opvoedingsondersteuning
Proces	VBJK beschikt over een gespecialiseerd documentatiecentrum met boeken en andere publicaties (DVD, CD-rom, werkmappen, thesissen, rapporten, …) in verschillende Europese talen inzake kinderopvang en opvoeding van kinderen tussen 0 en 12 jaar. Zowel de fysieke bibliotheek als het digitale systeem worden naar de toekomst toe verder verfijnd en uitgebouwd. Ook in 2013 wordt het documentatiecentrum aangevuld en geactualiseerd met recent verschenen publicaties.
Beoogd resultaat	Een actueel en up-to-date documentatiecentrum die ontleners en geïnteresseerden toelaat om online via de website de beschikbare publicaties en korte inhoud te raadplegen, alsook reservaties en ontleningen mogelijk maakt.
Projectcoördinatie	Mike De Cloedt
Projectuitvoering	Mike De Cloedt
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

11.2 Website

Doelstelling	Aan de hand van een geactualiseerde, gebruiksvriendelijke, duidelijke en aantrekkelijke Nederlandstalige en Engelstalige website de publicaties, materialen, films en resultaten en verslagen van projecten verspreiden naar zoveel mogelijk geïnteresseerde professionelen en studenten.
Proces	De homepage up-to-date houden via het online plaatsen van actuele nieuwsberichten, het aankondigen van congressen en studiedagen, de bekendmaking van het verschijnen van rapporten en verslagen, … dit voor zowel interne als externe berichten uit de sector. De website biedt ook actuele informatie over het expertisecentrum zelf en de werking. Dit gebeurt via de projectpagina, de evenementenpagina en de medewerkerspagina. Alle eigen publicaties alsook de tijdschriften kan men bekijken op de publicatiepagina en kunnen er snel en eenvoudig besteld worden. Daarnaast worden op de website ook heel wat documenten en artikels gratis als download beschikbaar gesteld.
Beoogd resultaat	De website blijvend actueel houden en updaten.
Projectcoördinatie	Wendy De Weyer
Projectuitvoering	Mike De Cloedt en Wendy De Weyer
Financiering	Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

vbjk

Vernieuwing in de
Basisvoorzieningen
voor Jonge Kinderen
Centre for Innovation
in the Early Years
Centre d'Innovation de
la Petite Enfance

a Raas Van Gaverestraat 67A
9000 Gent, Belgium/Belgique
t +32 (0)9 232 47 35
f +32 (0)9 232 47 50
e info@vbjk.be w www.vbjk.be